

Briuselis, 2025 m. gegužės 16 d.
(OR. en)

8983/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0236 (COD)

SIMPL 29
ANTICI 34
AGRI 194
AGRIFIN 46
AGRIORG 55
AGRISTR 18
AGRILEG 78
FIN 521
CODEC 603

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. gegužės 15 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 236 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2021/2115 nuostatos dėl paramos sąlygų sistemos, tiesioginių išmokų formos intervencinių priemonių rūšių, intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose ir kaimo plėtros srityje rūšių ir metinių veiklos rezultatų ataskaitų, taip pat Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatos dėl duomenų ir sąveikumo valdymo, išmokų mokėjimo sustabdymo atsižvelgiant į metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, kontrolės ir nuobaudų

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 236 final.

Priedama: COM(2025) 236 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 05 14
COM(2025) 236 final

2025/0236 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2021/2115 nuostatos dėl paramos sąlygų sistemos, tiesioginių išmokų formos intervencinių priemonių rūšių, intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose ir kaimo plėtros srityje rūšių ir metinių veiklos rezultatų ataskaitų, taip pat Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatos dėl duomenų ir sąveikumo valdymo, išmokų mokėjimo sustabdymo atsižvelgiant į metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, kontrolės ir nuobaudų

{SWD(2025) 236 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

Bendrosios pasiūlymo aplinkybės

Europos Komisijos Pirmininkės U. von der Leyen 2024–2029 m. Komisijos politinėse gairėse¹ išdėstytas tvaraus klestėjimo planas. Tame plane pabrėžiama, kad, siekiant išnaudoti galimybes, skatinti inovacijas ir remti ekonomikos augimą Europos Sąjungoje (ES), reikia stiprinti konkurencingumą.

Mario Draghi pranešime „Europos konkurencingumo ateitis“² atkreiptas dėmesys į reglamentavimo našta, kuriai reikia didelių sąnaudų ir kuri dėl su ja siejamų perteklinių pareigų teikti ataskaitas, investicijų spragų ir privačioms investicijoms pritraukti nepalankių sąlygų ypač veikia MVĮ. Pranešime raginama koordinuoti pastangas, kad ši reglamentavimo našta, kuriai reikia didelių sąnaudų, būtų mažinama: tai gali būti daroma tiek sutelktais mažesnio masto veiksmais, tiek ryžtingais ES lygmens veiksmais ar subsidiarumo didinimu.

Remiantis tame pranešime pateiktomis rekomendacijomis parengtos strateginės veiksmų gairės – Komisijos konkurencingumo kelrodis³: šiame dokumente nurodyti penki horizontalieji įgalinamieji veiksniai visose politikos srityse ir sektoriuose. Tai apima nuoseklaus paprastinimo pastangas siekiant, kad reglamentavimo našta būtų racionalizuota, be kita ko, nustatant procedūras, pagal kurias ES lėšos būtų gaunamos paprasčiau, greičiau ir lengviau. Pagal Europos konkurencingumo kelrodį akcentuojamos glaudžios sąsajos su skaitmenizacija, kad duomenys būtų geriau tvarkomi, o reikalavimų laikymosi ir administracinės išlaidos būtų minimalios.

Komunikate „Paprastesnė ir greitesnė Europa“⁴ siūlomas naujas būdas ES institucijoms, valstybėms narėms ir suinteresuotosioms šalims tarpusavyje dirbti vadovaujantis partnerystės ir bendradarbiavimo principais, kad būtų supaprastintos ES taisyklės, sumažinta reglamentavimo našta ir pagerintas taisyklių rengimas bei įgyvendinimas. Tame komunikate iškeltas tikslas, kad administracinė našta, atsiradusi dėl ES taisyklių, būtų sumažinta iki 2029 m. pabaigos: visoms įmonėms bent 25 %, o MVĮ – 35 %.

Kaip Komisija pabrėžė 2025 m. kovo 26 d. ES pasirengimo krizėms strategijoje⁵, COVID-19 pandemija ir pastarojo meto geopolitiniai įvykiai parodė, kad Sąjungos ekonomika ir jos visuomenė apskritai gali būti smarkiai sutrikdytos didelio masto kritinių įvykių, tokių kaip ginkluoti konfliktai ar hibridinės grėsmės, ir kad reikia užtikrinti pasirengimą užkirsti kelią tokioms grėsmėms ir į jas

¹ [Europos pasirinkimas. Kitos kadencijos Europos Komisijos politinės gairės 2024–2029 m.](#)

² [Draghi, M., *The future of European competitiveness*, 2024 m. rugsėjo mėn.](#)

³ [Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, COM\(2025\) 30 final: „ES konkurencingumo kelrodis“](#)

⁴ [Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, COM\(2025\) 47 final: „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“](#)

⁵ [Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES pasirengimo krizėms strategijos, 2025 3 26, JOIN\(2025\) 130 final](#)

reaguoti. Visų pirma, Komisija žino, kad ginkluoto konflikto valstybės narės teritorijoje ar rimto infrastruktūros sabotažo, kuriuo būtų sutrikdytas, pavyzdžiui, vandens tiekimas, atveju ūkininkams, vykdančioms veiklą toje teritorijoje, galėtų kilti didelių sunkumų. Šiuo klausimu Komisija primena, kad, kaip paaiškinta 2024 m. gegužės 30 d. Komunikate dėl *force majeure* ir išimtinių aplinkybių Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos⁶, *force majeure* sąvoka galėtų apimti ir situacijas, kurios nėra konkrečiai nurodytos to reglamento 3 straipsnyje, pavyzdžiui, ginkluotą konfliktą ar infrastruktūros sabotažą valstybės narės teritorijoje, jeigu yra įvykdytos atitinkamos sąlygos. Taigi ūkininkai, vykdančys veiklą tokių įvykių paveiktoje teritorijoje, dėl *force majeure* gali būti atleisti nuo teisinių pasekmių, kurias jie pagal taikomas taisykles paprastai patirtų dėl savo pareigų nevykdymo.

Glaudus bendradarbiavimas ir dialogas tarp ES institucijų, ūkininkų ir kitų žemės ūkio maisto produktų sektoriaus suinteresuotųjų šalių visais lygmenimis yra vienas pagrindinių žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijos⁶ principų. Pagal šią viziją, pripažįstant visuomenėje ūkininkų atliekamą esminę svarbą vaidmenį, siekiama didinti žemės ūkio maisto produktų sektoriaus konkurencingumą ir patrauklumą. Remiantis strateginiu dialogu dėl žemės ūkio ateities ES⁷, joje apibrėžtos sąlygos, būtinos tam, kad šis sektorius klestėtų ir toliau teiktų daug naudos visuomenei – tiek dabar, tiek iki 2040 m. Supaprastinimas, moksliniai tyrimai, inovacijos ir skaitmenizacija nurodomi kaip sritys, kurios yra itin svarbios šiems tikslams pasiekti.

Šioje vizijoje pabrėžiama, kad, siekiant skatinti inovacijas ir tvarumą žemės ūkio praktikoje, „ūkininkai turėtų būti verslininkai ir tiekėjai, neapkrauti nereikalinga biurokratine ar reglamentavimo našta“. Pagal šią viziją, taip pat dėl šio sektoriaus įvairovės, reikia pritaikyto požiūrio, o ne vienodų visiems taikomų sprendimų, ir kartu reikia patikrinti realų ES teisės aktų poveikį ir atlikti supaprastinimus, kuriuos palengvina naujos technologijos, pavyzdžiui, tokius kaip automatizuotas ataskaitų teikimas, kad sumažėtų administracinė našta. Ne mažiau svarbu rasti tinkamą pusiausvyrą tarp reguliacinių ir paskatomis grindžiamų politikos priemonių. Šioje vizijoje pripažįstami specifiniai mažesnių ūkių poreikiai, pabrėžiant, kad reikia kuo labiau sumažinti administracinę naštą ir suteikti būdų lengviau gauti paramą pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP). Šie ir kai kurie kiti ūkiai dažnai turi mažiau palankias sąlygas gauti finansavimą ir juo naudotis, o tai riboja jų gebėjimą investuoti, diegti inovacijas ir siekti plėtros.

BŽŪP 2023–2027 m. laikotarpiu ūkininkai remiami pagal nacionalinius BŽŪP strateginius planus (toliau – BŽŪP planai arba planai), kuriuos valstybės narės pagal bendrą ES pagrindą parengia ekonominiams, aplinkos apsaugos ir socialiniams uždaviniams spręsti. Tokiu požiūriu stiprinamas subsidiarumo principas BŽŪP valdyme ir politikos orientavimas į rezultatus, taigi galima integruotai ir tikslingiau reaguoti į žemės ūkio iššūkius valstybių narių teritorijose. Pagal šį požiūrį valstybės narės atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant, kad administracinė našta ūkininkams būtų ribota ir proporcinga.

2022 m. patvirtinus 28 BŽŪP planus, jie įgyvendinami nuo 2023 m.: pagal juos teikiama tiesioginė parama ūkininkų pajamoms, finansuojamos aplinkosaugos sistemos, remiamos investicijos, inovacijos, konkrečių poreikių tam tikruose žemės ūkio sektoriuose tenkinimas ir kaimo plėtra. Tuose planuose išsamiai nustatyti reikalavimai, intervencinės priemonės ir siektinos reikšmės pagal dešimt konkrečių BŽŪP tikslų, kurių įgyvendinimo pažanga vertinama pagal bendruosius rodiklius. Tie planai atlieka svarbų vaidmenį padedant išlaikyti ūkininkų pajamas, jais taip pat padedama ES

⁶ [2024 5 30, COM\(2024\) 225 final, EUR-Lex](#)

žemės ūkiui pereiti prie tvaraus ūkininkavimo modelio, užtikrinant apsirūpinimo maistu saugumą ir kaimo vietovių gyvybingumą.

Vykdyti BŽŪP padeda nusistovėjusi tvarka, pagal kurią renkami suinteresuotųjų šalių atsiliepimai ir jie svarstomi ekspertų grupėse ir pilietinio dialogo grupėse, kurios veikia kaip horizontaliųjų klausimų, teminiai ir konkrečių sektorių forumai. BŽŪP tinklas vienija ūkininkų ir kitas organizacijas, administracijas, tyrėjus, verslininkus ir kitus specialistus siekiant keistis žiniomis ir informacija, skatinant tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais. Pagal BŽŪP planus veikianti valdymo sistema, apimanti stebėsenos komitetus, teikia galimybių suinteresuotosioms šalims dalyvauti procese valstybių narių lygmeniu.

Konkrečios aplinkybės ir tikslai

Pirmieji planų įgyvendinimo metai sutapo su Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžia, o nuo tada šis karas labai paveikė rinkas ir dėl jo pakito platesnės ES žemės ūkio politikos aplinkybės. Tuo pat metu daugelio ūkininkų žemės ūkio gamybai visoje ES didelį poveikį darė gaivalinės nelaimės, pavojingi meteorologiniai reiškiniai ar kiti katastrofiniai įvykiai.

Po ūkininkų protestų, plačiu mastu vykusių 2024 m. pradžioje, ir diskusijų Europos Vadovų Taryboje dėl iššūkių žemės ūkio sektoriuje, taip pat gavus ES institucijų ir suinteresuotųjų šalių atsiliepimų apie pirmuosius BŽŪP planų įgyvendinimo metus, Komisija pasiūlė tikslinių BŽŪP teisinės sistemos pakeitimų rinkinį⁷. Šiais pakeitimais siekta geriau suderinti ES teisinę sistemą su ūkių realijomis, patobulinti planų administravimą valstybių narių lygmeniu ir sumažinti kontrolės našta ūkininkams.

Diskusijos dėl BŽŪP supaprastinimo tęsėsi 2025 m., remiantis antrųjų planų įgyvendinimo metų (2024 m.) įžvalgomis. 2025 m. sausio 27 d. susitikę ES žemės ūkio ministrai ragino atlikti tolesnį paprastinimą. Šie raginimai apskritai atskleidė poreikį didinti ES ūkių konkurencingumą, mažinti našta tiek ūkininkams, tiek viešojo administravimo institucijoms, ir veiksmingiau skirstyti ribotus išteklius kintantiems poreikiams tenkinti. Taip pat paaiškėjo, kad tam tikros galimybės, kurių teikia BŽŪP, tebėra neišnaudotos dėl įgyvendinimo ir valdymo sudėtingumo. Be to, tam tikrų ūkininkų grupių specifinės aplinkybės, veiklos praktika ir poreikiai ne visuomet tinkamai pripažįstami, o tai gali lemti įpareigojimų dubliavimą.

Siūlomais BŽŪP teisės aktų pakeitimais Komisija siekia, kad ši politika būtų geriau įgyvendinama užtikrinant greitą ir ryžtingą atsaką į nustatytas problemas ir naujus iššūkius. Toks atsakas turėtų suteikti daugiau lankstumo valstybėms narėms ir turėtų sumažėti našta ūkininkams, kad jie galėtų išnaudoti visas galimybes, kurių teikia BŽŪP, o kartu būtų išlaikytas BŽŪP vaidmuo remiant Europos žemės ūkio pertvarką.

Žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijoje nurodytos pagrindinės dabartinės žemės ūkio teisės aktų sistemos sritys, kurias reikia keisti (kiti, platesni klausimai atidėti diskusijoms dėl BŽŪP laikotarpiu po 2027 m.). Šiame pasiūlyme į jas atsižvelgiama taip:

- Supaprastinimas ūkiuose ir racionalesnių reikalavimų nustatymas, kad būtų geriau prisitaikoma prie įvairių situacijų ir įvairios ūkininkavimo praktikos. Tai bus

⁷ [Reglamentas - ES - 2024/1468 - LT - EUR-Lex](#)

įgyvendinama, pavyzdžiui, pritaikant BŽŪP paramos sąlygų sistemą prie ekologinių ūkių ūkininkų veiklos praktikos, leidžiant skirti išmokas už gyvulius ir avilius pagal agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus ir ekologines sistemas (ypač atsižvelgiant į ekologinį ūkininkavimą), numatant daugiau lankstumo įgyvendinant geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) 1, 2 ir 4 standartus ir kartu išlaikant jų indėlį siekiant užsibrėžtų tikslų, taip pat numatant galimybę skubiai išmokėti paramą krizės atveju, tuo tikslu padidinant rizikos valdymo lankstumą, kai tai susiję su tam tikrais kultūriniais augalais ir tam tikrų tipų ūkininkais.

- Paramos mažesniems ir vidutinio dydžio ūkiams teikimo racionalizavimas skatinant valstybės nares ir ūkininkus daugiau naudotis supaprastintomis išmokomis. Tai bus įgyvendinama, pavyzdžiui, didinant metinės vienkartinės išmokos ribą smulkiesiems ūkininkams arba remiant jų verslo plėtrą.
- Konkurencingumo stiprinimas. Be bendro supaprastinimo, tai bus įgyvendinama supaprastinant taisykles dėl finansinių priemonių, standartinio investicijų išlaidų apmokėjimo ir išplėtos finansinės paramos vaisių ir daržovių sektoriui.
- Didesnio lankstumo valdant BŽŪP strateginius planus suteikimas valstybėms narėms. Tai bus įgyvendinama, pavyzdžiui, panaikinant BŽŪP plano peržiūros pareigą, atsiradusią dėl tam tikrų ES teisės aktų pakeitimų, atsisakant metinio veiklos rezultatų patvirtinimo mechanizmo, supaprastinant integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) kokybės vertinimą, suteikiant daugiau lankstumo taikant paramos sąlygų laikymosi kontrolės metodiką, geriau suderinant pakeitimų taisykles tarp Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir darant tik strateginio pobūdžio pakeitimus, kuriems pritaria Komisija, taip pat pratęsiant metinės veiklos rezultatų peržiūros terminus.

Pastangos užtikrinti nesudėtingą teisės aktų įgyvendinimą neapsiribos vien BŽŪP strateginiais planais.

Taip pat reikia pabrėžti esminį valstybių narių vaidmenį užtikrinant prasmingą supaprastinimą pagal šį pasiūlymą. Be to, valstybės narės turėtų pasinaudoti Komisijos pastangomis suteikti daugiau pasirinkimo galimybių siekiant jos politikos tikslų, – tai svarbu tam, kad supaprastinimo siekiai, numatyti šiame pasiūlyme, būtų visapusiškai naudingi ūkininkams.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūlomi pakeitimai atitinka šiuo metu galiojančių pagrindinių BŽŪP teisės aktų – Reglamento (ES) 2021/2115 ir Reglamento (ES) 2021/2116 – bendruosius principus. Taigi pasiūlymas yra suderinamas su esama politika.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymu patikslinamos tam tikros šiuo metu galiojančių reglamentų (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116 nuostatos, kurios laikomos suderinamomis su kitomis ES politikos sritimis, ir įtraukiama naujų nuostatų, atitinkančių galiojančių pagrindinių BŽŪP teisės aktų bendruosius principus. Taigi pasiūlymas yra suderinamas su kitomis ES politikos sritimis, nes juo į esamą politiką neįtraukiama iš esmės naujų elementų.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 43 straipsnio 2 dalis, nes pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2021/2115 ir Reglamentą (ES) 2021/2116.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

SESV nustatyta, kad ES ir valstybės narės dalijasi kompetencija nustatyti ES žemės ūkio politiką. ES naudojasi savo kompetencija priimdama įvairius teisėkūros procedūra priimamus aktus, kuriais nustatoma ir įgyvendinama ES bendra žemės ūkio politika, kaip numatyta SESV 38–44 straipsniuose. Reglamentai (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116 yra ES BŽŪP teisės aktų sistemos dalis. Siekiant mažinti tam tikrus sunkumus, atlikti supaprastinimą ir sumažinti administracinę naštą, reikia šiuos reglamentus iš dalies pakeisti, o tai gali būti padaryta tik ES lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Galiojantys reglamentai šiuo pasiūlymu keičiami tik tiek, kiek tikrai būtina pirmiau išdėstytiems tikslams pasiekti. Juo mažinama administracinė našta valstybėms narėms ir ūkininkams, o naujų elementų pridedama tik tiek, kiek tikrai būtina, kad galiojantys reglamentai būtų priderinti prie pirmiau išdėstytų tikslų.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kadangi pirminiai teisėkūros procedūra priimti aktai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai, pakeitimai taip pat turėtų būti daromi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu, laikantis įprastos teisėkūros procedūros.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pasiūlyme atsižvelgiama į ūkininkų bendruomenės lūkesčius ir į pakartotinius Tarybos ir valstybių narių raginimus kuo greičiau spręsti administracinės naštos ir kliūčių BŽŪP teisės aktų sistemoje problemas.

Rengdama šį pasiūlymą Komisija peržiūrėjo nacionalinių administracijų, Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto (COMAGRI) ir ūkininkų atstovų 2024 m. pateiktus atsiliepimus, kuriuose buvo daugiau kaip 500 atskirų pasiūlymų. Ji taip pat išnagrinėjo daugiau kaip 400 pasiūlymų, kuriuos valstybės narės pateikė po 2025 m. sausio 27 d. diskusijos Žemės ūkio ir

žuvininkystės (AGRIFISH) taryboje. Šie pasiūlymai apėmė labai įvairius politikos, įgyvendinimo, organizacinius ir ekonominius klausimus, susijusius tiek su BŽŪP, tiek su ne BŽŪP teisės aktais.

Komisija taip pat apsvarstė atsiliepimus, gautus po diskusijų Komisijos ekspertų grupėse ir BŽŪP tinkle dėl BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo, ir įvairių suinteresuotųjų šalių grupių, įskaitant ūkininkų organizacijas ir aplinkosaugos nevyriausybinės organizacijas, savo iniciatyva suteiktą indėlį.

2025 m. kovo 24 d. sušauktas pilietinio dialogo grupės BŽŪP strateginių planų ir horizontaliesiems klausimams posėdis; jame svarstytos galimos supaprastinimo priemonės. Šiame posėdyje dalyviai pasidalijo idėjomis dėl BŽŪP teisės aktų ir apskritai ES teisės aktų supaprastinimo ūkininkams svarbiose srityse. Jie taip pat pasidalijo mintimis apie įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu pasirinkimo galimybių reikšmę ir svarbą paprastinant BŽŪP sistemą ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams. Šiuose posėdžiuose, taip pat keliuose laiškuose Komisijai kai kurios suinteresuotosios šalys pabrėžė poreikį užtikrinti, kad supaprastinimas nebūtų atliekamas taip, kad kliudytų siekti aplinkos apsaugos ar tinkamų darbo sąlygų politikos tikslų. Kai kurie dalyviai taip pat pabrėžė teisinio tikrumo svarbą ūkininkams.

ES BŽŪP tinklo teminė grupė supaprastinimo klausimais susirinko 2025 m. balandžio 2 d. siekdama pasidalyti nuomonėmis apie įgyvendinimo iššūkius, kuriuos būtų galima spręsti supaprastinimu, ir gauti pavydžių, kokių veiksmų, kuriuos būtų galima atkartoti kaip gerąją praktiką, jau imtasi valstybių narių lygmeniu BŽŪP paraiškų ir stebėsenos, ataskaitų teikimo ir kontrolės srityse.

Daugiau patikimų duomenų surinkta atlikus apklausą apie ūkininkus, per kurią 2024 m. gauta beveik 27 000 atsakymų apie jų patirtį ir nuomonę apie paraiškas gauti BŽŪP paramą ir su tuo susijusias pareigas. Ši apklausa kartu su tolesniais išsamiais pokalbiais su atrinktais respondentais, taip pat kitų ES ir valstybių narių lygmens BŽŪP paramos gavėjų ir suinteresuotųjų šalių apklausomis ir pokalbiais su jais, suteikė informacijos, kuri padėjo parengti tyrimą dėl supaprastinimo ir administracinės naštos ūkininkams bei kitiems paramos gavėjams pagal BŽŪP.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlyme atsižvelgiama į išorės tyrimo, 2024–2025 m. atlikto dėl supaprastinimo ir administracinės naštos ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams pagal BŽŪP, išvadas ir rezultatus⁸. Tyrime užfiksuotas ir analizuotas paramos gavėjų ir konsultavimo paslaugų teikėjų požiūris į pagrindinius administracinės naštos šaltinius ir sunkumus, susijusius su reikalavimų laikymusi įgyvendinant 2023–2027 m. BŽŪP; įvertinta našta paramos gavėjams ir nustatyta dėl ES lygmens BŽŪP teisės aktų atsiradusi našta, taip pat našta, susijusi su valstybių narių įgyvendinimo pasirinkimo galimybėmis ir galimu pertekliniu reglamentavimu; padarytos išvados dėl svarbiausių supaprastinimo veiksmų ir sričių iš BŽŪP paramos gavėjų perspektyvos.

- **Poveikio vertinimas**

Dėl neatidėliotino poreikio pateikti priemonių nustatytoms problemoms spręsti nebuvo įmanoma parengti išsamaus poveikio vertinimo. Vis dėlto Komisija kartu su šiuo pasiūlymu parengė savo tarnybų darbinį dokumentą, kuriame įvertintas administracinių išlaidų mažinimas.

⁸ European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development (2025): *Study on simplification and administrative burden for farmers and other beneficiaries under the CAP*. Nuoroda: <https://eu-cap-network.ec.europa.eu/publications/study-simplification-and-administrative-burden-farmers-and-other-beneficiaries-under>

Šiuo dokumentų rinkiniu bendra žemės ūkio politika orientuojama žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijoje numatyta linkme, sudarant sąlygas subalansuotai pereiti prie geresnės žemės ūkio praktikos ir remiant ūkininkų, ypač jaunųjų ūkininkų, verslo plėtros galimybes. Juo suteikiama kur kas daugiau lankstumo tiek valstybėms narėms, tiek ūkininkams, ir sudaromos sąlygos daugiau naudotis BŽŪP teisinės sistemos teikiamomis galimybėmis. Siūlomais pakeitimais taip pat pripažįstama, kad paskatos ūkininkams gali būti veiksmingesnės nei pokyčių diegimas privalomais reikalavimais, – taip užtikrinamas didesnis pritarimas tvarumo didinimo priemonėms ir jų laikymasis. Šiame supaprastinimo pasiūlyme išlaikomos visos esminės BŽŪP žaliosios struktūros dalys, įskaitant visus GAAB standartus ir BŽŪP paramos priemones, kurias rengiant ir toliau bus siekiama viršyti privalomus standartus.

Apskritai vertinimas parodė, kad šis dokumentų rinkinys teikia galimybių reikšmingai sumažinti su BŽŪP susijusią naštą, ypač ūkininkams. Vis dėlto pasiektas sąnaudų sumažinimo lygis, nauda ir jos paskirstymas daugiausia priklausys nuo pačių valstybių narių pasirinkimo. Valstybių narių vaidmuo išnaudojant naujas galimybes ir užtikrinant realų supaprastinimą ūkininkams yra itin svarbus.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Šis pasiūlymas specialiai parengtas siekiant sudaryti sąlygas reikšmingai supaprastinti ES BŽŪP teisinę sistemą ir sumažinti administracinę naštą ūkininkams bei nacionalinėms administracijoms.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlyme gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas turės poveikį biudžetui dėl Reglamento (ES) 2021/2115 52 straipsnio 2 dalies pakeitimo, kuriuo bus sudarytos sąlygos didinti Sąjungos finansinę paramą sektorinėms intervencinėms priemonėms vaisių ir daržovių sektoriuje.

Valstybių narių patvirtintoms vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijoms skiriama Sąjungos finansinė parama veiksmų programoms įgyvendinti ribojama iki tam tikros tų gamintojų organizacijų parduodamos produkcijos vertės procentinės dalies (nuo 4,1 iki 5,5 %, priklausomai nuo paramos gavėjų tipo ir siekiamų tikslų). Siūlomu Reglamento (ES) 2021/2115 52 straipsnio 2 dalies pakeitimu numatomas galimas šių ribų padidėjimas 0,5 procentinio punkto pagal BŽŪP strateginio plano intervencines priemones, jei bus įvykdytos tam tikros sąlygos. Priklausomai nuo gamintojų organizacijos pasirinkimo, dėl to gali padidėti išlaidos. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2026 m. visos veiksmų programos bus įgyvendinamos pagal BŽŪP strateginį planą, ir remiantis šio sektoriaus lėšų panaudojimu 2024 finansiniais metais (1,15 mlrd. EUR), numatomos papildomos metinės išlaidos yra 5,75 mln. EUR (1,15 mlrd. EUR x 0,05). Norėdamos pasinaudoti šiuo galimu paramos padidėjimu gamintojų organizacijos turės iš dalies pakeisti savo veiksmų programas, taigi 2026 ir 2027 m. bus juntamas finansinis poveikis. Visos susijusios išlaidos neviršys Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) viršutinės ribos.

Be to, pasiūlymas turi kiekybiškai neįvertinamą poveikį biudžetui dėl to, kad iš dalies keičiama Reglamento (ES) 2021/2116 16 straipsnio 1 dalis. Pagal siūlomą tos nuostatos pakeitimą priemonės, kuriomis teikiama parama nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių nukentėjusiems ūkininkams, negali būti finansuojamos iš žemės ūkio rezervo. Bendra rezervo suma pasiūlymu nekeičiama. Vis dėlto išlaidos iš rezervo gali sumažėti dėl šios

nuostatos, jeigu jis nebus naudojamas kovos su rinkos sutrikdymu priemonėms (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219 straipsnis), su gyvūnų ligomis bei augalų kenkėjais ir vartotojų pasitikėjimo praradimu susijusioms priemonėms (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 220 straipsnis), kitoms priemonėms, skirtoms konkrečioms problemoms spręsti (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 221 straipsnis), ar susitarimams ir sprendimams didelių rinkų pusiausvyros sutrikimų laikotarpiams (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 222 straipsnis) (pastarasis dalykas priklausys nuo to, ar bus Europos Parlamento ir Tarybos priimta ir įsigalios susijusi Komisijos pasiūlymo iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 (COM(2024) 577 *final*), nuostata). Kadangi išimtinių aplinkybių, dėl kurių galėtų būti teikiama parama išimtinių priemonių forma, iš anksto numatyti neįmanoma, šis poveikis biudžetui negali būti kiekybiškai įvertintas. Siūlomas pakeitimas gali įsigaliooti ne anksčiau kaip 2025 m. spalio 16 d. (jei iki to laiko įsigalios siūlomi pakeitimai), taigi 2026 finansiniais metais, atsižvelgiant į tai, kad lėšos iš 2025 m. rezervo jau paskirstytos nuo pavojingų meteorologinių reiškinių ir gaivalinių nelaimių nukentėjusiems sektoriams.⁹ Visos susijusios išlaidos neviršys Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) viršutinės ribos.

5. KITIELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/2115 128 straipsnyje, taikant pasidalijamąją valstybių narių ir Komisijos atsakomybę sukurta veiklos rezultatų peržiūros sistema. Šioje veiklos rezultatų peržiūros sistemoje numatytas BŽŪP strateginių planų veiksmingumo ataskaitų teikimas, stebėseną ir vertinimas. Dėl krizių valdymo priemonių nustatymo ši sistema pasiūlymu šiek tiek keičiama, koreguojant produkto rodiklius. Taip pat įtraukiamas naujas reikalavimas valstybėms narėms teikti ataskaitas (naujas Reglamento (ES) 2021/2116 13a straipsnis).

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma (teisinis tekstas yra reglamentas).

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Komisija siūlo šiuos abiejų BŽŪP reglamentų pakeitimus:

Pagrindinės apibrėžtys. Patirtis, įgyta diegiant daugiamečių žolynų apibrėžtį, parodė, kad ją sunku taikyti ūkininkavimo sistemoms, kuriose taikoma ilga agronominė sėjomaina (ypač siekiant kovoti su piktžolėmis). Todėl su šia apibrėžtimi susijusi nuostata iš dalies keičiama taip, kad valstybės narės galėtų nuspręsti nuo penkerių iki septynerių metų pratęsti terminą, iki kurio daugiamečio žolyno apibrėžtis būtų pradėta taikyti pievų plotui.

Paramos sąlygų sistema. Patirtis, įgyta taikant paramos sąlygų sistemą 2023–2024 m., rodo, kad reikia toliau ją pritaikyti. Reikėtų patikslinti nacionalinių taisyklių ir GAAB standartų reikalavimų sąsają, kad valstybėms narėms būtų suteikta daugiau lankstumo derinti skirtingus reikalavimus.

⁹ 2025 m. kovo 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/441, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 numatoma skubi finansinė parama nuo pavojingų meteorologinių reiškinių ir gaivalinių nelaimių nukentėjusiems žemės ūkio sektoriams Ispanijoje, Kroatijoje, Kipre, Latvijoje ir Vengrijoje, (OL L, 2025/441, 2025 3 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/441/oj).

Atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2018/848¹⁰ reikalavimus ir į ekologinės gamybos sektoriuje taikomą ūkininkavimo praktiką, pagal tą reglamentą sertifikuoti ūkininkai turėtų būti laikomi atitinkančiais ne tik 7 GAAB standartą, bet ir tam tikrus papildomus GAAB standartus. Neseniai atlikta metaanalizė (Alvarez, 2021)¹¹ parodė, kad ekologinės gamybos sistemose labai svarbi tokia praktika kaip sėjomaina, kelių kultūrų auginimas, pasėlių liekanų palikimas dirvoje, žemės nederbimas ar minimalusis dirbimas, gyvulių mėšlo ir žaliųjų trąšų naudojimas, ne pačiame ūkyje susidariusių organinių atliekų naudojimas ir biologinės kenkėjų kontrolės aspektai siekiant išlaikyti dirvožemio derlingumą, parūpinti augalams reikalingų maisto medžiagų ir kontroliuoti kenkėjus. Ši praktika yra naudinga tiek dirvožemio apsaugai ir išsaugojimui, tiek upių vandentakių apsaugai nuo taršos ir paviršinio nuotėkio. 1 GAAB standartas, kurio tikslas – išlaikyti santykinę daugiamečių žolynų dalį, turėtų būti taikomas lanksčiau, atsižvelgiant į ūkių struktūrinius pokyčius (ypač gyvulininkystės sektoriuje), nuo 5 iki 10 % padidinant leidžiamą daugiamečių žolynų sumažinimą be pareigos juos atkurti. 4 GAAB standarto, kuriuo siekiama apsaugoti upių vandentakius nuo taršos ir paviršinio nuotėkio, taikymas taip pat turėtų būti patikslintas, kad valstybės narės galėtų geriau suderinti vandentakių apibrėžtį su nacionalinės teisės aktuose nustatyta vandentakių apibrėžtimi, jei ši atitinka pagrindinį to GAAB standarto tikslą. Taip siekiama išvengti padėties, kai vandentakio apibrėžtis neapimtų mažesnių vandentakių, kuriais tarša galėtų būti pernešama pasroviui ir galbūt net per valstybės sieną į kitą valstybę narę. Taip pat supaprastinamas paramos sąlygų reikalavimų laikymosi kontrolės metodas. Galiausiai, atsižvelgiant į tai, kad smulkiųjų ūkininkų, gaunančių išmokas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnį, valdomos žemės ūkio paskirties žemės plotas yra nedidelis (nors jie sudaro didelę Sąjungos ūkininkų dalį), tiek valstybių narių, tiek smulkiųjų ūkininkų administracinės išlaidos turėtų būti sumažintos atleidžiant juos nuo paramos sąlygų sistemos taikymo.

Tiesioginės išmokos. Įgyta įgyvendinimo patirtis rodo, kad daugelis valstybių narių netaikė išmokos smulkiesiems ūkininkams (Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnis), kuri yra vienkartinė išmoka ir kurią teikiant paraiškų teikimo tvarka yra supaprastinta. Todėl šiuo pasiūlymu didžiausia galima vienkartinės išmokos dalyvaujantiems ūkininkams suma padidinama iki 2 500 EUR. Be to, siūloma suteikti valstybėms narėms galimybę leisti ūkininkams, gaunantiems vienkartinę išmoką, teikti paraiškas ir dėl išmokų pagal ekologines sistemas.

Ekologinės sistemos ir agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimai. Kad būtų galima padengti su 2 GAAB standarto, kuriuo siekiama išsaugoti durpynus ir šlapynes ir kuris šiuo pasiūlymu nekeičiamas, įgyvendinimu susijusias išlaidas, valstybės narės turėtų turėti galimybę neįtraukti šio GAAB standarto į ekologinių sistemų ir agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimų pagrindines sąlygas. Kartu pagal ekologines sistemas gali būti, jei valstybės narės taip nusprendžia, ir toliau teikiama parama šlapynių ir durpynų tvarkymo praktikai, kuri apima daugiau nei jų apsaugą, pavyzdžiui, jų atkūrimui, kuris atliekamas atkuriant drėgnumą ar diegiant durpininkystę, siekiant visų pirma padidinti anglies dioksido sekvestracijos šiose teritorijose potencialą.

Be to, kad būtų galima remti gyvulininkystės srityje taikomus ekologinio ūkininkavimo metodus, valstybės narės turėtų turėti galimybę teikti paramą už įsipareigojimus, susijusius su perėjimu prie ekologinio ūkininkavimo praktikos bei metodų ar jų išlaikymu, skirdamos metinę išmoką už sutartinius ūkinius gyvūnus. Taip pat turėtų būti galima teikti paramą metinės išmokos už avilius forma tam, kad būtų prisiimami įsipareigojimai gerinti su bitininkyste susijusią ūkininkavimo praktiką, nes reikia remti tvarią bitininkystės produkcijos gamintojų praktiką, o sutartinių ūkių gyvūnų, kaip skaičiavimo vienetų, tam naudoti netinka.

¹⁰ [Reglamentas - 2018/848 - LT - EUR-Lex](#)

¹¹ Alvarez, R. (2021), *Comparing Productivity of Organic and Conventional Farming Systems: A Quantitative Review* (<https://doi.org/10.1080/03650340.2021.1946040>).

Sektorinių intervencinių priemonių rūšys. Remiantis valstybių narių patirtimi įgyvendinant sektorines intervencines priemones vaisių ir daržovių sektoriuje, turėtų būti išplėsta galimybė teikti didesnę paramą siekiant sustiprinti ūkininkų pozicijas tiekimo grandinėje tuose sektoriuose.

Krizinių situacijų išmokų mokėjimo patirtis parodė, kad žemės ūkio rezervas daugiausia naudojamas gaivalinių nelaimių ir pavojingų meteorologinių reiškinių sukeltoms problemoms spręsti, nors pagrindinis jo tikslas yra padėti ūkininkams rinkos sutrikdymo atveju. Todėl siūloma aiškiai apriboti šio rezervo naudojimą tokių įvykių atvejais. Be to, atsižvelgiant į didėjančią tokių pavojingų meteorologinių reiškinių dažnį ir dėl jų patiriamus didelius nuostolius, siūloma iš dalies pakeisti tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros intervencinių priemonių taisyklės, kad būtų nustatytos dvi papildomos krizinių situacijų išmokos, kurias valstybės narės galėtų naudoti dėl gaivalinių nelaimių ir pavojingų meteorologinių reiškinių. Siekiant išvengti neproporcingo poveikio kitoms BŽŪP planuose nustatytoms intervencinėms priemonėms, sumos, skiriamos šioms intervencinėms priemonėms, turėtų būti apribotos iki tam tikros maksimalios procentinės dalies nuo visos metinių tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros asignavimų sumos, ir išmokos neturėtų iškreipti prekybos. Šiame pasiūlyme numatyta, kad paramos sąlygų sistema ir socialinių paramos sąlygų sistema, taikomos išmokoms už plotą ir gyvulius, nebus taikoma pagal tiesioginių išmokų priemones skiriamoms naujoms papildomoms krizinių situacijų išmokoms, nes jų tikslas – palengvinti sunkią ūkininkų, patiriančių didelių nuostolių, padėtį. Galiausiai, siekiant padidinti potencialų tokių išmokų poveikį, įtraukiamos nuostatos, pagal kurias leidžiama mokėti išmokas nacionalinėmis lėšomis.

Rizikos valdymas. Įgyvendinimo patirtis parodė, kad Reglamento (ES) 2021/2115 19 straipsniu, pagal kurį leidžiama dalį tiesioginių išmokų ūkininkams panaudoti kaip įnašus į rizikos valdymo sistemas, naudojamosi mažai. Be to, paaiškėjo, kad taisyklės, pagal kurias apskaičiuojami nuostoliai pagal rizikos valdymo intervencines priemones, remiamas pagal BŽŪP, nėra tinkamai pritaikytos tam tikrų tipų žemei ir tam tikrų kategorijų ūkininkams. Todėl siūloma Reglamento (ES) 2021/2115 19 ir 76 straipsnius iš dalies pakeisti siekiant toliau padėti naudotis tokiomis sistemomis.

Kiti pakeitimai dėl kaimo plėtros srities intervencinių priemonių:

- siekiant suderinti principus, pagal kuriuos apskaičiuojamos išmokos dėl nepalankių specifinių su vietove susijusių sąlygų, susidariusių dėl tam tikrų privalomų reikalavimų su pakeitimais, padarytais dėl 2 GAAB standarto, ir taisyklės, pagal kurias apskaičiuojamos išmokos už ekologines sistemas ir agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus, valstybės narės turėtų turėti galimybę į pastarąjį skaičiavimą įtraukti nepalankias sąlygas, susidariusias dėl reikalavimų pagal 2 GAAB standartą. Be to, išmokas už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities valdymo įsipareigojimus turėtų būti galima mokėti kaip išmokas už sutartinį ūkinį gyvūną ir išmokas už avilį.
- Reikėtų skatinti smulkiųjų ūkių verslo plėtrą siekiant didinti jų konkurencingumą ir gyvybingumą, kartu išlaikant išmokų paprastumą. Todėl siūloma šiuo tikslu nustatyti specialią išmoką. Supaprastinto išlaidų apmokėjimo, kuris turi svarbų supaprastinimo potencialą, naudojimas turėtų būti skatinamas suteikiant galimybę naudotis supaprastintu išlaidų apmokėjimu, nustatytu pagal Reglamentą (ES) 2021/1060, taip, kad nereikėtų papildomai to pagrįsti.
- Su finansinių priemonių naudojimu susijusi įgyvendinimo patirtis parodė, kad esama sinergijos, kurią vertėtų išnaudoti įgyvendinant ir kontroliuojant BŽŪP finansines priemones ir kitas finansines priemones, reglamentuojamas Reglamento (ES) 2021/1060: tai susiję visų pirma su audito seka, pažeidimais ir finansinėmis pataisomis ar tinkamumo

finansuoti taisyklėmis, susijusiomis su pridėtinės vertės mokesčiu, kurias reikėtų suderinti. Be to, neseniai pakeista Komisijos reglamento (ES) 2023/2831¹² 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta bendroji valstybės pagalbos tvarka, todėl aukščiausia taikoma bendrojo subsidijos ekvivalento viršutinė riba turi būti atitinkamai suderinta.

- Dėl valstybių narių atliekamo EŽŪFKP asignavimų perkėlimo skiriant juos programai „InvestEU“ reikia iš dalies pakeisti galiojančius teisės aktus, kad būtų galima visapusiškai pasinaudoti galimybėmis, naujai suteiktomis pagal Reglamento (ES) 2021/523¹³ 10a straipsnio 4 dalį.

BŽŪP strateginių planų daliniai pakeitimai. Patirtis parodė, kad BŽŪP strateginių planų daliniai pakeitimai apima daugybę techninių ir strateginių elementų, dėl kurių valstybėms narėms tampa sudėtinga juos įgyvendinti. Siekiant supaprastinti ir padidinti dalinių pakeitimų procedūrų veiksmingumą, ypač kiek tai susiję su BŽŪP strateginių planų elementais, kurie nėra strateginio pobūdžio, Komisija turėtų tvirtinti tik strateginius BŽŪP strateginių planų dalinius pakeitimus. Be to, įgyvendinimo procese paaiškėjo, kad dėl skirtingų taisyklių, taikomų atitinkamai iš EŽŪGF ir EŽŪFKP finansuojamoms intervencinėms priemonėms, gali atsirasti neaiškumų ūkininkams ir valstybėms narėms gali būti sudėtingiau siūlyti BŽŪP planų dalinius pakeitimus. Siekiant gerinti sinergiją tarp EŽŪGF ir EŽŪFKP, reikia iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnį ir 119 straipsnio 8 dalį, kad būtų galima pripažinti išlaidų tinkamumą finansuoti EŽŪGF lėšomis nuo valstybės narės nustatytos dalinio pakeitimo įsigaliojimo dienos, kurią ji galėtų nustatyti kaip datą po prašymo leisti padaryti pakeitimą pateikimo Komisijai dienos. Pasiūlymas dėl su EŽŪGF susijusių dalinių pakeitimų įsigaliojimo datos turėtų būti įtrauktas į dalykų, dėl kurių reikalinga stebėsenos komiteto nuomonė, sąrašą, siekiant užtikrinti, kad ūkininkai ir kiti paramos gavėjai turėtų pakankamai laiko atsižvelgti į BŽŪP strateginio plano dalinį pakeitimą. Kitos nuostatos patikslinamos atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnio pakeitimus.

Metinis veiklos rezultatų patvirtinimas. Atsižvelgiant į po pirmojo 2023 finansinių metų metinio veiklos rezultatų patvirtinimo įgytą patirtį, siekiant sumažinti administracinę naštą valstybėms narėms, metinio veiklos rezultatų patvirtinimo turėtų būti atsisakyta. Dėl šio supaprastinimo, kurį atliekant bus užtikrinta, kad būtų išlaikyti BŽŪP veiklos rezultatai, toliau taikant Reglamento (ES) 2021/2116 37 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytas išlaidų tinkamumo finansuoti sąlygas ir Reglamento (ES) 2021/2115 135 straipsnyje nurodytą kas dvejus metus atliekamą veiklos rezultatų peržiūrą, metinė veiklos rezultatų ataskaita taip pat taps paprastesnė, nes nebereikės informacijos, kuri yra reikalinga tik metinio veiklos rezultatų patvirtinimo tikslais. Galimybė numatyti pakeitimų, susijusių su metinio veiklos rezultatų patvirtinimo panaikinimu, ir atitinkamų Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnio pakeitimų taikymą atgaline data nuo 2025 finansinių metų priklausys nuo atitinkamų į šį reglamentą įtraukiamų pakeitimų tikslaus turinio ir įsigaliojimo datos. Šiuo metu neįmanoma nuspręsti, ar toks taikymas atgaline data galėtų būti numatytas. Jo įgyvendinamumas turėtų būti teisėkūros institucijų apsvarstytas atsižvelgiant į šio reglamento galutinį turinį ir įsigaliojimo datą.

Metinė veiklos rezultatų ataskaita ir kitos nuostatos. Su metine veiklos rezultatų ataskaita susijusi patirtis parodė, kad reikia stiprinti jos sąsają su kas dvejus metus atliekama veiklos rezultatų peržiūra, paaiškinant, kad į metinę veiklos rezultatų ataskaitą turėtų būti įtrauktas kas dvejus metus

¹² [Reglamentas - ES - 2023/2831 - LT - EUR-Lex](#)

¹³ [Reglamentas - 2021/523 - LT - EUR-Lex](#)

atliekamai veiklos rezultatų peržiūrai skirtas pagrindimas dėl tarpinių reikšmių nepasiekimo. Ataskaitos vertinimo terminai taip pat peržiūrimi atsižvelgiant į įgyvendinimo patirtį.

Strateginių planų reglamento atnaujinimas derinant jį prie naujų teisėkūros procedūra priimamų aktų. Reglamento (ES) 2021/2215 120 ir 159 straipsniais užtikrinama, kad to reglamento XIII priede pateiktas aplinkos ir klimato srities Sąjungos teisėkūros procedūra priimamų aktų sąrašas būtų atnaujinamas ir valstybės narės juo remtųsi vertindamos, ar jų BŽŪP strateginiai planai turėtų būti iš dalies pakeisti. Atsižvelgiant į tai, kad dabar yra BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo laikotarpio vidurys ir kad priimtų ar iš dalies pakeistų teisės aktų, reikšmingų tiems BŽŪP strateginiams planams, yra labai nedaug, tokie strateginiai pakeitimai trikdytų BŽŪP strateginių planų įgyvendinimą. Todėl, siekiant užtikrinti Sąjungos teisinės sistemos stabilumą iki programavimo laikotarpio pabaigos, šios nuostatos turėtų būti panaikintos.

Galiausiai, Reglamento (ES) 2021/2115 I, II ir III priedai derinami prie pirmiau nurodytų pakeitimų – įtraukiami nauji produkto rodikliai, skirti naujų rūšių paramai, nustatomai į tą reglamentą naujai įtraukiamais 41a ir 78a straipsniais, ir produkto rodiklių sąrašas suderinamas su to reglamento 75 straipsnio daliniu pakeitimu, taip pat dėl naujai nustatomų intervencinių priemonių daroma nuoroda į atitinkamą PPO sutarties dėl žemės ūkio pastraipą ir daroma nuoroda į priimtus 1 ir 4 GAAB standartų pakeitimus.

BŽŪP duomenys ir sąveikumo valdymas. Koordinavimo struktūros nebuvimas valstybių narių lygmeniu, taip pat matomi skaitmeninės pertvarkos skirtumai tarp valstybių narių kliudo veiksmingai įgyvendinti informacinių sistemų, naudojamų BŽŪP ir jos teikiamai naudai įgyvendinti, stebėti ir vertinti, sąveikumą, įskaitant sklandų keitimąsi duomenimis. Todėl siūlomos nuostatos, skirtos užtikrinti, kad kiekviena valstybė narė paskirtų vieną instituciją, atsakingą už tai, kad būtų parengtos ir įgyvendinamos veiksmų gairės siekiant užtikrinti ir išlaikyti sąveikumą ir sklandų keitimąsi duomenimis.

Žemės ūkio rezervo naudojimas. Reglamento (ES) 2021/2116 16 straipsnyje nustatytos taisyklės dėl žemės ūkio rezervo. Jo įgyvendinimo patirtis parodė, kad pastaraisiais metais jis vis dažniau naudotas siekiant padėti ūkininkams, patyrusiems nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių. Ši nuostata iš dalies keičiama, kad žemės ūkio rezervas būtų orientuotas į pirminę jo paskirtį – rinkos sutrikimų poveikio švelninimą.

Ūkininkų kontrolė ir tikrinimai. Pakeitimais, susijusiais su ūkininkų tikrinimais, siekiama mažinti našta ir kontrolės daromą spaudimą ūkininkams, nustatant tikslą atlikti kontrolę kartą per metus: tai reiškia, kad valstybės narės turėtų dėl paramos paraiškų, mokėjimo prašymų ar paramos sąlygų organizuoti patikras vietoje taip, kad būtų, kiek tik įmanoma, apribotas kelių paramos gavėjo patikrų atlikimas per vienus metus, išskyrus atvejus, kai dėl aplinkybių reikia antrą kartą atlikti kontrolę siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos finansinių interesų apsaugą.

Atliekant Žemės sklypų identifikavimo sistemos (ŽSIS), geoerdvinės paraiškos (GSA) ir plotų stebėjimo sistemos (AMS) kokybės vertinimus įgyta patirtis rodo, kad galima pasinaudoti sinergija, kartu supaprastinant įgyvendinimą ir mažinant apsilankymų vietoje poreikį. Todėl siūloma sujungti šias sistemas.

Kalbant apie paramos sąlygų laikymosi kontrolę, taikant paramos sąlygų kontrolės sistemą įgyta patirtis parodė, kad tam tikros sąlygos yra be reikalo griežtos ir dėl jų atsiranda nepagrįsta našta valstybėms narėms, tačiau jomis nebūtina sustiprinama Sąjungos lėšų apsauga. Siekiant racionalizuoti kontrolės sistemą turėtų būti panaikintas kasmetinės jos peržiūros reikalavimas ir valstybėms narėms turėtų būti palikta diskrecija spręsti, į kokius veiksnius reikėtų atsižvelgti atliekant rizikos analizę. Be to, smulkieji paramos gavėjai, kiti nei ūkininkai, negali pasinaudoti Reglamentu (ES) 2024/1468 nustatytais paramos sąlygų kontrolės ir nuobaudų taikymo išimtimis.

Šių paramos gavėjų valdomas žemės plotas yra nedidelis, o skiriamos nuobaudos paprastai yra mažos. Atsižvelgiant į apimamų plotų dydį ir į administracinę naštą, susijusią su kontrole ir su nuobaudų taikymu dėl paramos sąlygų nesilaikymo, turėtų būti priimtos nuostatos, kad smulkūs paramos gavėjai, kiti nei ūkininkai, taip pat būtų atleisti nuo paramos sąlygų kontrolės ir jiems nebūtų taikomos administracinės nuobaudos už paramos sąlygų reikalavimų nesilaikymą.

Galiausiai, Reglamento (ES) 2021/2116 102 ir 103 straipsniai, kuriuose nustatytos taisyklės dėl įgaliojimų delegavimo Komisijai ir dėl komiteto procedūros, turėtų būti iš dalies pakeisti atsižvelgiant į šiuo pasiūlymu daromus kitų Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatų pakeitimus.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) 2021/2115 nuostatos dėl paramos sąlygų sistemos, tiesioginių išmokų formos intervencinių priemonių rūšių, intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose ir kaimo plėtros srityje rūšių ir metinių veiklos rezultatų ataskaitų, taip pat Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatos dėl duomenų ir sąveikumo valdymo, išmokų mokėjimo sustabdymo atsižvelgiant į metinių veiklos rezultatų patvirtinimą, kontrolės ir nuobaudų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį, atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą, teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams, atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁴, atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁵, laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros, kadangi:

- (1) savo komunikate „ES konkurencingumo kelrodis“¹⁶ ir komunikate „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“¹⁷ Komisija pabrėžė, kad reikia didinti konkurencingumą, skatinti inovacijas ir remti augimą visoje Sąjungoje, o to siekiant supaprastinimas ir administracinės naštos mažinimas yra labai svarbūs veiksniai. Todėl būtina spręsti daug kainuojančios reglamentavimo naštos, teisės aktų ir jų įgyvendinimo sudėtingumo, įskaitant perteklinę atskaitomybę, problemas, kartu atkreipiant dėmesį į konkrečius mažųjų ir vidutinių įmonių poreikius;
- (2) Komisijos komunikate „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“¹⁸ pabrėžiama, kad, norint skatinti inovacijas ir žemės ūkio praktikos tvarumą, ūkininkai turėtų būti verslininkai ir paslaugų teikėjai, kuriems neturėtų tekti nereikalinga biurokratinė ar reglamentavimo našta. Atsižvelgiant į šią perspektyvą ir sektoriaus įvairovę, reikia taikyti ne universalius sprendimus, o pritaikytus metodus, taip pat tikrinti, ar Sąjungos teisės aktai atitinka realijas,

¹⁴ OL C , , p. . .

¹⁵ OL C , , p. . .

¹⁶ 2025 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES konkurencingumo kelrodis“, COM(2025) 30 *final*.

¹⁷ „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“, 2024–2029 m. Europos Komisija, [8556fc33-48a3-4a96-94e8-8ecacef1ea18_en](#).

¹⁸ 2025 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija. Ateities kartoms patrauklaus ūkininkavimo ir žemės ūkio maisto produktų sektoriaus kūrimas bendromis jėgomis“, COM(2025) 75 *final*.

ir juos supaprastinti, atsižvelgiant ir į skaitmeninių technologijų teikiamą naudą, pavyzdžiui, automatizuotą informacijos teikimą. Reikia geresnės reikalavimų ir paskatų pusiausvyros, kad būtų galima nukreipti perėjimą prie tvaraus ūkininkavimo ir skatinti inovacijas. Smulkieji ūkiai, kurie saugodami gamtą ir užtikrindami pragyvenimą garantuoja kaimo bendruomenių gyvybingumą, turi ypatingų poreikių, todėl reikia labiau pritaikyti ir supaprastinti bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) paramą, sumažinant administracinę naštą. Smulkieji ir kai kurie kiti ūkiai dažnai susiduria su nepalankiomis sąlygomis gauti ir panaudoti finansavimą, o tai trukdo jiems investuoti, diegti naujoves ir naudotis plėtros galimybėmis;

- (3) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/2115¹⁹ nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/2116²⁰ nustatomos bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) finansavimo, valdymo ir stebėsenos taisyklės. 2024 m. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1468²¹, kuriuo siekiama geriau pritaikyti Sąjungos BŽŪP paramos sistemą prie ūkių realijų, pagerinti BŽŪP strateginių planų administravimą valstybėse narėse ir sumažinti su kontrole susijusią naštą. Be to, Komisija priėmė Deleguotąjį reglamentą (ES) 2024/1235²², kuriuo dėl taisyklių dėl santykio, susijusio su 1-uuoju geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartu, iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2022/126²³, visų pirma numatant galimybę valstybėms narėms pakoreguoti 1 GAAB standarto referencinį santykį atsižvelgiant į ūkininkavimo sistemų struktūrinius pokyčius ir nukrypti leidžiančias nuostatas dėl pertvarkymo įpareigojimo ūkininkams ir kitiems gavėjams nustatymo;
- (4) iš atsiliepimų ir patirties, įgytos pagal dabartinę BŽŪP Sąjungos teisinę sistemą dvejus metus įgyvendinant BŽŪP strateginius planus, matyti, kad tuos teisės aktus būtina šiek tiek papildomai pakoreguoti, siekiant pašalinti nustatytus trukdžius ir sudėtingus aspektus. Tarp jų – faktas, kad BŽŪP Sąjungos teisinėje sistemoje dar nepakankamai atsižvelgiama į tam tikrų ūkininkų grupių, pavyzdžiui, ekologiškai ūkininkaujančių, jaunųjų, smulkiųjų ūkininkų

¹⁹ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

²⁰ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

²¹ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1468, kuriuo dėl geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų, klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingų sistemų, BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų ir tų planų peržiūros, taip pat kontrolės ir nuobaudų netaikymo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, (OL L, 2024/1468, 2024 5 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj>).

²² 2024 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1235, kuriuo dėl taisyklių dėl santykio, susijusio su 1-uuoju geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartu, iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2022/126, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, OL L, 2024/1235, 2024 4 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1235/oj.

²³ 2021 m. gruodžio 7 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/126, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115 papildomas tam tikroms intervencinių priemonių rūšims, kurias valstybės narės nurodė pagal tą reglamentą parengtuose 2023–2027 m. BŽŪP strateginiuose planuose, taikomais papildomais reikalavimais ir taisyklėmis dėl santykio, susijusio su 1-uuoju geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartu, OL L 20, 2022 1 31, p. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj.

ir gyvulių augintojų, specifines aplinkybes, praktiką ir poreikius, todėl valstybės narės negali pritaikyti įvairių priemonių prie specifinių šių ūkininkų aplinkybių, poreikių ir praktikos. Be to, tam tikros BŽŪP supaprastinimo galimybės, pavyzdžiui, fiksuotųjų sumų naudojimas arba supaprastintas išlaidų apmokėjimas, yra nepakankamai išnaudojamos dėl jų įgyvendinimo ir valdymo sudėtingumo. Dėl to ūkininkams gali atsirasti besidubliuojančių ar dviprasmiškų reikalavimų, jiems gali būti sunkiau gauti paramą, o tokiems ūkininkams, kaip jauniems ir naujiems ūkininkams, gali būti apsunkintos verslo plėtros galimybės. Be to, esama tam tikro taisyklių nelankstumo, darančio poveikį tam, kaip valstybės narės tvarko ir keičia savo BŽŪP strateginius planus ir vykdo ataskaitų teikimo įsipareigojimus. Galiausiai vis dar reikia mažinti tiek ūkininkams, tiek administraciniams organams tenkančią apsilankymų ūkiuose ir kontrolės našta, visų pirma nustatant veiksmingesnes Integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) kokybės vertinimo ir paramos sąlygų kontrolės metodikas. Šių trukdžių ir nelankstumo pašalinimas turėtų padėti valstybėms narėms pasinaudoti BŽŪP strateginiais planais, kad ūkininkai ir kiti BŽŪP paramos gavėjai turėtų kuo daugiau galimybių, sumažėtų administracinė našta ir sudėtingumas, taip pat būtų geriau naudojami riboti ištekliai;

- (5) Reglamento (ES) 2021/2115 4 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta, kad, jei žemės ūkio paskirties žemė naudojama kaip žolynas ir penkerius metus ar ilgiau nebuvo įtraukta į valdos sėjomainą, ji laikoma daugiamečiu žolynu. Tačiau, taikant kai kurias ūkininkavimo sistemas, ariamojoje žemėje vykdoma sėjomaina, kai žolė ar kiti žoliniai pašarai į sėjomainą neįtraukiami ilgiau nei penkerius metus, tačiau ši žemė suariama, kad ir toliau būtų laikoma ariamąja žeme. Todėl valstybių narių, kuriose taikomos tokios ūkininkavimo sistemos, ūkininkams sunku, laikantis 1 GAAB standarto įgyvendinimo reikalavimų, valdyti agronominę sėjomainą ir išlikti gyvybingiems. Be to, ilgesnė sėjomaina su žolynais gali būti labai naudinga biologinei įvairovei ir ekosistemų funkcijoms, o ūkininkai gali lanksčiau taikyti agronominį valdymą. Todėl, siekiant skatinti tokią lanksčią ir tvarią žolynų tvarkymo agronominę praktiką, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė pratęsti laikotarpį, lemiantį ploto priskyrimą prie daugiamečių žolynų, nuo penkerių iki septynerių metų. Taigi Reglamento (ES) 2021/2115 4 straipsnio 3 dalies c punktas turėtų būti iš dalies pakeistas;
- (6) siekiant kuo labiau sumažinti riziką, kad naujos krizinių situacijų išmokos, pagal Reglamento (ES) 2021/2115 41a ir 78a straipsnius ūkininkams skiriamos dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ir katastrofinių įvykių, padarys neigiamą poveikį bendrajai rinkai ir tarptautinei prekybai, valstybės narės intervencines priemones, pagal kurias bus teikiama ši Sąjungos parama, turėtų parengti taip, kad jos atitiktų PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo („Žalioji dėžė“) kriterijus;
- (7) Reglamento (ES) 2021/2115 11 straipsnyje numatytas Susitarimo memorandumo dėl aliejingųjų sėklų įgyvendinimo mechanizmas, įskaitant nuostatas dėl planuojamų gauti produktų padidinimo ir sumažinimo koeficientų, kad nebūtų viršytas didžiausias remiamas plotas visos Sąjungos mastu. Šią nuostatą reikia pakoreguoti, kad būtų atsižvelgta į šiuo reglamentu padarytus to reglamento 119 straipsnio pakeitimus;
- (8) atsižvelgiant į išskirtinį išmokos, kurią ūkininkas gautų krizinėje situacijoje, patyręs didelių gamybos nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar kitų katastrofinių įvykių, pobūdį ir siekiant užtikrinti suderinamumą su Reglamento (ES) 2021/2115 78a straipsnyje nurodytomis išmokomis, to reglamento 12 straipsnyje nurodyta paramos sąlygų sistema neturėtų būti taikoma to reglamento 41a straipsnyje nurodytoms papildomoms išmokoms, kurios pagal tiesioginių išmokų priemones ūkininkams skiriamos dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių;

- (9) paramos sąlygų sistema, kurią sudaro teisės aktais nustatyti valdymo reikalavimai (VR) ir geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) standartai, siekiama prisidėti prie tvaraus žemės ūkio plėtros, didinant paramos gavėjų informuotumą apie būtinybę laikytis šių pagrindinių standartų ir reikalavimų. Ja taip pat siekiama didinti BŽŪP suderinamumą su aplinkos, visuomenės sveikatos, augalų sveikatos ir gyvūnų gerovės tikslais, kurių siekiama Sąjungos teisės aktais. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad smulkiųjų ūkininkų, kurie gauna išmokas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnyje nurodytas intervencines priemones, valdomos žemės ūkio paskirties žemės dydis yra ribotas, taikant paramos sąlygų sistemą tokiems smulkiesiems ūkininkams, kurie valdo didžiąją dalį Sąjungos ūkių, gaunama nepakankama nauda, palyginti su didelėmis išlaidomis, be to, šiems ūkininkams ir nacionalinėms administracijoms tenka didelė administracinė našta. Siekiant sumažinti tokias išlaidas ir palengvinti susijusią administracinę našą, tikslinga paramos sąlygų sistemos netaikyti smulkiesiems ūkininkams;
- (10) Reglamento (ES) 2021/2115 13 straipsnyje nurodyti GAAB standartai yra to reglamento 12 straipsnyje nurodytos paramos sąlygų sistemos dalis. Jais prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, aplinkos, įskaitant vandenį, dirvožemį ir ekosistemų biologinę įvairovę, apsaugos. Bendrieji principai, kuriais grindžiama ekologinė gamyba pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848²⁴ 5 straipsnį, apima natūralių kraštovaizdžio elementų, pavyzdžiui, gamtos paveldo vietovių, išsaugojimą ir atsakingą energijos bei gamtos išteklių, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio, organinių medžiagų ir oro, naudojimą;
- (11) Reglamento (ES) 2021/2115 III priede nurodytu 1 GAAB standartu siekiama išlaikyti daugiamečius žolynus, kad būtų išsaugotos anglies sankaupos. Reglamento (ES) 2018/848 II priedo 1.7.3 ir 1.9.1.1 punktuose pabrėžiama, kad svarbu kuo labiau išnaudoti ganymą ir ganyklas, nes tai apsaugo nuo daugiamečių žolynų pertvarkymo į kitos paskirties žemę ir, atsižvelgiant į pagrindinį GAAB 1 standarto tikslą, daugiamečiuose žolynuose išsaugomos anglies sankaupos. Reglamento (ES) 2021/2115 III priede išvardytais 3, 5 ir 6 GAAB standartais siekiama atitinkamai išsaugoti dirvožemio organines medžiagas, apriboti eroziją ir apsaugoti dirvožemį pažeidžiamais laikotarpiais. Šių tikslų jau siekiama pasitelkiant ekologinėje augalininkystėje taikomą žemės dirbimo ir auginimo praktiką, visų pirma nurodytą Reglamento (ES) 2018/848 II priedo 1.9 punkte. Reglamento (ES) 2021/2115 III priede nurodytu 4 GAAB standartu siekiama apsaugoti vandenį nuo taršos. Taip pat Reglamento (ES) 2018/848 II priedo 1.5, 1.7, 1.9 ir 1.10 punktais siekiama sumažinti vandens taršos riziką ribojant veterinarinių vaistų naudojimą, ribojant trąšų ir pesticidų naudojimą bei gyvūnų laikymo tankį. Patirtis rodo, kad ekologinis ūkininkavimas turi teigiamą poveikį maisto medžiagų išplovimui ir nuotėkiui, todėl mažiau tikėtina, kad ekologiškai ūkininkaujantis ūkininkas pakenks vandens kokybei, taigi taip bus pasiektas pagrindinis 4 GAAB standarto tikslas. Todėl, atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2018/848 nustatytus principus ir taisykles bei esamą ekologinio ūkininkavimo sistemų praktiką, turėtų būti laikoma, kad ekologiškai ūkininkaujantys ūkininkai, kurių visa valda sertifikuota pagal Reglamentą (ES) 2018/848, laikosi 1, 3, 4, 5 ir 6 GAAB standartų (taip jau yra 7 GAAB standarto atveju);
- (12) siekiant padidinti ūkininkams taikomų reikalavimų nuoseklumą ir supaprastinti GAAB standartų nustatymo valstybėse narėse procesą, Reglamento (ES) 2021/2115 13 straipsnio 1 dalis turėtų būti iš dalies pakeista siekiant paaiškinti, kad valstybės narės gali nustatyti

²⁴ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007, (OL L 150, 2018 6 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

GAAB standartus savo BŽŪP strateginiuose planuose taip, kad jie atitiktų nacionalinius privalomus reikalavimus, jeigu šie nacionaliniai reikalavimai atitinka to reglamento III priede išvardytus GAAB standartus. Visų pirma turėtų būti paaiškinta, kad BŽŪP strateginiuose planuose nustatyti GAAB standartai neturi viršyti galiojančių nacionalinių privalomų reikalavimų, jeigu tie nacionaliniai reikalavimai atitinka Reglamento (ES) 2021/2115 III priede išvardytus GAAB standartus, visų pirma pagrindinius tų GAAB standartų tikslus;

- (13) atsižvelgiant į išskirtinį išmokos, kurią ūkininkas gali gauti krizinėje situacijoje, patyręs didelių gamybos nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar kitų katastrofinių įvykių, pobūdį ir siekiant užtikrinti suderinamumą su Reglamento (ES) 2021/2115 78a straipsnyje nurodytomis išmokomis, to reglamento 14 straipsnyje nurodyta paramos sąlygų sistema neturėtų būti taikoma to reglamento 41a straipsnyje nurodytoms papildomoms išmokoms, kurios pagal tiesioginių išmokų priemonės ūkininkams skiriamos dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių;
- (14) gaivalinės nelaimės, pavojingi meteorologiniai reiškiniai ir katastrofiniai įvykiai dažnėja, intensyvėja ir trunka vis ilgiau bei daro didelį poveikį Sąjungos žemės ūkio sektoriui. Reglamente (ES) 2021/2115 jau numatytos priemonės, kuriomis ūkininkai gali didinti atsparumą ir reaguoti į krizes. Tačiau dėl įvykių masto ir jų staigaus bei išskirtinio pobūdžio reikia išplėsti valstybės narėms prieinamas priemones. Todėl tikslinga numatyti papildomas krizinių situacijų išmokas ūkininkams ir įtraukti jas kaip naujos rūšies intervencinę priemonę tiesioginių išmokų forma į to reglamento 16 straipsnį;
- (15) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 19 straipsnį, valstybės narės gali nuspręsti rezervuoti iki 3 % ūkininkui mokėtinų tiesioginių išmokų, siekiant paremti ūkininko įnašą į rizikos valdymo priemonę. Valstybė narė, nusprendusi pasinaudoti šia galimybe, ją turėjo taikyti visiems tiesioginių išmokų gavėjams konkrečiais metais. Patirtis rodo, kad šia galimybe naudojasi tik labai nedaug valstybių narių. Iš diskusijų su valstybėmis narėmis paaiškėjo, kad įgyvendinti šią nuostatą kliudo rizikos valdymo priemonių, kurias būtų sukūrusios valstybės narės arba kurios būtų prieinamos per privatų draudimą ir kuriomis galėtų naudotis visi tiesiogines išmokas gaunantys ūkininkai, nebuvimas. Siekiant padidinti to reglamento 19 straipsnyje numatytos galimybės taikymą ir naudojimą, būtina užtikrinti lankstesnes jos naudojimo sąlygas ir pritaikyti ją prie valstybės narėse esamų valdymo priemonių. Atlikus šį pakeitimą, valstybės narės turėtų turėti galimybę rezervuoti iki 3 % ūkininkams mokėtinų tiesioginių išmokų, tačiau tik tiems, kuriems tam tikrais metais taikomos rizikos valdymo schemas. Valstybės narės, kuriose rizikos valdymo schemas taikomos visiems tiesioginių išmokų gavėjams, turėtų ir toliau turėti galimybę rezervuoti iki 3 % visų tokių gavėjų tiesioginių išmokų;
- (16) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnį valstybių narių smulkiesiems ūkininkams sukurta supaprastinta išmokų schema mažina paraiškų gauti pajamų paramą teikimo proceso sudėtingumą tiek smulkiesiems ūkininkams, tiek administracijoms. Siekiant padidinti šios schemas patrauklumą ir paskatinti ją naudoti daugiau smulkiųjų ūkininkų, reikėtų padidinti didžiausią sumą, kurią galima gauti pagal tą schemą. Siekiant skatinti smulkiųjų ūkininkų, kurie gauna Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnyje nurodytas išmokas, dalyvavimą to reglamento 31 straipsnyje nurodytose ekologinėse sistemose, valstybės narės turėtų turėti galimybę neįtraukti tų ūkininkų pagal ekologines sistemas gaunamų išmokų į to reglamento 28 straipsnyje nurodytą didžiausią išmokos sumą;
- (17) jei valstybė narė pagal Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnio antrą pastraipą nusprendžia, kad to reglamento 28 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodyta išmoka smulkiesiems ūkininkams neturi pakeisti paramos ekologinėms sistemoms, sukurtoms pagal

to reglamento 31 straipsnį, ekologinės sistemos turėtų ir toliau atitikti visus to reglamento 31 straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus. Šio principo taip pat turėtų būti laikomasi intervencinių priemonių pagal to reglamento 70 straipsnį, taikomų ūkininkams, gaunantiems to reglamento 28 straipsnyje nurodytas išmokas, atžvilgiu. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi bendrojo principo, pagal kurį išmokos skiriamos tik už įsipareigojimus, viršijančius paramos sąlygų reikalavimus, ir apsaugoti intervencinių priemonių, kurios yra BŽŪP aplinkos ir klimato struktūros dalis, užmoji, ūkininkai, gaunantys Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnyje nurodytas išmokas, turėtų gauti išmokas pagal to reglamento 31 straipsnyje nurodytas ekologines sistemas arba išmokas pagal to reglamento 70 straipsnyje nurodytas intervencines priemones tik tuo atveju, jei jie tenkina atitinkamai to reglamento 31 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a punkte arba 70 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punkte nustatytas sąlygas;

- (18) siekiant užtikrinti, kad tais atvejais, kai valstybės narės, palikdamos galioti arba priimdamos nacionalinės teisės aktus, kuriais viršijami atitinkami Sąjungos teisėje nustatyti minimalūs reikalavimai, didina aplinkos, klimato, gyvūnų gerovės ir atsparumo antimikrobinėms medžiagoms tikslų įgyvendinimą, tokių reikalavimų poveikis atitinkamų ūkininkų finansinei ir ekonominei padėčiai būtų ribotas, reikia iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 31 straipsnio 5 dalį, kad valstybės narės galėtų teikti paramą už įsipareigojimus, kuriais prisidedama prie atitikties nacionalinėje teisėje nustatytiems privalomiems reikalavimams, viršijantiems Sąjungos teisėje nustatytus minimalius reikalavimus, neatsižvelgiant į tai, ar jie nustatomi naujai, ar jau buvo nustatyti. Be to, panaikinus laikotarpio, per kurį gali būti skiriama parama už įsipareigojimus pagal ekologines sistemas, apribojimą, valstybės narės turėtų būti paprasčiau valdyti ekologines sistemas, nes turėtų sumažėti poreikis šiuo programavimo laikotarpiu keisti BŽŪP strateginiuose planuose numatytas ekologines sistemas dėl tokių nacionalinės teisės aktų pakeitimų arba dėl to, kad baigiasi 24 mėnesių laikotarpis, per kurį gali būti skiriama parama už įsipareigojimus, padedančius laikytis tokių nacionalinės teisės aktų;
- (19) Reglamento (ES) 2021/2115 III priede nurodytu 2 GAAB standartu siekiama apsaugoti dirvožemį, kuriame gausu anglies. Patirtis parodė, kad dėl BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų reikalavimų pagal 2 GAAB standartą ūkininkams ir valstybės narėms kilo sunkumų užtikrinant dirvožemio, kuriame gausu anglies, apsaugą, visų pirma su atitinkamų ūkininkų ekonominiu gyvybingumu susijusių sunkumų. Tam tikrų pagal 2 GAAB standartą nustatytų reikalavimų, pavyzdžiui, susijusių su gamybos ribojimu, laikymasis ūkininkams gali brangiai kainuoti ir gerokai apriboti jų galimybes keisti ar koreguoti savo žemės naudojimą. Be to, 2 GAAB standartas kai kurių valstybių narių ūkininkams daro didesnę poveikį nei kitų valstybių narių ūkininkams, nes šlapynių ir durpynų dalis jų teritorijose skiriasi. Išlaikant galiojančius 2 GAAB standarto reikalavimus, prireikus nustatytus nuosekliai su privalomais nacionaliniais reikalavimais, kaip nustatyta šiuo reglamentu, turėtų būti įmanoma kompensuoti ūkininkams už tai, kad jie laikytųsi šiame standarte nustatytų įpareigojimų. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę neįtraukti 2 GAAB standarto į Reglamento (ES) 2021/2115 31 straipsnio 5 dalies a punkte nustatytą reikalavimą. Tai turėtų suteikti valstybės narėms galimybę savo BŽŪP strateginiuose planuose numatyti paramą pagal to reglamento 31 straipsnyje nurodytas ekologines sistemas, kad aktyvūs ūkininkai, kuriems taikomas 2 GAAB standartas, galėtų laikytis to standarto reikalavimų ir kartu išlaikyti aukštą šlapynių ir durpynų apsaugos lygį, ypač šių teritorijų anglies dioksido sekvestracijos potencialą;
- (20) kad būtų galima remti gyvulininkystės srityje taikomus ekologinio ūkininkavimo metodus kaip Reglamento (ES) 2021/2115 31 straipsnyje nurodytų ekologinių sistemų dalį, valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, kad parama už įsipareigojimus, susijusius su perėjimu

prie ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų arba jų išlaikymu pagal Reglamentą (ES) 2018/848, galėtų būti teikiama kaip metinė išmoka už sutartinius ūkinius gyvūnus. Taip pat turėtų būti patikslinta, kad parama už įsipareigojimus, kuriais gerinama su bitininkyste susijusi ūkininkavimo praktika, gali būti skiriama kaip metinė išmoka už bičių avilius, nes taip bus paprasčiau apskaičiuoti išmokas už tuos įsipareigojimus. Siekiant užtikrinti BŽŪP strateginiuose planuose naudojamų apibrėžčių nuoseklumą, sąvoka „bičių avilys“ teikiant paramą pagal Reglamento (ES) 2021/2115 31 straipsnyje nurodytas ekologines sistemas turėtų būti laikoma sąvoka „bičių avilys“, kurią Komisija apibrėžė remdamasi to reglamento 56 straipsnio b punktu;

- (21) pirmaisiais BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo metais gaivalinės nelaimės, pavojingi meteorologiniai reiškiniai ar kiti katastrofiniai įvykiai turėjo įtakos daugelio ūkininkų gamybai visoje Sąjungoje. Ši tendencija turėtų išlikti ir ateityje. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę siūlyti krizinių situacijų išmokas didesnės tiesioginės pajamų paramos forma, kad labiausiai nukentėję ūkininkai galėtų gauti skubią kompensaciją. Kad ūkininkai būtų skatinami drausti savo gamybą, valstybės narės turėtų nustatyti didesnę kompensacijos normą tiems ūkininkams, kurie yra apsidraudę pagal draudimo sistemą ar kitą rizikos valdymo priemonę. Siekiant padidinti lėšas, kurios bus sutelktos ūkininkams remti, valstybės narės turėtų būti leista bendrai finansuoti tas krizinių situacijų išmokas, skiriant iki 200 % dydžio papildomą nacionalinį finansavimą. Tačiau valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl visos ūkininko gaunamos kompensacijos, sukauptos kartu su kitų formų Sąjungos ar nacionalinėmis lėšomis finansuojama parama (įskaitant papildomą nacionalinį finansavimą), privačiu draudimu ar kitomis rizikos valdymo sistemomis, neatsirastų kompensacijos permoka ar dvigubas finansavimas;
- (22) Reglamento (ES) 2021/2115 48 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų išbraukta nuoroda į metinį veiklos rezultatų patvirtinimą, atsižvelgiant į tai, kad šiuo reglamentu ši procedūra iš Reglamento (ES) 2021/2116 pašalinama;
- (23) vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos atlieka svarbų vaidmenį stiprinant ūkininkų padėtį tiekimo grandinėje. BŽŪP parama šioms organizacijoms yra labai svarbi sprendžiant konkrečius klausimus ir siekiant sektoriaus tikslų arba siekiant atlyginti už naudingą praktiką. Todėl tikslinga leisti gamintojų organizacijoms ir gamintojų organizacijų asociacijoms, savo veiklos programose įgyvendinančioms vieną ar daugiau sektorinių intervencinių priemonių, susijusių su bet kuriuo iš 46 straipsnio d, e, f, h, i arba j punktuose nurodytų tikslų, pasinaudoti Reglamento (ES) 2021/2115 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta padidinta Sąjungos finansinės paramos riba su sąlyga, kad suma, viršijanti to reglamento 52 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytas ribas, išleidžiama tik šioms sektorinėms intervencinėms priemonėms finansuoti;
- (24) Reglamento (ES) 2021/2115 69 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas, kad to straipsnio e punkte nurodytos kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšies pavadinimas būtų suderintas su to reglamento 75 straipsnio pakeitimais ir įtrauktas to reglamento 78a straipsnyje nurodytos naujos intervencinių priemonių rūšies pavadinimas;
- (25) siekiant užtikrinti, kad tais atvejais, kai valstybės narės, palikdamos galioti arba priimdamos nacionalinės teisės aktus, kuriais viršijami atitinkami Sąjungos teisėje nustatyti minimalūs reikalavimai, didina aplinkos, klimato, gyvūnų gerovės ir atsparumo antimikrobinėms medžiagoms tikslų įgyvendinimą, tokių reikalavimų poveikis atitinkamų ūkininkų finansinei ir ekonominei padėčiai būtų ribotas, reikia iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 70 straipsnio 3 dalį, kad valstybės narės galėtų teikti paramą už įsipareigojimus, kuriais prisidedama prie atitikties nacionalinėje teisėje nustatytiems privalomiems reikalavimams, viršijantiems Sąjungos teisėje nustatytus minimalius reikalavimus, neatsižvelgiant į tai, ar jie

nustatomi naujai, ar jau buvo nustatyti. Be to, panaikinus laikotarpio, per kurį gali būti skiriama parama už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus, apribojimą, valstybėms narėms turėtų būti paprasčiau valdyti tuos įsipareigojimus, nes turėtų sumažėti poreikis šiuo programavimo laikotarpiu keisti tas BŽŪP strateginiuose planuose numatytas intervencines priemones dėl tokių nacionalinės teisės aktų pakeitimų arba dėl to, kad baigiasi 24 mėnesių laikotarpis, per kurį gali būti skiriama parama įsipareigojimams, padedantiems laikytis tokių nacionalinės teisės aktų;

- (26) patirtis parodė, kad dėl BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų reikalavimų pagal 2 GAAB standartą ūkininkams ir valstybėms narėms kilo didelių sunkumų, visų pirma susijusių su atitinkamų ūkininkų ekonominiu gyvybingumu, kartu užtikrinant dirvožemio, kuriame gausu anglies, apsaugą. Tam tikrų pagal 2 GAAB standartą nustatytų reikalavimų, pavyzdžiui, susijusių su gamybos ribojimu, laikymasis ūkininkams gali brangiai kainuoti ir gerokai apriboti jų galimybes keisti ar koreguoti savo žemės naudojimą. Be to, 2 GAAB standartas kai kurių valstybių narių ūkininkams daro didesnę poveikį nei kitų valstybių narių ūkininkams, nes jų teritorijose esančių šlapynių ir durpynų dalis skiriasi. Išlaikant galiojančius 2 GAAB standarto reikalavimus, prireikus nustatytus nuosekliai su privalomais nacionaliniais reikalavimais, kaip nustatyta šiuo reglamentu, turėtų būti įmanoma kompensuoti ūkininkams už tai, kad jie laikytųsi šiame standarte nustatytų įpareigojimų. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę neįtraukti 2 GAAB standarto į Reglamento (ES) 2021/2115 70 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytą reikalavimą, kai jis taikomas to reglamento 70 straipsniu grindžiamoms intervencinėms priemonėms. Tai turėtų suteikti valstybėms narėms galimybę savo BŽŪP strateginiuose planuose numatyti paramą pagal to reglamento 70 straipsnyje nurodytas intervencines priemones, kad ūkininkai ir kiti paramos gavėjai, kuriems taikomas 2 GAAB standartas, galėtų laikytis to standarto reikalavimų ir kartu išlaikyti aukštą šlapynių ir durpynų apsaugos lygį, ypač šių teritorijų anglies dioksido sekvestracijos potencialą;
- (27) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 70 straipsnio 8 dalį, išmokas už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus, taip pat už įsipareigojimus pereiti prie ekologinio ūkininkavimo arba jį išlaikyti valstybės narės turi nustatyti tik kaip išmokas už hektarą. Siekiant užtikrinti suderinamumą su parama pagal to reglamento 31 straipsnyje nurodytas ekologines sistemas, tinkamai pagrįstais atvejais valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė skirti paramą už tokius įsipareigojimus kaip išmoką už sutartinius ūkinius gyvūnus. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas aplinkai naudingai veiklai bitininkystės atveju, turėtų būti įmanoma skirti paramą už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus arba įsipareigojimus pereiti prie ekologinio ūkininkavimo ar jį išlaikyti išmokos už bičių avilį forma. Siekiant užtikrinti BŽŪP strateginiuose planuose naudojamų apibrėžčių nuoseklumą, sąvoka „bičių avilys“ teikiant paramą už šiuos įsipareigojimus turėtų būti laikoma sąvoka „bičių avilys“, kurią Komisija apibrėžė remdamasi Reglamento (ES) 2021/2115 56 straipsnio b punktu;
- (28) Reglamento (ES) 2021/2115 72 straipsnio 5 dalyje nustatytos taisyklės, susijusios su papildomų išlaidų ir prarastų pajamų apskaičiavimu, kad būtų galima skirti išmokas už nepalankias specifines su vietove susijusias sąlygas, susidariusias dėl tam tikrų privalomų reikalavimų, kurie viršija atitinkamus GAAB standartus, laikymosi. Pagal jas išmokos neskiriamos už nepalankias specifines su vietove susijusias sąlygas, susidariusias dėl atitinkamų GAAB standartų taikymo. Tačiau tam tikrų reikalavimų, nustatytų pagal 2 GAAB standartą, laikymasis ūkininkams gali kainuoti brangiai, nes jie susiję su gamybos ribojimu dėl didelių žemės naudojimo apribojimų. Siekiant į išmokų už nepalankias specifines su vietove susijusias sąlygas, susidariusias dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi, apskaičiavimo principus įtraukti išlaidas, susijusias su 2 GAAB standarto

laikymusi, valstybės narės turėtų turėti galimybę į šį apskaičiavimą įtraukti nepalankias sąlygas, susidariusias dėl 2 GAAB standarto reikalavimų;

- (29) siekiant užtikrinti, kad ūkininkai turėtų daugiau laiko ir lanksčių galimybių prisitaikyti prie naujų Sąjungos teisės aktų vis sudėtingesnėmis geopolitinės įtampos, struktūrinių iššūkių ir ekonominių sunkumų, susijusių, be kita ko, su didelėmis energijos ir žaliavų kainomis, sąlygomis, reikėtų iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 73 straipsnio 5 dalį, kad laikotarpis, per kurį gali būti skiriama parama investicijoms, padedančioms laikytis naujų Sąjungos teisės aktuose nustatytų reikalavimų, būtų pratęstas nuo 24 iki 36 mėnesių nuo tos dienos, kurią šie nauji reikalavimai tampa privalomi valdai;
- (30) Sąjungos žemės ūkio sektorius susiduria su demografiniais sunkumais, nes darbo jėga sensta. Siekiant užtikrinti tvarią žemės ūkio ateitį, labai svarbu pritraukti jaunuosius ūkininkus, tačiau jauniems ūkininkams finansiškai sudėtinga kurti ir plėtoti naują ekonominę veiklą žemės ūkio sektoriuje. Siekiant dar labiau palengvinti sąlygas jauniems ūkininkams pirmą kartą įsteigti žemės ūkio valdą, tinkamumo finansuoti laikotarpis investicijoms, daromoms siekiant atitikti naujus Sąjungos standartus, jiems turėtų būti pratęstas;
- (31) siekiant sustiprinti Sąjungos maisto sistemos konkurencingumą ir tvarumą, reikia daug investuoti ir plėtoti verslą. Visų pirma reikėtų skatinti smulkiųjų ūkių, kurie susiduria su ypatingais iššūkiais ir yra potencialiai ekonomiškai gyvybingi, plėtrą. Kartu reikia supaprastinti paramos smulkiesiems ūkiams įgyvendinimą, kad administracinė našta būtų kuo labiau sumažinta. Siekiant patenkinti šiuos poreikius, tikslinga iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 75 straipsnį, kad smulkiųjų ūkių verslo plėtra būtų įtraukta į intervencines priemones, kurias valstybės narės gali remti, ir kad šiai intervencinei priemonei būtų numatyta 50 000 EUR fiksuotosios sumos parama. Siekiant nuoseklumo, valstybės narės turėtų vienodai apibrėžti smulkiuosius ūkius investicijų tikslais pagal to reglamento 73 straipsnio 4 dalies b punktą ir verslo plėtros tikslais pagal to reglamento 75 straipsnį;
- (32) rizikos valdymo intervencinės priemonės yra labai naudingos didinant ūkininkų atsparumą, todėl turėtų būti skatinamos. Tačiau patirtis parodė, kad dabartinės taisyklės yra pernelyg griežtos, kad būtų galima išnaudoti visas šios intervencinės priemonės galimybes. Visų pirma atrodo, kad dabartinė nuostolių apskaičiavimo formulė nepritaikyta konkrečioms tam tikrų paramos gavėjų, pavyzdžiui, jaunųjų ūkininkų, žemės, kurioje auginami daugiamečiai pasėliai, ar kitų pagrįstų atvejų, kuriems nuostolių apskaičiavimo formulė nėra tinkama, aplinkybėms. Siekiant padidinti rizikos valdymo priemonių pagal Reglamento (ES) 2021/2115 76 straipsnį naudojimą ir taikymą, valstybėms narėms turėtų būti suteikta daugiau lankstumo apskaičiuojant tokių paramos gavėjų ar pasėlių nuostolius, kad būtų atsižvelgta į jų konkrečias aplinkybes;
- (33) siekdamas veiksmingai remti ūkininkus, kurių gamyba nukentėjo dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar kitų katastrofinių įvykių, valstybės narės turėtų turėti galimybę planuoti krizinių situacijų išmokas ne tik tiesioginės pajamų paramos intervencinių priemonių, bet ir kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių forma. Tokių rūšių parama turėtų suteikti valstybėms narėms pakankamai lankstumo planuojant intervencines priemones. Tačiau valstybės narės turėtų užtikrinti šių intervencinių priemonių nuoseklumą. Todėl nuostatos dėl paramos skyrimo ir skatinamojo poveikio turėtų būti vienodos. Siekiant užtikrinti patikimą Sąjungos lėšų finansų valdymą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl visos ūkininko gaunamos kompensacijos, sukauptos kartu su kitų formų Sąjungos ar nacionalinėmis lėšomis finansuojama parama (įskaitant papildomą nacionalinį finansavimą),

privačiu draudimu ar kitomis rizikos valdymo sistemomis, neatsirastų kompensacijos permoka ar dvigubas finansavimas;

- (34) Reglamento (ES) 2021/2115 79 straipsnio 1 dalyje nustatytos taisyklės, susijusios su vadovaujančiųjų institucijų nustatomais atrankos kriterijais, taikomais tam tikrų rūšių intervencinėms priemonėms. Intervencinių priemonių rūšių, kurioms valstybės narės turi taikyti atrankos kriterijus, sąrašas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į to reglamento 75 straipsnyje nurodytus intervencinių priemonių rūšių pakeitimus;
- (35) Reglamento (ES) 2021/2015 80 straipsnyje nustatytos BŽŪP finansinių priemonių įgyvendinimo taisyklės ir principai. To reglamento 80 straipsnio 2 dalimi užtikrinamas suderinamumas su Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 dėl finansinių priemonių²⁵ nuostatomis. Siekiant dar labiau sustiprinti BŽŪP finansinių priemonių ir kitų finansinių priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2021/1060, įgyvendinimo ir kontrolės sinergiją, Reglamento (ES) 2021/2115 80 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant užtikrinti, kad Reglamente (ES) 2021/2115 ir Reglamente (ES) 2021/1060 būtų nustatyti tokie patys finansinių priemonių audito sekos reikalavimai;
- (36) Reglamento (ES) 2021/2115 80 straipsnio 3 dalyje nustatyta didžiausia taikytina bendrojo subsidijos ekvivalento viršutinė riba, kai finansinėmis priemonėmis remiama veikla, priskiriama Sutarties 42 straipsnio taikymo sričiai. Siekiant užtikrinti suderinamumą su naujai nustatytais bendrosios valstybės pagalbos tvarkos pakeitimais pagal Komisijos reglamento (ES) 2023/2831²⁶ 3 straipsnio 2 dalį, viršutinę ribą reikia atitinkamai padidinti. Be to, siekiant užtikrinti derėjimą su to Komisijos reglamento 3 straipsnio 2 dalimi, ataskaitinis laikotarpis turėtų būti pakeistas iš „fiskalinių“ metų į „metus“. Kalbant apie paramą apyvartiniam kapitalui, skirtą veiklai, kuriai netaikomas SESV 42 straipsnis, toliau taikomos bendrosios valstybės pagalbos taisyklės;
- (37) Reglamento (ES) 2021/2115 80 straipsnio 5 dalyje apibrėžiamas išlaidų tinkamumas finansuoti, kai parama teikiama naudojant finansines priemones. Siekiant užtikrinti aiškumą ir vienodą požiūrį teikiant visas finansines priemones, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2021/1060, Reglamento (ES) 2021/2115 80 straipsnio 5 dalis turėtų būti iš dalies pakeista, kad būtų nustatytos tinkamumo finansuoti taisyklės, susijusios su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM);
- (38) Reglamento (ES) 2021/2015 81 straipsnyje nustatytos taisyklės ir sąlygos, kuriomis valstybės narės gali perkelti EŽŪFKP asignavimus į programą „InvestEU“, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/523²⁷. Siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai pasinaudota pagal Reglamento (ES) 2021/523 10a straipsnio 4 dalį naujai numatytomis galimybėmis, reikėtų iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2115 81 straipsnį;

²⁵ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės finansinės taisyklės, (OL L 231, 2021 6 30, p. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

²⁶ 2023 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/2831 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L, 2023/2831, 2023 12 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

²⁷ 2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/523, kuriuo nustatoma programa „InvestEU“ ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/1017, (OL L 107, 2021 3 26, p. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (39) Reglamento (ES) 2021/2115 83 straipsnyje nustatytos supaprastinto išlaidų apmokėjimo apskaičiavimo ir taikymo taisyklės. Siekiant supaprastinti ir paskatinti investicijų ir kitų kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių įgyvendinimą ir dažniau taikyti supaprastintą išlaidų apmokėjimą, Reglamente (ES) 2021/1060 nustatytus apskaičiavimo metodus turėtų būti įmanoma naudoti nepateikiant papildomo pagrindimo;
- (40) Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytos taisyklės dėl išlaidų, patirtų dėl BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų, tinkamumo finansuoti atitinkamai EŽŪGF ir EŽŪFKP įnašo lėšomis. Siekiant supaprastinti išlaidų tinkamumo finansuoti taisykles, pagerinti EŽŪGF ir EŽŪFKP sinergiją ir suteikti valstybėms narėms daugiau lankstumo nustatant su EŽŪGF susijusių BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų įsigaliojimo datas, tikslinga leisti, kad išlaidos, atsiradusios dėl BŽŪP strateginio plano patvirtinto dalinio pakeitimo, būtų laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪGF įnašo lėšomis nuo atitinkamos valstybės narės pagal to reglamento 119 straipsnio 8 dalį nustatytos dalinio pakeitimo įsigaliojimo dienos, bet ne anksčiau kaip nuo prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo Komisijai dienos. Atliekant kitus BŽŪP strateginių planų dalinius pakeitimus, susijusius su EŽŪGF, išlaidos turėtų būti laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪGF įnašo lėšomis nuo pranešimo Komisijai apie dalinį pakeitimą dienos, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/2115 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 119 straipsnio 9 dalyje. Siekiant užtikrinti taisyklių, susijusių su išlaidų tinkamumu finansuoti EŽŪGF ir EŽŪFKP įnašo lėšomis, kai dėl gaivalinių nelaimių, katastrofinių įvykių ar pavojingų meteorologinių reiškinių taikomos neatidėliotinos priemonės, nuoseklumą, BŽŪP strateginiuose planuose turėtų būti galima nustatyti, kad EŽŪGF finansuojamų išlaidų, susijusių su BŽŪP strateginių planų daliniais pakeitimais, atliekamais dėl to reglamento 41a straipsnyje nurodytų pagal tiesioginių išmokų priemonės ūkininkams skiriamų krizinių situacijų papildomų išmokų, tinkamumas finansuoti gali būti pradėtas skaičiuoti nuo įvykio pradžios dienos;
- (41) siekiant užtikrinti tinkamą naujų intervencinių priemonių, susijusių su Reglamento (ES) 2021/2115 41a ir 78a straipsniuose nurodytomis krizinių situacijų išmokomis ūkininkams dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių, finansavimą, valstybės narės turėtų turėti galimybę šioms intervencinėms priemonėms rezervuoti tam tikrą tiesioginių išmokų ir EŽŪFKP lėšų dalį. Tačiau, siekiant užtikrinti, kad liktų pakankamai lėšų kitiems BŽŪP prioritetams įgyvendinti, ši dalis neturėtų viršyti didžiausios metinės kiekvienai valstybei narei nustatytos sumos, sudarančios 3 % visų tiesioginių išmokų ir EŽŪFKP lėšų per metus. Siekiant paskatinti valstybes nares teikti pirmenybę to reglamento 41a straipsnyje nustatytai ir tiesioginių išmokų lėšomis finansuojamai priemonei, didžiausia metinė suma, kurią valstybė narė gali rezervuoti šios rūšies intervencinei priemonei, turėtų sudaryti 4 % visų tiesioginių išmokų ir EŽŪFKP lėšų per metus, jei valstybė narė nusprendžia neteikti paramos krizinių situacijų išmokoms pagal to reglamento 78a straipsnį;
- (42) atsižvelgiant į ypatingą naujų rūšių intervencinių priemonių, susijusių su krizinių situacijų išmokomis, skiriamomis ūkininkams pagal Reglamento (ES) 2021/2115 41a straipsnyje nurodytas tiesioginių išmokų priemones ir pagal to reglamento 78a straipsnyje nurodytas kaimo plėtros priemones, pobūdį, joms neturėtų būti taikomas reikalavimas prisidėti prie to reglamento I priede išvardytų rezultato rodiklių;
- (43) papildomas nacionalinis finansavimas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 41a straipsnį ūkininkams skiriamoms papildomoms krizinių situacijų išmokoms turėtų būti įtrauktas į valstybės narės BŽŪP strateginio plano V priedą;

- (44) Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad Komisija tvirtina valstybių narių pateiktus prašymus iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus. Pagal to reglamento 119 straipsnio 9 dalį, valstybėms narėms suteikiama galimybė daryti ir taikyti su to reglamento III antraštinės dalies IV skyriuje nurodytomis intervencinėmis priemonėmis susijusius BŽŪP strateginių planų dalinius pakeitimus, kuriuos Komisija patvirtina kartu su kitu prašymu dėl dalinio pakeitimo. Patirtis parodė, kad BŽŪP strateginių planų daliniuose pakeitimuose dažnai yra daug techninių elementų, dėl kurių jie tampa sudėtingi, sukelia sunkumų valstybėms narėms ir dėl kurių vėluoja tvirtinimo procedūros, nors planų strateginė kryptis išlieka nepakitusi. Tai trukdo laiku ir veiksmingai pritaikyti BŽŪP strateginius planus prie besikeičiančios ekonominės realybės ir valstybių narių ūkininkų bei kitų paramos gavėjų poreikių, taip pat daro neigiamą poveikį tų planų įgyvendinimui. Siekiant supaprastinti ir padidinti dalinių pakeitimų procedūrų veiksmingumą, ypač kiek tai susiję su BŽŪP strateginių planų elementais, kurie nėra strateginio pobūdžio, Komisija turėtų tvirtinti tik strateginius BŽŪP strateginių planų dalinius pakeitimus. Šiuo tikslu strateginiai daliniai pakeitimai Reglamente (ES) 2021/2115 turėtų būti apibrėžti kaip svarbių BŽŪP strateginių planų elementų daliniai pakeitimai, kurie daro didelį poveikį tų planų strategijai ir intervencijos logikai, įskaitant finansinių asignavimų perkėlimą iš EŽŪFKP į EŽŪGF, didžiausius ir mažiausius finansinius asignavimus ir tikslų bei finansinių planų pakeitimus. Valstybės narės turėtų galėti atlikti ir taikyti visus kitus savo BŽŪP strateginių planų dalinius pakeitimus, apie kuriuos pranešė Komisijai, ir šiems kitiems pakeitimams neturėtų būti reikalingas Komisijos patvirtinimas;
- (45) siekiant užtikrinti BŽŪP strateginių planų suderinamumą su Sąjungos BŽŪP teisine sistema, Komisija turėtų turėti įgaliojimus prieštarauti daliniams pakeitimams, apie kuriuos pranešta, jei mano, kad tie daliniai pakeitimai neatitinka Reglamento (ES) 2021/2115, Reglamento (ES) 2021/2116 arba pagal juos priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimų. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, valstybės narės, gavusios prieštaravimą dėl dalinio pakeitimo, apie kurį pranešė, turėtų netaikyti to dalinio pakeitimo ir išbraukti tokį dalinį pakeitimą iš Komisijai pateikto iš dalies pakeisto BŽŪP strateginio plano. Su tokiais daliniais pakeitimais susijusios išlaidos taip pat neturėtų būti laikomos tinkamomis finansuoti atitinkamai EŽŪGF ar EŽŪFKP įnašo lėšomis. Patirtis rodo, kad BŽŪP strateginių planų daliniai pakeitimai, apie kuriuos valstybės narės praneša, gali būti sudėtingi ir gausūs. Todėl Komisija turėtų turėti pakankamai laiko įvertinti dalinius pakeitimus, apie kuriuos pranešta, ir prireikus pateikti prieštaravimus valstybėms narėms. Valstybės narės turėtų turėti galimybę dalinius pakeitimus, dėl kurių Komisija pareiškė prieštaravimus, pateikti tvirtinti tuomet, kai teikia prašymą atlikti strateginį dalinį pakeitimą, nurodytą Reglamento (ES) 2021/2115 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 119 straipsnio 2 dalyje, siekiant užtikrinti, kad tie daliniai pakeitimai teisiškai įsigalioję tik tuo atveju, jei jie atitinka Reglamento (ES) 2021/2115 ir Reglamento (ES) 2021/2116, taip pat pagal juos priimtų deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimus;
- (46) Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnio 8 dalies trečioje pastraipoje numatyta, kad valstybės narės turi nustatyti tokią BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų, susijusių su EŽŪGF, įsigaliojimo datą, kuri yra vėlesnė už tą datą, kai Komisija patvirtina prašymą dėl dalinio pakeitimo. Siekiant padidinti valstybių narių lankstumą nustatant su EŽŪGF susijusių BŽŪP strateginių planų strateginių dalinių pakeitimų įsigaliojimo datas ir padidinti su EŽŪGF susijusių BŽŪP strateginių planų strateginių dalinių pakeitimų ir su EŽŪFKP susijusių BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų taisyklių sinergiją, valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti BŽŪP strateginių planų strateginių dalinių pakeitimų įsigaliojimo datą nuo Reglamento (ES) 2021/2115 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 119 straipsnio 2 dalyje nurodyto prašymo dėl strateginio dalinio pakeitimo patvirtinimo

pateikimo Komisijai dienos iki dienos, kurią Komisija patvirtina prašymą dėl dalinio pakeitimo;

- (47) Reglamento (ES) 2021/2115 120 straipsniu užtikrinama, kad BŽŪP strateginiai planai būtų atnaujinami atsižvelgiant į to reglamento XIII priede išvardytą su aplinka ir klimatu susijusių teisės aktų, kurių tikslų turėtų padėti siekti BŽŪP strateginiai planai ir su kuriais jie turėtų būti suderinti, pakeitimus. Tuo tikslu valstybės narės turi įvertinti, ar jų BŽŪP strateginiai planai turėtų būti iš dalies keičiami, ir prireikus pateikti prašymą dėl dalinio pakeitimo, jei kuris nors iš teisės aktų yra pakeistas. Siekiant išvengti nereikalingų administracinių procesų vėlyvuoju BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo etapu, Reglamento (ES) 2021/2115 120 straipsnis turėtų būti išbrauktas;
- (48) Reglamento (ES) 2021/2115 122 straipsnis turėtų būti patikslintas, kad būtų atsižvelgta į šiuo reglamentu padarytus to reglamento 119 straipsnio pakeitimus;
- (49) Reglamento (ES) 2021/2115 124 straipsnio 4 dalis turėtų būti iš dalies pakeista, kad Stebėsenos komitetas galėtų pateikti savo nuomonę dėl visų su EŽŪGF susijusių dalinių pakeitimų įsigaliojimo dienos siekiant užtikrinti, kad ūkininkai ir paramos gavėjai turėtų pakankamai laiko atsižvelgti į siūlomus dalinius pakeitimus;
- (50) Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl metinių veiklos rezultatų ataskaitų, kurios yra Reglamento (ES) 2021/2116 54 straipsnyje nurodyto metinio veiklos rezultatų patvirtinimo pagrindas, turinio ir procedūros. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo reglamentu panaikinama metinio veiklos rezultatų patvirtinimo procedūra, šie reikalavimai turėtų būti pakeisti, kad būtų išbraukta informacija, kurios reikalaujama tik tos procedūros tikslais, pavyzdžiui, informacija apie faktines vieneto sumas ir pagrindimas, kurį valstybės narės turi pateikti, kai faktinės vieneto sumos viršija atitinkamas BŽŪP strateginiuose planuose nustatytas planuojamas vieneto sumas;
- (51) Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnio 7 dalį reikia patikslinti, kad būtų sustiprinta metinės veiklos rezultatų ataskaitos ir kas dvejus metus atliekamos veiklos rezultatų peržiūros, nurodytos to reglamento 135 straipsnyje, sąsaja, kiek tai susiję su pagrindimo dėl nepasiektų tarpinių reikšmių, kurį reikia pateikti kas dvejus metus atliekamos veiklos rezultatų peržiūros tikslais, įtraukimu į metinę veiklos rezultatų ataskaitą;
- (52) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnio 13 dalį, Komisija per vieną mėnesį nuo priimtinos metinės veiklos rezultatų ataskaitos pateikimo gali pateikti pastabų dėl jos. Patirtis parodė, kad metinės veiklos rezultatų ataskaitos priimtino vertinimas pagal to reglamento 134 straipsnio 3 dalį ir išsamus pateiktos metinės veiklos rezultatų ataskaitos vertinimas negali būti atliekami lygiagrečiai. Todėl datą, nuo kurios skaičiuojamas to reglamento 134 straipsnio 13 dalyje nurodytas pastabų pateikimo terminas, būtina pakeisti data, nuo kurios metinė veiklos rezultatų ataskaita tampa priimtina pagal to reglamento 134 straipsnio 3 dalį;
- (53) papildomam nacionaliniam finansavimui, kurio lėšomis finansuojamos pagal Reglamento (ES) 2021/2115 41a straipsnį ūkininkams skiriamos papildomos krizinių situacijų išmokos, turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės, kaip ir papildomam nacionaliniam finansavimui pagal kaimo plėtros priemonės;
- (54) pagal Reglamento (ES) 2021/2115 159 straipsnį, Komisija turi peržiūrėti to reglamento XIII priede pateiktą teisėkūros procedūra priimamų aktų sąrašą ir pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kad į tą priedą būtų įtraukti papildomi teisėkūros procedūra priimami aktai. Atsižvelgiant į tai, kad to reglamento 120 straipsnis išbraukiamas, to reglamento 159 straipsnis turėtų būti išbrauktas, kad būtų užtikrintas nuoseklumas,

stabilumas ir kad nacionalinėms valdžios institucijoms, ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams nekiltų BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo trikdžių;

- (55) Reglamento (ES) 2021/2115 I priede pagal to reglamento 7 straipsnį nustatyti poveikio, rezultato ir produkto rodikliai. To reglamento I priedo lentelė „Metinis veiklos rezultatų patvirtinimas. PRODUKTAS“ turėtų būti pakeista, kad į ją būtų įtraukti produkto rodikliai, susiję su naujomis intervencinių priemonių rūšimis ir iš dalies pakeistomis intervencinių priemonių rūšimis, ir kad būtų atsižvelgta į tai, jog šiuo reglamentu išbraukiamas metinis veiklos rezultatų patvirtinimas, numatytas Reglamento (ES) 2021/2116 54 straipsnyje;
- (56) Reglamento (ES) 2021/2115 II priede išvardytos atitinkamos PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo („Žalioji dėžė“) dalys, taikomos kiekvienai to reglamento intervencinių priemonių rūšiai. Todėl į tą priedą turėtų būti įtrauktos naujai nustatytos intervencinių priemonių rūšys, susijusios su krizinių situacijų išmokomis, kurios skiriamos ūkininkams pagal Reglamento (ES) 2021/2115 41a straipsnyje nurodytas tiesioginių išmokų priemones ir to reglamento 78a straipsnyje nurodytas kaimo plėtros priemones;
- (57) Reglamento (ES) 2021/2115 III priede nurodytu 1 GAAB standartu siekiama išlaikyti daugiamečius žolynus, kad būtų išsaugotos anglies sankaupos, remiantis daugiamečių žolynų ir žemės ūkio paskirties žemės santykiu nacionaliniu, regioniniu, subregioniniu, valdų grupių ir valdų lygmenimis, palyginti su 2018 ataskaitiniais metais, ir taikant 5 % maksimalų sumažinimą, palyginti su ataskaitiniais metais. 2023–2027 m. programavimo laikotarpiu gali įvykti ūkių struktūrinių pokyčių, ypač gyvulininkystės sektoriuje. Šiuos pokyčius gali lydėti spartūs ūkių lygmens žemės naudojimo pokyčiai, kuriais visų pirma siekiama sušvelninti klimato kaitos poveikį pašarų prieinamumui, tačiau turimi duomenys tai gali rodyti tik pavėluotai. Tokia ūkių struktūrinių pokyčių raida gali lemti daugiamečių žolynų metinio santykio svyravimus, palyginti su 2018 ataskaitiniais metais. Atsižvelgiant į šiuos svyravimus ir siekiant palengvinti 1 GAAB standarto įgyvendinimą, didžiausią daugiamečių žolynų santykio sumažėjimo procentinę dalį, palyginti su 2018 ataskaitiniais metais, reikėtų padidinti iki 10 %, kad valstybės narės galėtų atsižvelgti į 2023–2027 m. programavimo laikotarpio pokyčius ir ūkių, ypač gyvulininkystės sektoriaus, poreikius;
- (58) Reglamento (ES) 2021/2115 III priede nurodytu 4 GAAB standartu siekiama upių vagas apsaugoti nuo taršos ir nuotėkio, išilgai vandentakų sukuriant apsaugos juostas. Patirtis rodo, kad valstybės narės turėtų turėti galimybę šio GAAB standarto tikslais sąvokos „vandentakis“ apibrėžtį suderinti su sąvokos „vandentakis“ apibrėžtimi, pateikta valstybių narių nacionalinės teisės aktuose, įskaitant nacionalinės teisės aktus, kuriais įgyvendinami Sąjungos teisės aktai, įtraukti į to reglamento III priede išvardytus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus. Tačiau valstybių narių 4 GAAB standarto tikslais vartojama sąvokos „vandentakis“ apibrėžtis turėtų atitikti pagrindinį to GAAB standarto tikslą, visų pirma sumažinti riziką, kad į to GAAB standarto taikymo sritį nebus įtraukti mažesni vandentakiai, kuriais tarša gali būti perduodama pasroviui;
- (59) viešųjų žemės ūkio informacinių sistemų sąveikumo didinimas, be kita ko, sklandus keitimasis duomenimis, teikia įvairios su veikla, statistika ir politika susijusios naudos, pavyzdžiui, mažinama duomenų rinkimo našta ir didinamas efektyvumas, automatizuojamas duomenų integravimas ir patvirtinimas, didinamas duomenų tikslumas ir patikimumas, gerinama politikos stebėsena ir užtikrinamas veiksmingesnis valstybių narių bendradarbiavimas. Tačiau koordinuotos struktūros valstybių narių lygmeniu nebuvimas ir skirtinga valstybių narių pažanga vykdant skaitmeninę pertvarką trukdo veiksmingai užtikrinti sąveikumą ir naudotis jo teikiama privalumais. Vadovaudamosi Komisijos komunikatu „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“, kuriame pabrėžiamas duomenų rinkimo tik kartą, o naudojimo daug kartų principas, valstybės narės turėtų

užtikrinti, kad už BŽŪP įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą atsakingos valdžios institucijos duomenis rinktų tik vieną kartą ir juos naudotų pakartotinai, neprašydamos ūkininkų kelis kartus pateikti tuos pačius duomenis;

- (60) siekiant užtikrinti ir išlaikyti BŽŪP įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo reikmėms naudojamų informacinių sistemų sąveikumą ir sklandų keitimąsi šių informacinių sistemų duomenimis, kuris naudingas ūkininkams ir kitiems BŽŪP paramos gavėjams, administravimo institucijoms ir galbūt visai ekonomikai, taip pat atsižvelgiant į Europos duomenų strategiją²⁸ ir kitas atitinkamas ES ir nacionalines iniciatyvas, pavyzdžiui, bendrą Europos žemės ūkio duomenų erdvę ir Europos sąveikumo aktą²⁹, kiekviena valstybė narė turėtų paskirti vieną instituciją, atsakingą už priemonių ir veiksmų plano parengimą ir įgyvendinimą. Šiuo tikslu paskirtoji institucija prireikus turėtų bendradarbiauti su kitomis nacionalinėmis institucijomis ir Sąjungos institucijomis bei įstaigomis. Siekdamas užtikrinti, kad Komisija laiku ir tinkamai imtųsi tolesnių veiksmų, valstybės narės savo veiksmų planus turėtų pateikti Komisijai. Komisija turėtų turėti galimybę pateikti pastabas dėl valstybių narių pateiktų veiksmų planų, kad būtų užtikrintas viešųjų žemės ūkio informacinių sistemų nuoseklumas ir padidintas jų sąveikumas. Nesuderintas požiūris į skaitmeninius identifikatorius arba dalijimosi duomenimis mechanizmus trukdo siekti sąveikumo pažangos. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę sukurti bendrą skaitmeninės tapatybės sistemą ir suderinti ją su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 910/2014³⁰, be kita ko, kiek tai susiję su fizinių ir juridinių asmenų Europos skaitmeninės tapatybės dėkle. Valstybės narės turėtų parengti ir įgyvendinti veiksmų planą, grindžiamą jų konkrečia padėtimi ir poreikiais, ir turėtų užtikrinti, kad jame būtų numatytos priemonės, kurių reikia viešųjų žemės ūkio informacinių sistemų sąveikumui pasiekti ir išlaikyti, taip pat nustatyti laikotarpiai, per kuriuos šios priemonės būtų įgyvendintos. Institucijos paskyrimas, taip pat veiksmų plano parengimas ir įgyvendinimas neturėtų būti laikomi pagrindiniais Sąjungos reikalavimais, nurodytais Reglamento (ES) 2021/2116 2 straipsnio c punkte;
- (61) žemės ūkio rezervo įgyvendinimo patirtis rodo, kad jis praverčia krizės atveju, kai reikia skirti paramą nukentėjusiems ūkininkams ir padėti atkurti geresnę rinkų pusiausvyrą. Tačiau pastaraisiais metais jis buvo vis dažniau naudojamas siekiant palengvinti ūkininkų, patyrusių tiesioginių nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių, padėti, nors pirminė jo, kaip rinkos finansavimo priemonės, paskirtis buvo visų pirma kompensuoti ir sušvelninti rinkos sutrikimų poveikį. Atsižvelgiant į didėjančius iššūkius, su kuriais susiduria Sąjungos žemės ūkio sektorius, be kita ko, prekybos santykių įtampą, geopolitinę netikrumą ir didėjančią netiesioginę gyvūnų sveikatos problemų poveikį rinkos pusiausvyrai, atrodo pagrįsta perorientuoti rezervą jo pirminės paskirties reikmėms. Kompensacijų, kurios ūkininkams skiriamos dėl tiesioginio gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių poveikio (pavyzdžiui, kai patiriami su augalais, gyvūnais ir iš jų pagamintais produktais susiję fiziniai nuostoliai), klausimą turėtų spręsti valstybės narės, kurios atsako už patikimų rizikos ir krizių valdymo

²⁸ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI „Europos duomenų strategija, COM/2020/66 *final*.”

²⁹ 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/903, kuriuo nustatomos viešojo sektoriaus aukšto lygio sąveikumo visoje Sąjungoje priemonės, (Europos sąveikumo aktas) (OL L, 2024/903, 2024 3 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj>)

³⁰ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (OL L 257, 2014 8 28, p. 73–114, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

strategijų kūrimą, pasitelkdamas finansinę paramą pagal savo BŽŪP strateginius planus, įskaitant šiuo reglamentu nustatytas naujas priemones. Priemonės, kuriomis siekiama subalansuoti neigiamą poveikį ūkininkams, atsirandantį dėl rinkos sutrikimų, pavyzdžiui, turinčių įtakos kainoms, išlaidoms ar apyvartai, taip pat kai jis atsiranda dėl netiesioginio gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių poveikio, turėtų būti ir toliau finansuojamos žemės ūkio rezervo lėšomis;

- (62) Reglamento (ES) 2021/2116 21 straipsnio 1 dalis ir 32 straipsnio 8 dalis, kuriomis atitinkamai nustatomos mėnesinių ir tarpinių išmokų taisyklės, turėtų būti iš dalies pakeistos, kad būtų atsižvelgta į tai, jog šiuo reglamentu išbraukiamas to reglamento 54 straipsnyje numatytas metinis veiklos rezultatų patvirtinimas. Be to, Reglamento (ES) 2021/2116 21 straipsnio 2 dalis taip pat turėtų būti iš dalies pakeista siekiant užtikrinti, kad, šiuo reglamentu padarius Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnio 2 dalies ir 119 straipsnio 8 dalies pakeitimus, išlaidos, kurios tampa tinkamos finansuoti EŽŪGF įnašo lėšomis nuo įsigaliojimo dienos, kuri yra ankstesnė už Komisijos dalinio pakeitimo patvirtinimo dieną, bet vėlesnė už prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo Komisijai dieną, būtų deklaruojamos Komisijai tik po to, kai Komisija pagal Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnio 10 dalį patvirtina dalinį pakeitimą. Šiuo tikslu turėtų būti įmanoma deklaruoti išlaidas, kurių dėl dar nepatvirtinto dalinio pakeitimo negalima deklaruoti atitinkamą mėnesį, vėlesniais tų pačių finansinių metų mėnesiais arba vėliausiai tų finansinių metų metinėse ataskaitose, kurios turi būti išsiųstos Komisijai iki metų, einančių po tų finansinių metų, vasario 15 d. Nustatydamos dalinio pakeitimo įsigaliojimo dieną ir siekdamos užtikrinti, kad bet kokios dėl dalinio pakeitimo atsiradusios išlaidos, jau išmokėtos paramos gavėjams, vis dar galėtų būti deklaruotos atitinkamais finansiniais metais, valstybės narės turėtų atsižvelgti į Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnyje nustatytus patvirtinimo procedūros terminus;
- (63) Reglamento (ES) 2021/2116 40 straipsnis dėl išmokų mokėjimo sustabdymo atsižvelgiant į metinį veiklos rezultatų patvirtinimą turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į tai, jog šiuo reglamentu išbraukiamas to reglamento 54 straipsnyje numatytas metinis veiklos rezultatų patvirtinimas;
- (64) Reglamento (ES) 2021/2116 53 straipsnyje nustatyta, kad, Komisija, remdamasi to reglamento 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a ir d punktuose nurodyta informacija, turi priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas jos sprendimas dėl akredituotų mokėjimo agentūrų sąskaitų, susijusių su to reglamento 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje nurodytomis išlaidomis, patvirtinimo. Reglamento (ES) 2021/2116 53 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į tai, jog šiuo reglamentu išbraukiamas to reglamento 54 straipsnyje numatytas metinis veiklos rezultatų patvirtinimas;
- (65) Reglamento (ES) 2021/2116 54 straipsnyje nustatyta, kad, jeigu išlaidos, nurodytos to reglamento 5 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnyje, atitinkančios Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinėje dalyje nurodytas intervencines priemones, nėra susijusios su atitinkamu produktu, apie kurį pranešta metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje, nurodytoje Reglamento (ES) 2021/2116 9 straipsnio 3 dalyje ir 10 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje, Komisija iki metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, spalio 15 d. turi priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos sumos, kuriomis turi būti mažinamas Sąjungos finansavimas (toliau – metinis veiklos rezultatų patvirtinimas). Pirmaisiais metinio veiklos rezultatų patvirtinimo įgyvendinimo metais ir rengiantis antrųjų metų patikrinimui įgyta patirtis rodo, kad valstybėms narėms tenka neproporcingai didelė administracinė našta rengiant ir teikiant metinei veiklos rezultatų ataskaitai reikalingą informaciją bei atliekant metinį veiklos rezultatų patvirtinimą. Siekiant sumažinti valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą, Reglamento (ES) 2021/2116 54 straipsnyje numatytas metinis veiklos

rezultatų patvirtinimas turėtų būti panaikintas. To reglamento 37 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje nustatytą reikalavimą, kad mokėjimo agentūrų padarytos išlaidos turi būti suderintos su atitinkamais rezultatais, apima to reglamento 55 straipsnyje nurodyta atitikties patvirtinimo procedūra;

- (66) Reglamento (ES) 2021/2116 37 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nustatytą reikalavimą, kad išlaidos būtų daromos pagal taikomas valdymo sistemas, kontroliuoja mokėjimo agentūros, o po to kasmet tikrina sertifikavimo įstaigos ir Komisija, peržiūrėdama sertifikavimo įstaigos nuomones ir ataskaitas bei imdamasi tolesnių veiksmų dėl nustatytų faktų, taip pat per to reglamento 55 straipsnyje nurodytas atitikties patvirtinimo procedūras. Šiomis procedūromis teikiamas būtinas patikrinimas, kad gautieji produktai gauti laikantis Sąjungos teisės aktų. Kartu su Reglamento (ES) 2021/2115 135 straipsnyje nurodyta kas dvejus metus atliekama veiklos rezultatų peržiūra, šiomis procedūromis taip pat užtikrinama, kad valstybės narės pasiektų to reglamento 109 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas tarpines ir siektinas reikšmes, kurias jos nustatė BŽŪP strateginiuose planuose kaip savo veiklos rezultatų sistemų dalį. Todėl Reglamento (ES) 2021/2116 54 straipsnis turėtų būti išbrauktas;
- (67) tolesnis BŽŪP ir kitų pasidalijamojo valdymo politikos sričių finansinių priemonių suderinimas turi būti pasiektas atsižvelgiant į pažeidimus ir finansines pataisas, kai finansines priemones įgyvendinančios įstaigos įrodo, kad įvykdė bendrą veiksmų rinkinį. Todėl reikia iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2116 57 straipsnį, kad būtų užtikrintas suderinamumas su Reglamento (ES) 2021/1060 103 straipsnio 6 dalimi;
- (68) ūkininkai ne kartą nurodė patiriantys spaudimą dėl per metus vykdomos daugkartinės kontrolės. Valstybės narės jau turi galimybę kelias kontrolės priemones taikyti vieno apsilankymo metu. Siekdamos sumažinti vienam ūkiui tenkančių apsilankymų vietoje skaičių ir taip sumažinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą, valstybės narės, jei įmanoma, neturėtų rinktis paramos gavėjo, kuris tais metais jau buvo atrinktas patikrai vietoje, išskyrus atvejus, kai dėl susiklosčiusių aplinkybių būtina atlikti antrą patikrą, kad būtų užtikrinta Sąjungos finansinių interesų apsauga. Be to, dėl šio sumažinimo neturėtų sumažėti patikrų apimtis. Šiuo tikslu Reglamento (ES) 2021/2116 60 straipsnio 1 dalis turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;
- (69) Reglamento (ES) 2021/2116 67 straipsnio 1 dalis turėtų būti iš dalies pakeista, kad būtų išbraukta nuoroda į to reglamento 54 straipsnyje numatytą metinį veiklos rezultatų patvirtinimą;
- (70) remiantis pirmaisiais įgyvendinimo metais, atrodo, kad intervencinių priemonių, kurios stebimos pagal programos „Copernicus“ palydovų „Sentinels“ duomenis arba kitus bent jau lygiavertės vertės duomenis, patikros vietoje yra perteklinės, t. y. dėl jų valstybėms narėms ir ūkininkams tenka nepagrįsta našta. Todėl taikant šias tinkamumo finansuoti sąlygas valstybės narės neturėtų būti įpareigosotos atlikti patikrų vietoje, įskaitant patikras, kurios atliekamos nuotoliniu būdu, naudojantis technologijomis. Šiuo tikslu Reglamento (ES) 2021/2116 72 straipsnis turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (71) įgyta patirtis rodo, kad reikėtų sujungti žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos (ŽSIS), geoerdvinių paraiškų sistemos (GSA) ir plotų stebėjimo sistemos (AMS) kokybės vertinimus. Kadangi sistemos yra neatsiejamai susijusios, vertinti vienos sistemos kokybę neatsižvelgiant į poveikį kitoms sistemoms yra sudėtinga. Be to, sujungus šiuos kokybės vertinimus, sumažėtų valstybių narių administracijų darbo krūvis, susijęs su tikrinimo procedūromis ir ataskaitų teikimo pareigomis. Be to, prireikus valstybės narės galėtų pasiūlyti vieną taisomąjį veiksma, apimančią visas tris sistemas (ŽSIS, GSA ir AMS), o ne įgyvendinti atskirus veiksmus, taip padidindamos savo veiksmingumą. Šiuo tikslu į

Reglamentą (ES) 2021/2116 turėtų būti įterptas naujas straipsnis ir atitinkamai iš dalies pakeistos atitinkamos nuorodos;

- (72) patirtis, įgyta taikant paramos sąlygų kontrolės sistemą, įskaitant atitikties patvirtinimo procedūras, parodė, kad tam tikros sąlygos yra nepagrįstai griežtos ir valstybėms narėms tenka pernelyg didelė našta, o Sąjungos lėšų apsauga nėra būtinai padidinama. Siekiant racionalizuoti kontrolės sistemą ir sumažinti administracinę naštą, kartu išlaikant jos veiksmingumą tikrinant, kaip laikomasi paramos sąlygų reikalavimų, valstybėms narėms turėtų būti suteikta daugiau lankstumo kuriant savo kontrolės sistemas. Šiuo tikslu turėtų būti panaikintas reikalavimas kasmet peržiūrėti kontrolės sistemą, o veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant rizikos analizę, turėtų būti palikti valstybių narių nuožiūrai;
- (73) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1468³¹ iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2021/2216 83 ir 84 straipsniai, kad būtų sumažinta smulkiesiems ūkininkams ir nacionalinėms administracijoms tenkanti našta, susijusi su paramos sąlygų kontrole ir nuobaudomis. Konkrečiai pagal jį ūkininkams, kurių turimos valdos maksimalus dydis neviršija 10 hektarų žemės ūkio paskirties žemės ploto, deklaruoto pagal Reglamento (ES) 2021/2116 69 straipsnio 1 dalį, netaikoma paramos sąlygų kontrolė ir administracinės nuobaudos už paramos sąlygų reikalavimų nesilaikymą. Tačiau Reglamento (ES) 2021/2116 69 straipsnio 1 dalyje nurodyta geoerdvinė paraiška apima ne tik žemės ūkio paskirties žemę, o apskaičiuojant žemės ūkio paskirties žemės plotą esama techninių apribojimų, nes kai kurių elementų ir kraštovaizdžio ypatybių negalima išmatuoti ir jų dydis ilgainiui gali kisti. Todėl išimtys turėtų būti grindžiamos plotu, atitinkančiu išmokų skyrimo reikalavimus, ir parama, kuri svarbi vertinant atitikimą paramos sąlygoms;
- (74) be to, smulkiesiems paramos gavėjams, kurie nėra ūkininkai, pavyzdžiui, žemės valdytojams, gali būti netaikomas atleidimas nuo paramos sąlygų kontrolės ir nuobaudų. Tačiau administracinė našta, susijusi su Reglamente (ES) 2021/2116 numatytų paramos sąlygų reikalavimų laikymosi kontrole ir nuobaudų taikymu, šiems paramos gavėjams taip pat gali būti neproporcingai didelė. Analogiškai, kadangi šių paramos gavėjų valdomos žemės plotas yra nedidelis, o nuobaudos smulkiesiems paramos gavėjams apskritai yra mažos, valstybių narių administracijoms dėl nuobaudų taikymo taip pat gali tekti neproporcinga našta. Todėl smulkiesiems paramos gavėjams, išskyrus ūkininkus, taip pat neturėtų būti taikoma paramos sąlygų kontrolė ir administracinės nuobaudos už paramos sąlygų reikalavimų nesilaikymą. Vis dėlto svarbu, kad BŽŪP ir toliau padėtų siekti Reglamento (ES) 2021/2115 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų aplinkos apsaugos tikslų taikant paramos sąlygų reikalavimus ir kad būtų užtikrintas tų reikalavimų, kaip bendro valstybių narių ir paramos gavėjų atskaitos taško, stabilumas. Todėl paramos sąlygų reikalavimai ir toliau turėtų būti taikomi visiems Reglamento (ES) 2021/2116 83 straipsnio 1 dalyje išvardytiems paramos gavėjams;
- (75) Reglamento (ES) 2021/2116 102 ir 103 straipsniai, kuriuose nustatytos naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais priimti deleguotuosius aktus ir komiteto procedūros taisyklės, turėtų būti iš dalies pakeisti, kad būtų atsižvelgta į šiuo reglamentu padarytus kitų Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatų pakeitimus, visų pirma į to reglamento 54 straipsnio išbraukimą;

³¹ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1468, kuriuo dėl geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės standartų, klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingų sistemų, BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų ir tų planų peržiūros, taip pat kontrolės ir nuobaudų netaikymo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, (OL L, 2024/1468, 2024 5 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj>).

- (76) siekiant užtikrinti įvairių Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatų nuoseklumą, tas reglamentas turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų išbrauktos nuorodos į metinę veiklos rezultatų patvirtinimo procedūrą, visų pirma į to reglamento 54 straipsnį ir 40 straipsnio 1 dalį;
- (77) todėl reglamentai (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (78) reikėtų nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas, susijusias su šiuo reglamentu padarytais Reglamento (ES) 2021/2115 119 straipsnio pakeitimais, siekiant užtikrinti, kad valstybių narių Komisijai iki šio reglamento įsigaliojimo pateikti prašymai dėl BŽŪP strateginių planų dalinio pakeitimo ir pranešimai apie jų pakeitimus būtų tvirtinami taikant procedūras, taikytinas tų prašymų dėl dalinio pakeitimo ar pranešimų pateikimo metu;
- (79) siekiant užtikrinti sklandų šiuo reglamentu nustatytų priemonių įgyvendinimą ir tai padaryti skubos tvarka, kad būtų sumažinta valstybių narių valdžios institucijoms, dalyvaujančioms rengiant 2025 finansinių metų veiklos rezultatų ataskaitą, tenkanti administracinė našta, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (80) atsižvelgiant į tai, kad lėšos iš 2025 m. žemės ūkio rezervo jau skirtos pavojingų meteorologinių reiškinių ir gaivalinių nelaimių paveiktiems sektoriams, kaip numatyta Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2025/441³², šio reglamento 2 straipsnio 5 punktas turėtų būti taikomas nuo 2026 žemės ūkio finansinių metų, t. y. tik nuo 2025 m. spalio 16 d.;
- (81) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725³³ 42 straipsnio 1 dalį buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę [...].

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2021/2115 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2021/2115 iš dalies keičiamas taip:

- (1) 4 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„daugiametis žolynas ir daugiametė ganykla (bendrai vadinami daugiamečiu žolynu) – žemė, kurioje natūraliai auga (nesėjama) arba auginama (sėjama) žolė ar kiti žoliniai pašarai ir kuri penkerius metus ar ilgiau, arba jeigu taip nusprendžia valstybės narės, kuri septynerius metus ar ilgiau nebuvo įtraukta į valdos sėjomainą, taip pat, jeigu taip nusprendžia valstybės narės, kuri penkerius metus ar ilgiau arba septynerius metus ar ilgiau nebuvo ariama ar dirbama arba joje nebuvo atsėta kitokios rūšies žolė ar kiti žoliniai pašarai. Joje gali augti arba būti auginami ir kitų rūšių augalai, pavyzdžiui, krūmai arba medžiai, kurie gali būti skirti ganymui, ir, jeigu taip

³² 2025 m. kovo 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2025/441, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 numatoma skubi finansinė parama nuo pavojingų meteorologinių reiškinių ir gaivalinių nelaimių nukentėjusiems žemės ūkio sektoriams Ispanijoje, Kroatijoje, Kipre, Latvijoje ir Vengrijoje.

³³ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB, (OL L 295, 2018 11 21, p. 39–98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

nusprendžia valstybės narės, kitų rūšių augalai, pavyzdžiui, krūmai arba medžiai, kurie gali būti skirti gyvūnų pašarui, su sąlyga, kad joje ir toliau vyrauja žolė ir kiti žoliniai pašarai.“;

(2) 10 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Visų pirma, bazinė pajamų parama tvarumui didinti, papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti, papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams ir klimatui, aplinkai bei gyvūnų gerovei naudingos sistemos, taip pat krizinių situacijų išmokos, pagal tiesioginių išmokų ir kaimo plėtros priemonės ūkininkams skiriamos dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių, turi atitikti su tomis intervencinėmis priemonėmis susijusius šio reglamento II priede išvardytų PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalių kriterijus. Kitų intervencinių priemonių atveju šio reglamento II priede nurodytos PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalys yra orientacinės ir tos intervencinės priemonės vietoj pirmiau nurodytų dalių gali atitikti šio reglamento II priede nenurodytą PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalį, jei tai nurodyta ir išaiškinta BŽŪP strateginiame plane.“;

(3) 11 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Jeigu valstybė narė ketina padidinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus planuojamus gauti produktus, nustatytus Komisijos patvirtintame jos BŽŪP strateginiame plane, ji apie peržiūrėtus planuojamus gauti produktus Komisijai praneša pagal 119 straipsnio 9 dalį iki metų, einančių prieš atitinkamus prašymų teikimo metus, sausio 1 d.“;

b) 5 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Kiekviena atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš atitinkamus prašymų teikimo metus, kovo 31 d. pagal 119 straipsnio 9 dalį pateikia pranešimą, kuriame pateikiamas šios dalies antroje pastraipoje nurodytas sumažinimo koeficientas.“;

(4) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtraukia paramos sąlygų sistemą, pagal kurią ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, gaunantiems tiesiogines išmokas pagal II skyrių, išskyrus 41a straipsnyje nurodytas išmokas, arba metines išmokas pagal 70, 71 ir 72 straipsnius, skiriama administracinė nuobauda, jei jie nesilaiko Sąjungos teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų ir BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų GAAB standartų, išvardytų III priede ir susijusių su šiomis konkrečiomis sritimis:

a) klimatu ir aplinka, įskaitant vandenį, dirvožemį ir ekologinių sistemų biologinę įvairovę;

b) visuomenės sveikata ir augalų sveikata;

c) gyvūnų gerovė.“;

b) įterpiama ši dalis:

„1a. Nukrypstant nuo 1 dalies, paramos sąlygų sistema netaikoma 28 straipsnyje nurodytų išmokų gavėjams.“;

(5) 13 straipsnio 1 dalis papildoma šiomis pastraipomis:

„Ūkininkai, kurių visa valda yra sertifikuota pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/848*, laikomi atitinkančiais šio reglamento III priede išvardytus 1, 3, 4, 5, 6 ir 7 GAAB standartus.

Nustatydamos savo standartus, valstybės narės prireikus gali nustatyti 109 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje nurodytus elementus taip, kad jie atitiktų nacionalinėje teisėje nustatytus privalomus reikalavimus ir jų neviršytų, su sąlyga, kad šie esami nacionaliniai privalomi reikalavimai atitinka III priede išvardytus GAAB standartus.“

* 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007, (OL L 150, 2018 6 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).“;

(6) 14 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtraukia nuostatą, kad ne vėliau kaip nuo 2025 m. sausio 1 d. ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, gaunantiems tiesiogines išmokas pagal II skyrių, išskyrus 41a straipsnyje nurodytas išmokas, arba metines išmokas pagal 70, 71 ir 72 straipsnius, turi būti skiriama administracinė nuobauda, jei jie nesilaiko reikalavimų, susijusių su taikytinomis darbo ir įdarbinimo sąlygomis arba darbdavių pareigomis, nustatytomis IV priede nurodytuose teisės aktuose.“;

(7) 16 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šiame skyriuje intervencinių priemonių rūšys gali būti atsietosios ir susietosios tiesioginės išmokos bei papildomos krizinių situacijų išmokos.“;

b) straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Papildomos krizinių situacijų išmokos yra tiesioginės išmokos, skiriamos ūkininkams dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių.“;

(8) 19 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės, nusprendusios pasinaudoti šia nuostata, ją taiko visiems ūkininkams, kuriems konkrečiais metais taikoma rizikos valdymo priemonė.“;

(9) 28 straipsnis pakeičiamas taip:

„28 straipsnis

Išmokos smulkiesiems ūkininkams

Valstybės narės gali skirti smulkiesiems ūkininkams, kaip nustatyta valstybių narių, išmokas kaip fiksuotąją sumą arba sumas už hektarą, vietoj tiesioginių išmokų pagal šio skyriaus šį ir 3 skirsnius. Valstybės narės BŽŪP strateginiame plane parengia atitinkamą intervencinę priemonę, kurią ūkininkai gali pasirinkti.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės BŽŪP strateginiame plane gali nustatyti, kad pirmoje pastraipoje nurodyta išmoka smulkiesiems ūkininkams nėra skiriama vietoj tiesioginių išmokų, skiriamų pagal 31 straipsnį nustatytoms ekologinėms sistemoms remti.

Metinė išmoka kiekvienam ūkininkui pagal pirmą pastraipą neviršija 2 500 EUR.

Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti skirtingas fiksuotąsias sumas arba sumas už hektarą, priklausomai nuo skirtingų plotui taikomų ribų.“;

(10) 31 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 5 dalis iš dalies keičiama taip:

(1) i) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Pirmos pastraipos b punkte nurodytų įsipareigojimų atveju, kai nacionalinėje teisėje nustatomi reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus privalomus minimaliuosius reikalavimus, parama gali būti teikiama už įsipareigojimus, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi.“;

b) ii) įtraukiama ši pastraipa:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali nuspręsti į pirmos pastraipos a punkte nustatytą reikalavimą neįtraukti pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį nustatyto 2 GAAB standarto.“;

c) 7 dalis iš dalies keičiama taip:

i) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, išmokos, skiriamos pagal tos pastraipos b punktą už gyvūnų gerovės įsipareigojimus, įsipareigojimus kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, įsipareigojimus taikyti klimatui naudingą žemės ūkio praktiką ir įsipareigojimus pereiti prie Reglamente (ES) 2018/848 nustatytos ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų arba juos išlaikyti, taip pat gali būti skiriamos kaip metinė išmoka už sutartinius ūkinius gyvūnus.“;

ii) įtraukiama ši pastraipa:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, išmokos, skiriamos pagal tos pastraipos b punktą, atitinkamais atvejais gali būti skiriamos kaip metinė išmoka už avilius. Taikant šią nukrypti leidžiančią nuostatą, taikoma 56 straipsnio b punkte nurodytame deleguotajame akte nustatyta termino „avilys“ apibrėžtis.“;

(11) III antraštinės dalies II skyrius papildomas šiuo skirsniu:

„4 skirsnis

Papildomos krizinių situacijų išmokos

41a straipsnis

Dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių ūkininkams pagal tiesioginių išmokų priemonės skiriamos papildomos krizinių situacijų išmokos

1. Valstybės narės gali skirti papildomas krizinių situacijų išmokas, kad atlygintų nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių nukentėjusiems tiesioginių išmokų pagal šio skyriaus 2 ir 3 skirsnius gavėjams. Tomis išmokomis siekiama užtikrinti tų paramos gavėjų žemės ūkio veiklos tęstinumą ir joms taikomos šiame straipsnyje nustatytos ir valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau aprašytos sąlygos.

2. Parama pagal šį straipsnį skiriama su sąlyga, kad valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino gaivalinės nelaimės, pavojingo meteorologinio reiškinio ar katastrofinio įvykio, kaip apibrėžta valstybės narės, faktą ir kad dėl šių įvykių arba pagal Reglamentą (ES) 2016/2031 priimtų priemonių augalų ligai ar kenkėjams išnaikinti arba suvaldyti, arba Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1882* priede išvardytų gyvūnų ligų kontrolės, prevencijos ar likvidavimo priemonių, arba priemonių, priimtų dėl naujos ligos pagal Reglamento (ES) 2016/429 6 straipsnio 3 dalį ir 259 straipsnį, buvo padaryta tiesioginė žala, dėl kurios buvo sunaikinta ne mažiau kaip 30 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos, apskaičiuotos remiantis paskutinių trejų metų laikotarpiu, arba vidutinės trejų metų produkcijos, apskaičiuotos remiantis praėjusių penkerių metų laikotarpio duomenimis, neįskaitant didžiausios ir mažiausios verčių. Nuostoliai apskaičiuojami valdos

lygmeniu, valdos veiklos lygmeniu atitinkamame sektoriuje arba atsižvelgiant į atitinkamą konkretų plotą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad parama pagal šį straipsnį būtų skiriama labiausiai nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių nukentėjusiems ūkininkams, nustatydamos tinkamumo finansuoti sąlygas remiantis turimais įrodymais.

4. Valstybės narės nustato taikytinas paramos normas produkcijos nuostoliams kompensuoti. Šios normos yra didesnės ūkininkams, kuriems taikoma draudimo sistema arba kita rizikos valdymo priemonė. Apskaičiuojant produkcijos nuostolius gali būti naudojami indeksai.

5. Valstybės narės gali nuspręsti bendrai finansuoti išmokas, skirdamos iki 200 % siekiantį papildomą nacionalinį finansavimą pagal 115 straipsnio 5 dalį ir 146 straipsnį.

6. Skirdamos paramą pagal šį straipsnį, valstybės narės užtikrina, kad intervencinės priemonės pagal šį straipsnį derėtų su intervencinėmis priemonėmis, grindžiamomis 78a straipsniu, ir kad būtų išvengta kompensacijos permokos, galinčios atsirasti dėl šiame straipsnyje numatytos intervencinės priemonės taikymo kartu su kitomis nacionalinėmis ar Sąjungos paramos priemonėmis arba privačiomis draudimo sistemomis.

7. Nukrypstant nuo 111 straipsnio pirmos pastraipos, tos pastraipos h ir i punktai netaikomi paramai, skiriamai pagal šios rūšies intervencines priemones.

* 2018 m. gruodžio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/1882 dėl tam tikrų ligų prevencijos ir kontrolės taisyklių taikymo į sąrašą įtrauktų ligų kategorijoms, kuriuo nustatomas rūšių ir rūšių grupių, keliančių didelę tų į sąrašą įtrauktų ligų plitimo riziką, sąrašas, (OL L 308, 2018 12 4, p. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/1882/oj).“;

(12) 48 straipsnis pakeičiamas taip:

„48 straipsnis

Planavimas ir ataskaitų teikimas veiksmų programos lygmeniu

7 straipsnio 1 dalies a punktas, 102 straipsnis, 111 straipsnio g ir h punktai, 112 straipsnio 3 dalies b punktas ir 134 straipsnis taikomi intervencinių priemonių rūšims 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytuose sektoriuose veiksmų programų lygmeniu, o ne intervencinės priemonės lygmeniu. Planavimas ir ataskaitų teikimas tų intervencinių priemonių rūšių atžvilgiu taip pat atliekami veiksmų programų lygmeniu.“;

(13) 52 straipsnio 2 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Tos ribos gali būti padidintos 0,5 procentinio punkto, jei veiksmų programą sudaro viena ar daugiau intervencinių priemonių, susijusių su bet kuriuo iš 46 straipsnio d, e, f, h, i arba j punktuose nurodytų tikslų, su sąlyga, kad suma, viršijanti atitinkamą pirmoje pastraipoje nurodytą procentinę dalį, yra naudojama tik išlaidoms, atsirandančioms įgyvendinant šias intervencines priemones, finansuoti. Gamintojų organizacijų asociacijų, įskaitant tarpvalstybines gamintojų organizacijų asociacijas, atveju tas intervencines priemones savo narių vardu gali įgyvendinti asociacija.“;

(14) 69 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) e punktas pakeičiamas taip:

„e) jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimu, kaimo verslo kūrimu ir smulkiųjų ūkių verslo plėtra“;

b) įterpiamas šis punktas:

„i) dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių ūkininkams pagal kaimo plėtros priemones skiriamomis krizinėmis situacijomis išmokomis.“;

(15) 70 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis iš dalies keičiama taip:

b) i) antra pastraipa pakeičiama taip:

„Pirmos pastraipos b punkte nurodytų įsipareigojimų atveju, kai nacionalinėje teisėje nustatomi nauji reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus privalomus minimaliuosius reikalavimus, parama gali būti teikiama už įsipareigojimus, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi.“;

ii) įterpiama ši pastraipa:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali nuspręsti į pirmos pastraipos a punkte nustatytą reikalavimą neįtraukti pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį nustatyto 2 GAAB standarto.“;

c) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Kai parama pagal šį straipsnį skiriama už agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus arba įsipareigojimus pereiti prie Reglamente (ES) 2018/848 nustatytos ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų arba juos išlaikyti, valstybės narės nustato išmoką už hektarą arba, kai tinkama, už avilį, apibrėžtą šio reglamento 56 straipsnio b punkte nurodytame deleguotajame akte. Kitų įsipareigojimų atveju valstybės narės gali taikyti kitus vienetus nei hektarai. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės šiame straipsnyje numatytą paramą gali skirti kaip fiksuotąją sumą.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, parama už klimatui naudingus agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus ir įsipareigojimus pereiti prie Reglamente (ES) 2018/848 nustatytos ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų arba juos išlaikyti gali būti skiriama kaip išmoka už sutartinius ūkinius gyvūnus.“;

(16) 72 straipsnio 5 dalis papildoma šia pastraipa:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės gali nuspręsti į skaičiavimus įtraukti papildomas išlaidas ir prarastas pajamas, susijusias su nepalankiomis sąlygomis, susidariusiomis dėl 2 GAAB standarto, nustatyto pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, laikymosi.“;

(17) 73 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Jeigu dėl Sąjungos teisės ūkininkams nustatomi nauji reikalavimai, parama gali būti skiriama investicijoms tų reikalavimų įvykdymo tikslu ne ilgesniam kaip 36 mėnesių laikotarpiui nuo dienos, kai jie tampa privalomi valdai.

Jauniesiems ūkininkams, kurie pirmą kartą žemės ūkio valdoje įsikuria kaip valdos valdytojai, parama investicijoms Sąjungos teisės reikalavimų įvykdymo tikslu gali būti skiriama ne ilgesniam kaip 36 mėnesių laikotarpiui nuo įsikūrimo dienos arba iki tol, kol bus užbaigti 75 straipsnio 3 dalyje nurodytame verslo plane apibrėžti veiksmai.“;

(18) 75 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslo kūrimas arba smulkiųjų ūkių verslo plėtra“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Siekdamas prisidėti prie vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimo, šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos, valstybės narės gali skirti paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui ir kaimo verslo kūrimui, įskaitant naujų ūkininkų įsikūrimą, bei smulkiųjų ūkių verslo plėtrai.“;

c) 2 dalis papildoma šiuo punktu:

„d) vykdyti smulkiųjų ūkių verslo plėtrą, kaip nustatyta valstybių narių pagal 73 straipsnio 4 dalies antros pastraipos b punktą.“;

d) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės skiria paramą fiksuotųjų sumų arba finansinių priemonių, arba jų derinio forma. Parama neviršija:

a) didžiausios 100 000 EUR paramos sumos, jei ji skiriama 2 dalies a, b ir c punktuose nurodytai veiklai;

b) didžiausios 50 000 EUR paramos sumos, jei ji skiriama 2 dalies d punkte nurodytai veiklai.

Parama gali būti diferencijuojama remiantis objektyviais kriterijais.“;

(19) 76 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą pakeičiama taip:

„Valstybės narės užtikrina, kad parama būtų skiriama tik siekiant padengti nuostolius, viršijančius ribą, kurią sudaro bent 20 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių trejų metų laikotarpiu, arba vidutinės trejų metų produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių penkerių metų laikotarpiu, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės. Sektorinių gamybos rizikos valdymo priemonių atveju nuostoliai apskaičiuojami valdos lygmeniu, valdos veiklos lygmeniu atitinkamame sektoriuje arba atsižvelgiant į konkretų apdraustą plotą.

Jei tai daugiamečiai pasėliai, taip pat kitais pagrįstais atvejais, kai pirmoje pastraipoje nurodyti skaičiavimo metodai nėra tinkami, valstybės narės gali įvertinti nuostolius remdamosi ūkininko vidutine metine produkcija arba pajamomis per ne ilgesnį kaip aštuonerių metų laikotarpį, neįskaitant didžiausios ir mažiausios verčių.

Valstybės narės gali taikyti tinkamą alternatyvų vertinimą jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų nuostoliams apskaičiuoti.“;

(20) III antraštinės dalies IV skyriaus 1 skirsnis papildomas šiuo straipsniu:

„78a straipsnis

Dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių ūkininkams pagal kaimo plėtros priemones skiriamos krizinių situacijų išmokos

1. Valstybės narės krizinių situacijų išmokas gali skirti aktyviems ūkininkams, nukentėjusiems nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių. Tomis išmokomis siekiama užtikrinti tų ūkininkų žemės ūkio veiklos tęstinumą ir joms taikomos šiame straipsnyje nustatytos ir valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos sąlygos.

2. Parama pagal šį straipsnį skiriama su sąlyga, kad valstybės narės kompetentinga institucija oficialiai pripažino gaivalinės nelaimės, pavojingo meteorologinio reiškinio ar katastrofinio įvykio, kaip apibrėžta valstybės narės, faktą ir kad dėl šių įvykių arba pagal Reglamentą (ES) 2016/2031 priimtų priemonių augalų ligai ar kenkėjams išnaikinti arba suvaldyti, arba Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1882 priede išvardytų gyvūnų ligų prevencijos ar likvidavimo priemonių, arba priemonių, priimtų dėl naujos ligos pagal Reglamento (ES) 2016/429 6 straipsnio 3 dalį ir 259 straipsnį, buvo padaryta tiesioginė žala, dėl kurios buvo sunaikinta ne mažiau kaip 30 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos, apskaičiuotos remiantis paskutinių trejų metų laikotarpiu, arba

vidutinės trejų metų produkcijos, apskaičiuotos remiantis praėjusių penkerių metų laikotarpio duomenimis, neįskaitant didžiausios ir mažiausios verčių. Nuostoliai apskaičiuojami valdos lygmeniu, valdos veiklos lygmeniu atitinkamame sektoriuje arba atsižvelgiant į atitinkamą konkretų plotą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad parama pagal šį straipsnį būtų skiriama labiausiai nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių nukentėjusiems ūkininkams, nustatydamos tinkamumo finansuoti sąlygas remiantis turimais įrodymais.

4. Valstybės narės nustato taikytinas paramos normas produkcijos nuostoliams kompensuoti. Šios normos yra didesnės ūkininkams, kuriems taikoma draudimo sistema arba kita rizikos valdymo priemonė. Apskaičiuojant produkcijos nuostolius gali būti naudojami indeksai.

5. Skirdamos paramą pagal šį straipsnį, valstybės narės užtikrina, kad intervencinės priemonės pagal šį straipsnį derėtų su intervencinėmis priemonėmis, grindžiamomis 41a straipsniu, ir kad būtų išvengta kompensacijos permokos, galinčios atsirasti dėl šiame straipsnyje numatytos intervencinės priemonės taikymo kartu su kitomis nacionalinėmis ar Sąjungos paramos priemonėmis arba privačiomis draudimo sistemomis.

6. Nukrypstant nuo 111 straipsnio pirmos pastraipos, tos pastraipos h ir i punktai netaikomi paramai, skiriamai pagal šios rūšies intervencines priemones.“;

(21) 79 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Pasikonsultavusios su 124 straipsnyje nurodytu Stebėsenos komitetu (toliau – Stebėsenos komitetas), nacionalinė vadovaujančioji institucija, regioninės vadovaujančiosios institucijos (kai aktualu) arba paskirtosios tarpinės institucijos nustato atrankos kriterijus, taikomus šių rūšių intervencinėms priemonėms: investicijos, jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas, kaimo verslo kūrimas ir smulkiųjų ūkių verslo plėtra, bendradarbiavimas, keitimasis žiniomis ir informacijos sklaida. Tais atrankos kriterijais siekiama užtikrinti vienodas sąlygas pareiškėjams, geresnį finansinių išteklių naudojimą ir tikslingesnę paramos taikymą pagal intervencinių priemonių paskirtį.“;

(22) 80 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Kai parama skiriama finansinių priemonių forma, taikomos terminų „finansinė priemonė“, „finansinis produktas“, „galutinis gavėjas“, „kontroliuojantysis fondas“, „specialusis fondas“, „svertas poveikis“, „dauginamasis koeficientas“, „valdymo išlaidos“ bei „valdymo mokesčiai“ apibrėžtys, nustatytos Reglamento (ES) 2021/1060 2 straipsnyje, ir to reglamento V antraštinės dalies II skyriaus II skirsnio ir XIII priedo II punkto nuostatos.“;

b) 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priskirtos veiklos atveju bendra galutiniam gavėjui suteiktos paramos apyvartiniam kapitalui suma turi neviršyti 300 000 EUR bendrojo subsidijos ekvivalento per bet kurį trejų metų laikotarpį.“;

c) 5 dalis papildoma šia pastraipa:

„Pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM) laikomas tinkamu finansuoti, kiek tai susiję su galutinių gavėjų įvykdytomis investicijomis, susijusiomis su finansinėmis priemonėmis. Kai šios investicijos yra remiamos finansinėmis priemonėmis, šią paramą derinant su programos parama dotacijų forma, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnio 5 dalyje, investicijų išlaidų dalies, kuri atitinka programos paramą dotacijų forma, PVM nėra tinkamas finansuoti, nebent investicijų išlaidų PVM negalima susigrąžinti pagal nacionalinės PVM teisės aktus.“;

(23) 81 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės 118 straipsnyje nurodytame pasiūlyme dėl BŽŪP strateginio plano arba 119 straipsnyje nurodytame prašyme dėl BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo gali nurodyti 3 % pradinio EŽŪFKP asignavimo BŽŪP strateginiam planui neviršijančią sumą, kuri turi būti įnešta į programą „InvestEU“ ir skirta per ES garantiją arba „InvestEU“ finansinę priemonę, nurodytą Reglamento (ES) 2021/523 10a straipsnyje, ir „InvestEU“ konsultacijų centrą. BŽŪP strateginiame plane nurodomas programos „InvestEU“ lėšų naudojimo pagrindimas ir jos indėlis įgyvendinant vieną ar daugiau konkrečių tikslų, nustatytų šio reglamento 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir atrinktų pagal BŽŪP strateginį planą.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 1 dalyje nurodyta suma naudojama ES garantijos dalies atidėjiniams suformuoti arba finansavimui, teikiamam pagal „InvestEU“ finansinės priemonės valstybės narės skyrių, ir „InvestEU“ konsultacijų centrui, sudarius Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 3 dalyje arba 10a straipsnio 3 dalyje nurodytą susitarimą dėl įnašo. Sąjungos biudžetinius įsipareigojimus dėl kiekvieno susitarimo dėl įnašo 2023 m. sausio 1 d. – 2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu Komisija gali vykdyti metinėmis išmokomis.“;

c) 4 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Jei Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 2 dalyje arba 10a straipsnio 2 dalyje nurodytas susitarimas dėl įnašo, susijęs su šio straipsnio 1 dalyje nurodyta BŽŪP strateginiame plane numatyta suma, nesudaromas priėmus Komisijos įgyvendinimo sprendimą, kuriuo tas BŽŪP strateginis planas patvirtinamas pagal šio reglamento 118 straipsnį, atitinkama suma perskiriama BŽŪP strateginiame plane, gavus prašymo dėl dalinio pakeitimo, kurį valstybė narė pateikė pagal šio reglamento 119 straipsnį, patvirtinimą.“;

d) 5, 6 ir 7 dalys pakeičiamos taip:

„5. Jei Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje arba 10a straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytas susitarimas dėl garantijos, nebuvo sudarytas per 12 mėnesių nuo susitarimo dėl įnašo patvirtinimo, susitarimas dėl įnašo nutraukiamas arba pratęsiamas bendru sutarimu.

Jei valstybės narės dalyvavimas programoje „InvestEU“ nutraukiamas, atitinkamos sumos, sumokėtos į bendrą atidėjinių fondą kaip atidėjiniai arba paskirstytos pagal „InvestEU“ finansinę priemonę, susigrąžinamos kaip vidaus asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį, o valstybė narė pateikia prašymą dėl jos BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo, kad būtų galima naudoti susigrąžintas sumas ir sumas, paskirtas būsimiems kalendoriniams metams pagal šio straipsnio 2 dalį.

Susitarimas dėl įnašo nutraukiamas arba iš dalies pakeičiamas tuo pačiu metu, kai Komisija priima įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas atitinkamas BŽŪP strateginio plano dalinis pakeitimas, ir ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d.

6. Jei Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje arba 10a straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nurodytas susitarimas dėl garantijos nebuvo tinkamai įgyvendintas per susitarime dėl įnašo sutartą, tačiau ne ilgesnį nei ketverių metų nuo susitarimo dėl garantijos pasirašymo laikotarpį, susitarimas dėl įnašo iš dalies pakeičiamas. Valstybė narė gali prašyti, kad sumos, skirtos įnašui į ES garantiją arba į „InvestEU“ finansinę priemonę pagal šio straipsnio 1 dalį ir įsipareigosotos susitarime dėl garantijos, tačiau neapimančios pagrindinių paskolų, investicijų į nuosavą kapitalą ar kitų rizikingų priemonių, būtų traktuojamos pagal šio straipsnio 5 dalį.

7. Ištekliai, gauti iš sumų, skirtų įnašui į ES garantiją pagal šį straipsnį, arba tokioms sumoms priskiriami ištekliai pateikiami valstybei narei pagal Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 5

dalies a punktą ir naudojami paramai siekiant to paties tikslo arba tikslų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, finansinių priemonių arba biudžeto garantijų forma. Ištekiai, gauti iš sumų, skirtų „InvestEU“ finansinei priemonei pagal šį straipsnį, arba joms priskirtini ištekiai suteikiami valstybei narei pagal susitarimą dėl įnašo ir naudojami paramai siekiant to paties tikslo ar tikslų finansinių priemonių arba biudžeto garantijų forma.“;

(24) 83 straipsnio 2 dalyje po b punkto įterpiamas šis punktas:

„ba) vadovaujantis skaičiavimo metodais, nustatytais pagal Reglamento (ES) 2021/1060 54 straipsnį, 55 straipsnį ir 56 straipsnio 1 ir 3 dalis;“;

(25) 86 straipsnio 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Išlaidos, kurios tampa tinkamos finansuoti iš dalies pakeitus BŽŪP strateginį planą, laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪGF įnašo lėšomis nuo atitinkamos valstybės narės pagal 119 straipsnio 8 dalį nustatytos dalinio pakeitimo įsigaliojimo dienos, bet ne anksčiau kaip nuo prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo Komisijai dienos arba nuo 119 straipsnio 9 dalyje nurodyto pranešimo pateikimo Komisijai dienos.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, BŽŪP strateginiame plane gali būti numatyta, kad tais atvejais, kai dėl gaivalinių nelaimių, katastrofinių įvykių ar pavojingų meteorologinių reiškinių yra taikomos neatidėliotinos priemonės, EŽŪGF lėšomis finansuotinos išlaidos, sietinos su BŽŪP strateginio plano pakeitimais, susijusiais su 41a straipsnyje nurodytomis intervencinėmis priemonėmis, tampa tinkamos finansuoti nuo įvykio pradžios dienos.

3. Išlaidos, kurios tampa tinkamos finansuoti iš dalies pakeitus BŽŪP strateginį planą, laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis nuo prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo Komisijai dienos arba nuo 119 straipsnio 9 dalyje nurodyto pranešimo pateikimo dienos.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos ir 4 dalies antros pastraipos, BŽŪP strateginiame plane gali būti numatyta, kad tais atvejais, kai dėl gaivalinių nelaimių, katastrofinių įvykių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar didelio ir staigaus valstybės narės arba regiono socialinių ir ekonominių sąlygų pokyčio yra taikomos neatidėliotinos priemonės, su BŽŪP strateginio plano daliniais pakeitimais susijusios EŽŪFKP lėšomis finansuotinos išlaidos tampa tinkamos finansuoti nuo įvykio pradžios dienos.“;

(26) IV antraštinėje dalyje įterpiamas šis straipsnis:

„96a straipsnis

Didžiausi finansiniai asignavimai, kuriais finansuojamos dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių ūkininkams skiriamos krizinių situacijų išmokos

1. Kiekvienai valstybei narei didžiausia suma, kurią galima rezervuoti dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių ūkininkams skiriamoms krizinių situacijų išmokoms, nurodytoms 41a ir 78a straipsniuose, neviršija XV priedo 1 lentelėje nustatytų metinių sumų.

2025 ir 2026 kalendoriniais metais bendros metinės išlaidos 41a straipsnyje nurodytoms papildomoms krizinių situacijų išmokoms neviršija preliminarus finansinio asignavimo šios rūšies intervencinėms priemonėms atitinkamais kalendoriniais metais, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

Visos EŽŪFKP išlaidos 78a straipsnyje nurodytoms krizinių situacijų išmokoms neviršija preliminarų finansinių asignavimų šios rūšies intervencinėms priemonėms 2026 ir 2027

finansiniais metais sumos, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, jei valstybė narė nusprendžia netaikyti paramos krizinių situacijų išmokoms pagal 78a straipsnį, didžiausia metinė suma, kurią ta valstybė narė gali rezervuoti 41a straipsnyje nurodytoms papildomoms krizinių situacijų išmokoms, neviršija XV priedo 2 lentelėje nustatytų metinių sumų.

2025 ir 2026 kalendoriniais metais bendros metinės išlaidos 41a straipsnyje nurodytoms papildomoms krizinių situacijų išmokoms neviršija preliminarus finansinio asignavimo šios rūšies intervencinėms priemonėms atitinkamais kalendoriniais metais, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.“;

(27) 111 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Pirmos pastraipos e punktas netaikomas intervencinėms priemonėms, kurios priklauso ūkininkams pagal tiesioginių išmokų priemonės skiriamų krizinių situacijų papildomų išmokų intervencinių priemonių rūšiai, nurodytai 41a straipsnyje; bitininkystės sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšiai, nurodytai 55 straipsnio 1 dalies a ir c–g punktuose; intervencinėms priemonėms, priklausančioms vyno sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšiai, nurodytai 58 straipsnio 1 dalies h–k punktuose; informavimo apie kokybės sistemas ir jų populiarinimo veiksams, kuriems taikomos 77 straipsnyje nurodytos rūšies intervencinės priemonės dėl bendradarbiavimo, ir intervencinėms priemonėms, priklausančioms 78a straipsnyje nurodytai krizinių situacijų išmokų, ūkininkams skiriamų pagal kaimo plėtros priemonės, rūšiai.“;

(28) 115 straipsnio 5 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) BŽŪP strateginiame plane teikiamas trumpas papildomo nacionalinio finansavimo, skirto III antraštinės dalies IV skyriuje nustatytoms kaimo plėtros sritys intervencinėms priemonėms ir ūkininkams skiriamų krizinių situacijų papildomų išmokų intervencinėms priemonėms, nurodytoms 41a straipsnyje, finansuoti, aprašymas, įskaitant kiekvienai intervencinei priemonei skiriamas sumas ir nuorodą į atitiktį šio reglamento reikalavimams;“;

(29) 119 straipsnis pakeičiamas taip:

„119 straipsnis

BŽŪP strateginių planų daliniai pakeitimai

1. Valstybės narės gali iš dalies pakeisti savo BŽŪP strateginius planus pateikdamos Komisijai prašymus dėl strateginių dalinių pakeitimų pagal 2 dalį arba pranešdamos apie dalinį pakeitimą Komisijai pagal 9 dalį.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai prašymus dėl strateginių savo BŽŪP strateginių planų dalinių pakeitimų. Strateginiai daliniai pakeitimai yra šie BŽŪP strateginių planų daliniai pakeitimai:

a) daliniai pakeitimai, kuriais nustatomos naujos intervencinės priemonės arba iš BŽŪP strateginių planų išbraukiamos intervencinės priemonės;

b) daliniai pakeitimai, dėl kurių pasikeičia tarpinės reikšmės arba siektinos reikšmės pagal rezultatų rodiklius, kurie I priede pažymėti „VRP“;

c) daliniai pakeitimai, susiję su 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi, 92–98 straipsniais arba 103 straipsnio 1 ir 5 dalimis;

d) 112 straipsnyje nurodytų BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių ir finansinių planų daliniai pakeitimai, įskaitant 81 straipsnyje nurodyto EŽŪFKP įnašo į programą „InvestEU“ dalinius pakeitimus, bendro EŽŪFKP įnašo į kiekvienos rūšies intervencines priemones per visą laikotarpį, kurį apima BŽŪP strateginis planas, dalinius pakeitimus arba dalinius pakeitimus, susijusius su 91 straipsnyje nurodytomis EŽŪFKP įnašo normomis.

Prašymai dėl strateginių dalinių BŽŪP strateginių planų pakeitimų turi būti tinkamai pagrįsti ir visų pirma juose turi būti nurodytas tikėtinas plano pakeitimų poveikis 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų siekimui. Prie jų pridedamas iš dalies pakeistas planas ir, atitinkamai, atnaujinti priedai.

3. Komisija įvertina 2 dalyje nurodytų strateginių dalinių pakeitimų suderinamumą su šiuo reglamentu ir pagal jį priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais, taip pat su Reglamentu (ES) 2021/2116, ir jų faktinį prisidėjimą siekiant konkrečių tikslų.

4. Komisija patvirtina prašomą strateginį dalinį BŽŪP strateginio plano pakeitimą, jei pateikta reikiama informacija ir jei strateginis dalinis pakeitimas dera su šiuo reglamentu ir Reglamentu (ES) 2021/2116, taip pat su pagal juos priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais.

5. Komisija pateikia pastabų per 30 darbo dienų nuo 2 dalyje nurodyto prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo dienos. Valstybė narė pateikia Komisijai visą reikiamą papildomą informaciją.

6. Prašymas dėl strateginio dalinio BŽŪP strateginio plano pakeitimo patvirtinamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią valstybė narė jį pateikė.

7. Prašymas dėl strateginio dalinio BŽŪP strateginio plano pakeitimo gali būti teikiamas du kartus per kalendorinius metus, atsižvelgiant į galimas išimtis, kurios numatytos šiame reglamente arba kurias Komisija nustato pagal 122 straipsnį. Be to, BŽŪP strateginio plano laikotarpiu gali būti pateikti trys papildomi prašymai dėl strateginio dalinio BŽŪP strateginio plano pakeitimo. Ši dalis netaikoma prašymams dėl dalinių pakeitimų siekiant pateikti trūkstamus BŽŪP strateginio plano elementus pagal 118 straipsnio 5 dalį.

Prašymas dėl strateginio dalinio BŽŪP strateginio plano pakeitimo, susijęs su 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi arba 103 straipsnio 5 dalimi, nepatenka į šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytą apribojimą.

8. Dalinis BŽŪP strateginio plano pakeitimas, susijęs su 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi arba 103 straipsnio 1 dalimi, EŽŪGF atžvilgiu įsigalioja nuo kalendorinių metų, einančių po metų, kuriais Komisija patvirtino prašymą dėl strateginio dalinio pakeitimo, sausio 1 d. ir atitinkamai iš dalies pakeitus asignavimus pagal 87 straipsnio 2 dalį.

Dalinis BŽŪP strateginio plano pakeitimas, susijęs su 103 straipsnio 1 dalimi, EŽŪFKP atžvilgiu įsigalioja po to, kai Komisija patvirtina prašymą dėl strateginio dalinio pakeitimo, ir atitinkamai iš dalies pakeitus asignavimus pagal 89 straipsnio 4 dalį.

Strateginis dalinis BŽŪP strateginio plano pakeitimas, susijęs su EŽŪGF, išskyrus šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytus dalinius pakeitimus, įsigalioja nuo valstybės narės nustatytos dienos, bet ne anksčiau kaip nuo prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo Komisijai dienos. Valstybės narės gali nustatyti skirtingą (-as) įsigaliojimo datą (-as) skirtingiems strateginio dalinio pakeitimo elementams. Jei dėl strateginio dalinio pakeitimo atitinkami ūkininkai gali atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei iki to dalinio pakeitimo, nustatydamos dalinio pakeitimo įsigaliojimo datą, valstybės narės atsižvelgia į tai, kad ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams reikia pakankamai laiko, kad jie galėtų atsižvelgti į dalinį pakeitimą. Valstybė narė šio straipsnio 2 dalyje nurodytame prašyme iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą nurodo planuojamą su EŽŪGF susijusio strateginio dalinio pakeitimo įsigaliojimo datą ir ją turi patvirtinti Komisija pagal šio straipsnio 10 dalį.

9. Valstybės narės gali bet kada atlikti ir taikyti kitus savo BŽŪP strateginių planų dalinius pakeitimus, kurie nėra 2 dalyje nurodyti strateginiai daliniai pakeitimai. Apie tuos kitus dalinius pakeitimus jos praneša Komisijai iki jų taikymo pradžios ir įtraukia juos į iš dalies pakeistą BŽŪP strateginį planą, pateikiamą kartu su kitu prašymu dėl dalinio pakeitimo pagal 2 dalį. .

Jei atliekami daliniai pakeitimai, susiję su 1 ir 4 GAAB standartais, valstybės narės užtikrina, kad dėl tokių dalinių pakeitimų nekiltų pavojaus aplinkos ir klimato srities tikslams, susijusiems atitinkamai su daugiamečių žolynų išsaugojimu arba vandentakių apsauga nuo taršos, ir pateikia konkretų su tuo susijusį pagrindimą.

Jei Komisija per 30 darbo dienų nuo pranešimo pateikimo dienos nepareiškia prieštaravimų dėl dalinių pakeitimų, apie kuriuos pranešta, daliniai pakeitimai teisiškai įsigalioja nuo pranešimo pateikimo dienos. Komisija pareiškia prieštaravimų dėl dalinio pakeitimo, apie kurį pranešta, jei nustato, kad dalinis pakeitimas nėra suderinamas su šiuo reglamentu ir Reglamentu (ES) 2021/2116, taip pat pagal juos priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais.

Daliniai pakeitimai, apie kuriuos pranešta ir dėl kurių Komisija pareiškė prieštaravimų, neturi teisinės galios ir valstybė narė juos išbraukia iš savo iš dalies pakeisto BŽŪP strateginio plano, pateikto pagal šios dalies pirmą pastraipą. Su tais daliniais pakeitimais susijusios išlaidos nėra tinkamos finansuoti EŽŪFKP arba EŽŪGF lėšomis. Valstybė narė tuos dalinius pakeitimus gali pateikti Komisijai patvirtinti 2 dalyje nurodytame prašyme dėl strateginio dalinio pakeitimo. Taisyklės dėl 2–8 dalyse ir 10 bei 11 dalyse nurodytų strateginių dalinių pakeitimų tvirtinimo *mutatis mutandis* taikomos tvirtinant dalinius pakeitimus, dėl kurių Komisija pareiškė prieštaravimų pagal šios dalies antrą pastraipą. Pagal šią dalį vykdomiems veiksams *mutatis mutandis* taikomas šio reglamento 121 straipsnis dėl laikotarpių, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimo.

10. Kiekvieną 2 dalyje nurodytą strateginį dalinį BŽŪP strateginio plano pakeitimą Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo sprendimą, netaikydama 153 straipsnyje nurodytos komiteto procedūros.

11. Nedarant poveikio 86 straipsniui, 2 dalyje nurodyti strateginiai daliniai BŽŪP strateginių planų pakeitimai teisiškai įsigalioja tik juos patvirtinus Komisijai.

12. Vien administracinio ar redakcinio pobūdžio arba akivaizdžių klaidų taisymai, kurie nedaro poveikio politikos įgyvendinimui ir intervencinių priemonių taikymui, nelaikomi prašymu dėl dalinio pakeitimo arba pranešimu pagal šį straipsnį. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokius taisymus.“;

(30) 120 straipsnis išbraukiamas;

(31) 122 straipsnio a punktas pakeičiamas taip:

„a) prašymų dėl dalinio pakeitimo ar pranešimų apie dalinius pakeitimus pateikimo procedūrų ir terminų;“;

(32) 124 straipsnio 4 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) vadovaujančiosios institucijos pasiūlymą iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą ir, kiek tai susiję su pasiūlymu dėl BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo, susijusio su EŽŪGF, – vadovaujančiosios institucijos pagal 119 straipsnio 8 dalį pasiūlyto dalinio pakeitimo įsigaliojimo datą;“;

(33) 134 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Kad metinė veiklos rezultatų ataskaita būtų priimtina, joje turi būti pateikta visa 4, 5, 7 ir 10 dalyse nurodyta informacija. Komisija per 15 darbo dienų nuo metinės įgyvendinimo ataskaitos

pateikimo atitinkamai valstybei narei praneša, jei ataskaita nepriimtina, o jei to nepadaro, ataskaita laikoma priimtina.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. 4 dalyje nurodyta kiekybinė informacija apima:

a) iki praėjusių finansinių metų pabaigos gautus produktus;

b) bendras išlaidas finansinių metų pabaigoje, aktualias a punkte nurodytų produktų atžvilgiu, prieš pritaikant nuobaudas ar kitus sumažinimus, o EŽŪFKP atveju – atsižvelgiant į anuliuotų ar susigrąžintų lėšų perskirstymą pagal Reglamento (ES) 2021/2116 57 straipsnį;

c) bendrų išlaidų, nurodytų b punkte, ir atitinkamų gautų produktų, nurodytų a punkte, santykį (faktinę vieneto sumą);

d) rezultatus ir atotrūkį nuo atitinkamų tarpinių reikšmių, nustatytų pagal 109 straipsnio 1 dalies a punktą.

Pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodyta informacija išskaidoma pagal vieneto sumą, kaip nustatyta BŽŪP strateginiame plane, vadovaujantis 111 straipsnio h punktu. Produkto rodiklių, kurie I priede pažymėti kaip naudotini tik stebėsenai, atveju įtraukiama tik šios dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyta informacija.“;

c) 6 dalis išbraukiama;

d) 7 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) visus aspektus, kurie turi įtakos BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo veiksmingumui, visų pirma nuokrypių nuo tarpinių reikšmių atžvilgiu, pateikiant 135 straipsnyje nurodytą pagrindimą arba, kai aktualu, pateikiant priežastis ir, jei būtina, apibūdinant taikytas priemones.“;

e) 8 ir 9 dalys išbraukiamos;

f) 10 dalies antra pastraipa išbraukiama;

g) 13 dalis pakeičiama taip:

„13. Komisija gali pateikti pastabų dėl priimtinių metinių veiklos rezultatų ataskaitų per vieną mėnesį nuo tos dienos, kai Komisija informuoja valstybes nares apie jų priimtinumą. Jei Komisija per tą laikotarpį pastabų nepateikia, ataskaitos laikomos priimtomis. 121 straipsnis dėl laikotarpių, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimo taikomas *mutatis mutandis*.“;

(34) 146 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybių narių teikiama parama, susijusi su SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priklausančiais veiksmiais, kuri skirta papildomai finansuoti kaimo plėtros srities intervencines priemones, kurios nustatytos šio reglamento III antraštinės dalies IV skyriuje, ir šio reglamento 41a straipsnyje nustatytas ūkininkams skiriamų krizinių situacijų papildomų išmokų intervencines priemones, kurioms Sąjungos parama teikiama bet kuriuo BŽŪP strateginio plano laikotarpio momentu, gali būti skiriama tik tuo atveju, jei ji atitinka šį reglamentą ir yra įtraukta į Komisijos patvirtintų BŽŪP strateginių planų V priedą.“;

(35) 159 straipsnis išbraukiamas;

(36) I, II ir III priedai iš dalies keičiami pagal šio reglamento I priedą;

(37) šio reglamento II priede pateikiamas tekstas pridedamas kaip XV priedas.

2 straipsnis

Reglamento (ES) 2021/2116 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2021/2116 iš dalies keičiamas taip:

(1) 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktas pakeičiamas taip:

„b) metinę veiklos rezultatų ataskaitą, nurodytą Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje, kurioje parodyta, kad išlaidos buvo patirtos pagal šio reglamento 37 straipsnį;“;

(2) 10 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) teikti Komisijai Reglamento (ES) 2021/2115 134 straipsnyje nurodytą metinę veiklos rezultatų ataskaitą;“;

(3) 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) su produkto rodikliais susiję veiklos rezultatai ir su rezultato rodikliais susiję veiklos rezultatai, kurie pranešti Reglamento (ES) 2021/2115 128 straipsnyje nurodytos daugiametės veiklos rezultatų stebėsenos tikslais ir kuriais įrodoma, kad laikomasi šio reglamento 37 straipsnio, yra teisingi;“;

(4) II antraštinė dalis papildoma šiuo skyriumi:

„III skyrius

BŽŪP duomenys ir sąveikumo valdymas

13a straipsnis

Už duomenų valdymą pagal BŽŪP atsakinga institucija

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną instituciją, atsakingą už veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti ir išlaikyti BŽŪP įgyvendinti, administruoti, stebėti ir vertinti naudojamų informacinių sistemų nacionalinę ir tarpvalstybinę sąveikumą ūkininkų ir kitų BŽŪP paramos gavėjų labui, vykdymą arba koordinavimą. Šiame straipsnyje sąveikumas – informacinių sistemų gebėjimas sąveikauti tarpusavyje keičiantis duomenimis elektroninėmis ryšio priemonėmis.

2. Paskirtosios institucijos užduotys visų pirma yra šios:

a) parengti ir pateikti Komisijai valstybės narės lygmens veiksmų planą sąveikumui pasiekti ir išlaikyti (toliau – veiksmų planas);

b) koordinuoti veiksmų plano įgyvendinimą arba, valstybės narės sprendimu, jį įgyvendinti efektyviai, veiksmingai ir laiku.

Valstybės narės praneša Komisijai apie institucijos paskyrimą ne vėliau kaip iki [...] [Leidinių biurui: įrašyti datą – trys mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].

3. Veiksmų plane visų pirma pateikiami šie elementai:

a) 1 dalyje nurodytos dabartinės sąveikumo būklės įvertinimas, taip pat šiuo metu naudojamų skaitmeninio identifikavimo sistemų ir dalijimosi duomenimis mechanizmų įvertinimas;

b) poreikių užtikrinti ir išlaikyti sąveikumą, kaip nurodyta 1 dalyje, nustatymas ir priemonių jiems patenkinti parengimas, taip pat jų įgyvendinimo terminai, nurodant tarpines reikšmes ir siektinas reikšmes;

c) galimos sinergijos su kitomis ES ir nacionalinėmis sąveikumo iniciatyvomis nustatymas.

Kiek įmanoma, valstybės narės savo poreikių vertinimą ir priemonių rengimą grindžia principu, kad duomenys renkami tik vieną kartą ir yra pakartotinai naudojami.

4. Valstybės narės 3 dalyje nurodytą veiksmų planą Komisijai pateikia ne vėliau kaip 2026 m. rugsėjo 16 d.

Komisija įvertina valstybių narių veiksmų planus ir ne vėliau kaip 2026 m. lapkričio 16 d. pateikia valstybėms narėms savo pastabas dėl veiksmų planų. Valstybės narės kuo labiau atsižvelgia į Komisijos pastabas ir prireikus ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 16 d. pateikia Komisijai persvarstytą veiksmų plano redakciją.

Valstybės narės pateikia Komisijai savo veiksmų planų dalinius pakeitimus, jei tokių yra. Komisija įvertina veiksmų plano dalinius pakeitimus ir per du mėnesius nuo jų pateikimo dienos pateikia valstybėms narėms savo pastabas dėl jų. Valstybės narės kuo labiau atsižvelgia į Komisijos pastabas.

5. Šio reglamento 2 straipsnio c punkte nurodyta apibrėžtis šiam straipsniui netaikoma.“;

(5) 16 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Rezervas nenaudojamas priemonėms, kuriomis teikiama parama nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių nukentėjusiems ūkininkams. Tačiau rezervas gali būti naudojamas priemonėms, kuriomis kovojuama su rinkos sutrikdymu, kurį sukelia gaivalinės nelaimės, pavojingos meteorologinės sąlygos arba katastrofiniai įvykiai, įskaitant priemones, priimtas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219 ir 220 straipsnius.“;

(6) 21 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nedarant poveikio 53 ir 55 straipsniams, mėnesines išmokas Komisija išmoka išlaidoms, kurias per ataskaitinį mėnesį patiria akredituotos mokėjimo agentūros, padengti.“;

(7) 21 straipsnio 2 dalis papildoma trečia pastraipa:

„Tačiau, jei atitinkamą mėnesį Komisijai negalima deklaruoti Reglamento (ES) 2021/2115 86 straipsnio 2 dalyje nurodytų išlaidų, nes Komisija dar nepatvirtino BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo pagal to reglamento 119 straipsnio 10 dalį, tos išlaidos gali būti deklaruotos vėlesniais tų finansinių metų mėnesiais arba ne vėliau kaip tų finansinių metų metinėse ataskaitose, kurios turi būti siunčiamos Komisijai pagal šio reglamento 90 straipsnio 1 dalies c punkto iii papunktį.“;

(8) 32 straipsnio 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Nedarant poveikio 53 ir 55 straipsniams, Komisija tarpines išmokas išmoka per 45 dienas nuo išlaidų deklaracijos, atitinkančios šio straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, užregistravimo dienos.“;

(9) 40 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis išbraukiama;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Šio straipsnio 1 dalyje numatyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

Prieš priimdama šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įgyvendinimo aktus, Komisija atitinkamą valstybę narę informuoja apie savo ketinimą ir suteikia tai valstybei narei galimybę per tam tikrą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų, pateikti savo pastabas.“;

(10) 45 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) EŽŪGF ir EŽŪFKP išlaidų atveju – sumos, kurios pagal šio reglamento 38 ir 55 straipsnius ir Reglamento (ES) 1306/2013 54 straipsnį, taikytiną remiantis šio reglamento 104 straipsniu, o EŽŪGF išlaidų atveju – pagal šio reglamento 53 ir 56 straipsnius, mokamos į Sąjungos biudžetą, įskaitant palūkanas;“;

(11) 53 straipsnio 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Tie įgyvendinimo aktai apima pateiktų metinių ataskaitų išsamumą, tikslumą ir teisingumą ir jais nedaroma poveikio vėliau pagal 55 straipsnį priimtų įgyvendinimo aktų turiniui.“;

(12) 54 straipsnis išbraukiamas;

(13) 57 straipsnyje įterpiama ši pastraipa:

„3. Finansines priemones įgyvendinantys subjektai atlygina valstybėms narėms programos įnašus, kuriuos naudojant padaryta pažeidimų, kartu su palūkanomis ir kitu iš įnašų gautu pelnu.

Nukrypstant nuo 1 dalies, finansines priemones įgyvendinantys subjektai neatlygina valstybėms narėms šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sumų, jeigu tie subjektai įrodo, kad konkretus pažeidimas padarytas visomis toliau nurodytomis sąlygomis:

a) pažeidimas padarytas galutinio gavėjo lygmeniu arba kontroliuojančiojo fondo atveju – specialiuosius fondus valdančių subjektų arba galutinių gavėjų lygmeniu;

b) finansines priemones įgyvendinantys subjektai savo įsipareigojimus, susijusius su programos įnašais, kuriuos naudojant padaryta pažeidimų, vykde vadovaudamiesi taikytina teise ir veikė laikydamiesi profesinio atidumo, skaidrumo ir kruopštumo principų, kurių, kaip tikimasi, laikosi profesinė organizacija, turinti finansinių priemonių įgyvendinimo patirties, ir

c) sumų, kurioms pažeidimas turėjo poveikio, nebuvo galima susigrąžinti nepaisant to, kad finansines priemones įgyvendinantys subjektai su deramu uolumu ėmėsi visų galimų sutartinių ir teisinių priemonių.“;

(14) 60 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Jei paramos gavėjas buvo atrinktas paramos paraiškos, mokėjimo prašymo arba paramos sąlygų patikrai vietoje pagal 83 straipsnį, valstybės narės, kiek įmanoma ir atsižvelgdamos į susijusią riziką, neatrenka to paramos gavėjo vėlesnei tų metų patikrai ir kontrolinei imčiai, išskyrus atvejus, kai dėl tam tikrų aplinkybių reikia atlikti antrą kontrolę, kad būtų užtikrinta veiksminga Sąjungos finansinių interesų apsauga. Šia nuostata nesumažinama patikrų apimtis.“;

(15) 67 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės registruoja ir saugo visus duomenis ir dokumentus apie metinius produktus, apie kuriuos pranešta atsižvelgiant į pažangą siekiant BŽŪP strateginiame plane išdėstytų siektinų reikšmių, apie kurią pranešta ir kuri stebima pagal Reglamento (ES) 2021/2115 128 straipsnį.“;

(16) 68 straipsnio 3 dalis išbraukiama;

(17) 69 straipsnio 6 dalis išbraukiama;

(18) 70 straipsnio 2 dalis išbraukiama;

(19) įterpiamas šis straipsnis:

„70a straipsnis

Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinių paraiškų sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimas

Valstybės narės kasmet įvertina 68, 69 ir 70 straipsniuose nurodytų elementų kokybę pagal Sąjungos lygmeniu nustatytą metodiką. Jei atliekant vertinimą nustatoma sistemų trūkumų, valstybės narės imasi tinkamų taisomųjų veiksmų, arba, jų nesant, Komisija jų prašo pagal 42 straipsnį parengti veiksmų planą.

Valstybės narės vertinimo ataskaitą ir, kai tikslinga, taisomuosius veiksmus bei jų įgyvendinimo tvarkaraštį Komisijai pateikia ne vėliau kaip metų, einančių po atitinkamų kalendorinių metų, vasario 15 d.“;

(20) 72 straipsnis pakeičiamas taip:

„72 straipsnis

Kontrolės ir nuobaudų sistema

Valstybės narės nustato kontrolės ir nuobaudų sistemą, nurodytą 66 straipsnio 1 dalies e punkte. Valstybės narės per mokėjimo agentūras arba jų įgaliotas įstaigas kasmet atlieka paramos paraiškų ir mokėjimo prašymų administracinės patikras, kad pagal 59 straipsnio 1 dalies a punktą patikrintų teisėtumą ir tvarkingumą. Tos patikros papildomos patikromis vietoje, kurios gali būti atliekamos nuotoliniu būdu, naudojantis technologijomis.

Tačiau valstybės narės gali nuspręsti neatlikti patikrų vietoje, kai intervencinių priemonių tinkamumo finansuoti sąlygos stebimos pagal 70 straipsnyje nurodytą plotų stebėjimo sistemą.“;

(21) 74 straipsnio a punktas pakeičiamas taip:

„a) kokybės vertinimo, nurodyto 70a straipsnyje;“;

(22) 75 straipsnis pakeičiamas taip:

„75 straipsnis

Su 68–70a straipsniais susiję įgyvendinimo įgaliojimai

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

a) Komisijai perduodamų ar pateikiamų toliau nurodytų dokumentų formos ir turinio bei tvarkos:

i) žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistemos, geoerdvinių paraiškų sistemos ir plotų stebėjimo sistemos kokybės vertinimo ataskaitų;

ii) taisomųjų veiksmų, nurodytų 70a straipsnyje;

b) paramos paraiškų sistemos pagal 69 straipsnį ir 70 straipsnyje nurodytos plotų stebėjimo sistemos pagrindinių savybių ir taisyklių, įskaitant laipsniško intervencinių priemonių skaičiaus didinimo pagal plotų stebėjimo sistemą parametrus.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 103 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

(23) 83 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) paramos gavėjai, kurie gauna tiesiogines išmokas pagal Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies II skyrių, išskyrus paramos gavėjus, gaunančius to reglamento 41a straipsnyje nurodytas išmokas;“;

b) įterpiama ši dalis:

„1a. Nukrypstant nuo 1 dalies, paramos sąlygų kontrolės sistema netaikoma Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnyje nurodytų išmokų gavėjams.“;

c) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytiems paramos gavėjams kontrolė pagal sistemą, nustatytą pagal tą dalį, netaikoma, jei toje dalyje nurodytų išmokų ir paramos skyrimo reikalavimus atitinkantis plotas, deklaruotas 69 straipsnio 1 dalyje nurodytoje geoerdvinėje paraiškoje, neviršija 10 hektarų.

3. Taisyklių dėl paramos sąlygų laikymuisi užtikrinti valstybės narės gali naudoti savo turimas kontrolės sistemas ir administravimo struktūras.

Tos sistemos turi būti suderinamos su 1 dalyje nurodytomis kontrolės sistemomis.“;

d) 4 dalis išbraukiama;

e) 6 dalis iš dalies keičiama taip:

i) įžanginis sakinyss pakeičiamas taip:

„6. Siekdamas laikytis 1 ir 3 dalyse nustatytų su kontrole susijusių pareigų, valstybės narės:“;

ii) d punktas pakeičiamas taip:

„d) nustato kontrolinę imtį, naudojamą a punkte nurodytoms patikroms vietoje, kasmet atliktinoms remiantis metine rizikos analize, į kurią įtraukiamas atsitiktinumo komponentas ir kuri apima ne mažiau kaip 1 % šio straipsnio 1 dalyje išvardytų paramos gavėjų. Jei pagal 60 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą valstybė narė neatrenka paramos gavėjo patikrai arba kontrolinei imčiai, ji užtikrina, kad būtų laikomasi mažiausios kontrolės normos;“;

(24) 84 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„1a. Nukrypstant nuo 1 dalies, su paramos sąlygomis susijusių administracinių nuobaudų sistema netaikoma Reglamento (ES) 2021/2115 28 straipsnyje nurodytų išmokų gavėjams.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. 83 straipsnio 1 dalyje išvardytiems paramos gavėjams šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuobaudos netaikomos, jei 83 straipsnio 1 dalyje nurodytų išmokų ir paramos skyrimo reikalavimus atitinkantis plotas, deklaruotas 69 straipsnio 1 dalyje nurodytoje geoerdvinėje paraiškoje, neviršija 10 hektarų.“;

(25) 102 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Įgaliojimai priimti 11 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 5 dalyje, 23 straipsnio 2 dalyje, 38 straipsnio 2 dalyje, 40 straipsnio 3 dalyje, 41 straipsnio 3 dalyje, 44 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 47 straipsnio 1 dalyje, 52 straipsnio 1 dalyje, 55 straipsnio 6 dalyje, 60 straipsnio 3 dalyje, 64 straipsnio 3 dalyje, 74 straipsnyje, 76 straipsnio 2 dalyje, 85 straipsnio 7 dalyje, 89 straipsnio 2 dalyje, 94 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 95 straipsnio 2 dalyje ir 105 straipsnyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2021 m. gruodžio 7 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 11 straipsnio 1 dalyje, 17 straipsnio 5 dalyje, 23 straipsnio 2 dalyje, 38 straipsnio 2 dalyje, 40 straipsnio 3 dalyje, 41 straipsnio 3 dalyje, 44 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 47 straipsnio 1 dalyje, 52 straipsnio 1 dalyje, 55 straipsnio 6 dalyje, 60 straipsnio 3 dalyje, 64 straipsnio 3 dalyje, 74 straipsnyje, 76 straipsnio 2 dalyje, 85 straipsnio 7 dalyje, 89 straipsnio 2 dalyje, 94 straipsnio 5 ir 6 dalyse, 95 straipsnio 2 dalyje ir 105 straipsnyje

nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti deleguotieji įgaliojimai. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.“;

b) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Pagal 11 straipsnio 1 dalį, 17 straipsnio 5 dalį, 23 straipsnio 2 dalį, 38 straipsnio 2 dalį, 40 straipsnio 3 dalį, 41 straipsnio 3 dalį, 44 straipsnio 4 ir 5 dalis, 47 straipsnio 1 dalį, 52 straipsnio 1 dalį, 55 straipsnio 6 dalį, 60 straipsnio 3 dalį, 64 straipsnio 3 dalį, 74 straipsnį, 76 straipsnio 2 dalį, 85 straipsnio 7 dalį, 89 straipsnio 2 dalį, 94 straipsnio 5 ir 6 dalis, 95 straipsnio 2 dalį ir 105 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

(26) 103 straipsnio 1 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Taikant 11, 12, 17, 18, 23, 26, 32, 39–44, 47, 51–53, 55, 58, 59, 60, 64, 75, 82, 92, 95 ir 100 straipsnius, su tiesioginių išmokų formos intervencinėmis priemonėmis, intervencinėmis priemonėmis tam tikruose sektoriuose, kaimo plėtrai skirtomis intervencinėmis priemonėmis ir bendru rinkų organizavimu susijusiais klausimais Komisijai padeda atitinkamai Žemės ūkio fondų komitetas, Reglamentu (ES) 2021/2115 įsteigtas Bendros žemės ūkio politikos komitetas ir Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 įsteigtas Bendro žemės ūkio rinkų organizavimo komitetas.“

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos ir priemonės

1. Prašymų iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus, pateiktų Komisijai iki šio reglamento įsigaliojimo, tvirtinimas reglamentuojamas Reglamentu (ES) 2021/2115 119 straipsniu, taikomu tų prašymų pateikimo metu.
2. BŽŪP strateginių planų pakeitimai, apie kuriuos Komisijai pranešta pagal Reglamentu (ES) 2021/2115 119 straipsnio 9 dalį, tačiau kurių Komisija nepatvirtino iki šio reglamento įsigaliojimo, įtraukiami į kitą prašymą dėl strateginio dalinio BŽŪP strateginio plano pakeitimo, teikiamą pagal Reglamentu (ES) 2021/2115, iš dalies pakeisto šiuo reglamentu, 119 straipsnio 2 dalį.

4 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tačiau 2 straipsnio 5 punktas taikomas nuo 2025 m. spalio 16 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

**TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ ASPEKTŲ
PAŽYMA**

1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA.....	3
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	3
1.2.	Atitinkama politikos sritis (-ys)	3
1.3.	Tikslas (-ai)	3
1.3.1.	Bendrasis tikslas (-ai).....	3
1.3.2.	Konkretus tikslas (-ai).....	3
1.3.3.	Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis	3
1.3.4.	Veiklos rezultatų rodikliai	3
1.4.	Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:	4
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	4
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį.....	4
1.5.2.	ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmams užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.	4
1.5.3.	Panašios patirties išvados.....	4
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis.....	5
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą.....	5
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė	6
1.7.	Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)	6
2.	VALDYMO PRIEMONĖS	8
2.1.	Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės	8
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os).....	8
2.2.1.	Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas.....	8
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)	8
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą).....	8
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	9
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	10
3.1.	Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)	10
3.2.	Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams	12

3.2.1.	Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka.....	12
3.2.1.1.	Patvirtinto biudžeto asignavimai	12
3.2.1.2.	Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai	17
3.2.2.	Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas.....	22
3.2.3.	Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka	24
3.2.3.1.	Patvirtinto biudžeto asignavimai.....	24
3.2.3.2.	Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai	24
3.2.3.3.	Iš viso asignavimų	24
3.2.4.	Numatomi žmoniškųjų išteklių poreikiai.....	25
3.2.4.1.	Finansuojami iš patvirtinto biudžeto.....	25
3.2.4.2.	Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis.....	26
3.2.4.3.	Visi žmoniškųjų išteklių poreikiai	26
3.2.5.	Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga	28
3.2.6.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa.....	28
3.2.7.	Trečiųjų šalių įnašai	28
3.3.	Numatomas poveikis pajamoms	29
4.	SKAITMENINIAI ASPEKTAI.....	29
4.1.	Skaitmeninės svarbos reikalavimai.....	30
4.2.	Duomenys	30
4.3.	Skaitmeniniai sprendimai	31
4.4.	Sąveikumo vertinimas.....	31
4.5.	Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės.....	32

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) 2021/2115 nuostatos dėl paramos sąlygų sistemos, tiesioginių išmokų formos intervencinių priemonių rūšių, intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose ir kaimo plėtros srityje rūšių ir metinių veiklos rezultatų ataskaitų, taip pat Reglamento (ES) 2021/2116 nuostatos dėl duomenų ir sąveikumo valdymo, išmokų mokėjimo sustabdymo atsižvelgiant į metinių veiklos rezultatų patvirtinimą, kontrolės ir nuobaudų

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys)

8 programų grupė – Žemės ūkio ir jūrų politika pagal 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (DFP) 3 išlaidų kategoriją – Gamtos ištekliai ir aplinka

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai)

Siekiant spręsti problemas, su kuriomis šiuo metu susiduria Europos žemės ūkio sektorius, bendrasis šio pasiūlymo tikslas yra supaprastinti teisės aktus ir BŽŪP strateginių planų įgyvendinimą, taip prisidedant prie administracinės naštos mažinimo ir konkurencingumo didinimo.

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai)

... konkretus tikslas

Šia iniciatyva siekiama supaprastinti BŽŪP strateginių planų teisės aktus ir įgyvendinimą, siekiant:

- geriau atsižvelgti į skirtingą ūkių padėtį,
- suteikti ūkininkams daugiau verslumo įgūdžių,
- padidinti konkurencingumą
- ir suteikti valstybėms narėms daugiau lankstumo valdant savo planus.

1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Iniciatyva turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ūkininkams teikti paraiškas dėl BŽŪP strateginių planų paramos sistemų, kuriomis siekiama padidinti jų tvarumą ir konkurencingumą, ir šias sistemas įgyvendinti:

- išvengiant dvigubų pareigų,
- mažinant kontrolės naštą sumažinant apsilankymų ūkyje, kuriuos turi atlikti nacionalinės valdžios institucijos, skaičių,
- supaprastinant paraiškų teikimo procedūrą,
- suteikiant ūkininkams daugiau lankstumo valdyti savo žemę,

- sudarant sąlygas geriau kompensuoti ūkininkų patirtas išlaidas ir prarastas pajamas, susijusias su tam tikrų pareigų vykdymu,
- išplečiant ir tikslingiau nukreipiant finansavimo galimybes, pvz., bitininkams ar gyvulių augintojams,
- tam tikroms ūkininkų grupėms ar vietovėms, turintiems ypatingų poreikių ir vykdančioms rizikos valdymą, taikant labiau pritaikytą nuostolių apskaičiavimo metodą,
- daugiau paramos skiriant ūkininkams, patiriantiems nuostolių dėl gaivalinių nelaimių ar pavojingų meteorologinių reiškinių,
- išplečiant galimybes smulkiesiems ūkininkams teikti paraiškas dėl vienkartinės paramos pajamoms ir vienkartinės paramos verslo plėtrai,
- supaprastinant investicijų įgyvendinimą dažniau naudojant standartinį išlaidų apmokėjimą.

1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

Siūlomi nauji iš dalies pakeistų arba naujų intervencinių priemonių rodikliai. Be to, veiklos rezultatams vertinti naudojami esami rodikliai.

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

✳ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai³⁴

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą (naują) veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Atsižvelgiant į Komisijos darbo programoje paskelbtą viziją, šia iniciatyva siekiama atlikti pakeitimus, kuriuos valstybės narės ir ūkininkai turėtų taikyti nuo 2026 m.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmams užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Dėl tarpvalstybinio ir pasaulinio pagrindinių problemų, su kuriomis susiduria ES žemės ūkis, pobūdžio reikia bendro atsako ES lygmeniu, užtikrinant bendrosios rinkos veikimą ir vienodas sąlygas, jau nustatytas pagal bendrą žemės ūkio politiką. Todėl šia iniciatyva iš dalies keičiami ES teisės aktai, kuriais reglamentuojamas ES fondų lėšomis finansuojamų intervencinių priemonių įgyvendinimas valstybėse narėse.

³⁴

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Praėjusiais metais įgyvendinta supaprastinimo iniciatyva padėjo gerokai sumažinti administracinę naštą. Ši iniciatyva grindžiama praėjusių metų iniciatyvos įgyvendinimo patirtimi. Išsamesnė informacija pateikiama prie pasiūlymo pridedamame aiškinamajame memorandume.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Iniciatyva dera su DFP.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Visos susijusios išlaidos neviršys Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) viršutinės ribos.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

☐ **trukmė ribota**

- ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]
- ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

☒ **trukmė neribota**

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)

☐ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų.

☒ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ Europos investicijų bankui ir Europos investicijų fondui;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį;
- ☐ valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisyklės gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertes finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

Pastabos

Netaikoma.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Iniciatyva grindžiama esamomis BŽŪP strateginių planų stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Iniciatyva grindžiama esamomis BŽŪP strateginių planų valdymo ir kontrolės sistemomis.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)

Iniciatyva grindžiama esamomis BŽŪP strateginių planų stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklėmis ir ja šios taisyklės yra supaprastinamos.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Iniciatyva grindžiama esamomis BŽŪP strateginių planų kontrolės taisyklėmis.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Iniciatyva grindžiama esamomis taisyklėmis, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui ir pažeidimams, susijusiems su BŽŪP strateginiais planais.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Pasiūlymas turės poveikį biudžetui dėl Reglamento (ES) 2021/2115 52 straipsnio 2 dalies pakeitimo, kuriuo bus sudarytos sąlygos didinti Sąjungos finansinę paramą sektorinėms intervencinėms priemonėms vaisių ir daržovių sektoriuje.

Valstybių narių patvirtintoms vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijoms skiriama Sąjungos finansinė parama veiksmų programoms įgyvendinti ribojama iki tam tikros tų gamintojų organizacijų parduodamos produkcijos vertės procentinės dalies (nuo 4,1 iki 5,5 %, priklausomai nuo paramos gavėjų tipo ir siekiamų tikslų). Siūlomu Reglamento (ES) 2021/2115 52 straipsnio 2 dalies pakeitimu numatomas galimas šių ribų padidinimas 0,5 procentinio punkto pagal BŽŪP strateginio plano intervencines priemones, jei bus įvykdytos tam tikros sąlygos. Priklausomai nuo gamintojų organizacijos pasirinkimo, dėl to gali padidėti išlaidos. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2026 m. visos veiksmų programos bus įgyvendinamos pagal BŽŪP strateginį planą, ir remiantis šio sektoriaus lėšų panaudojimu 2024 finansiniais metais (1,15 mlrd. EUR), numatomos papildomos metinės išlaidos yra 5,75 mln. EUR (1,15 mlrd. EUR x 0,05). Norėdamos pasinaudoti šiuo galimu paramos padidinimu gamintojų organizacijos turės iš dalies pakeisti savo veiksmų programas, taigi 2026 ir 2027 m. bus juntamas finansinis poveikis. Visos susijusios išlaidos neviršys Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) viršutinės ribos.

Be to, pasiūlymas turi kiekybiškai neįvertinamą poveikį biudžetui dėl to, kad iš dalies keičiama Reglamento (ES) 2021/2116 16 straipsnio 1 dalis. Pagal siūlomą tos nuostatos pakeitimą priemonės, kuriomis teikiama parama nuo gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių nukentėjusiems ūkininkams, negali būti finansuojamos iš žemės ūkio rezervo. Bendra rezervo suma pasiūlymu nekeičiama. Tačiau dėl šios nuostatos gali sumažėti rezervo išlaidos, jei jis nebus naudojamas kovos su rinkos sutrikdymu priemonėms (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219 straipsnis), priemonėms, susijusioms su gyvūnų ligomis ir augalų kenkėjais bei vartotojų pasitikėjimo praradimu (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 220 straipsnis), kitoms priemonėms, skirtoms konkrečioms problemoms spręsti (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 221 straipsnis), arba susitarimams ir sprendimams didelio rinkų disbalanso laikotarpiams (Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 222 straipsnis) (pastarąjį pasiūlymą turi priimti Europos Parlamentas ir Taryba ir jis turi įsigalioti (Komisijos pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 (COM(2024) 577 *final*)). Kadangi išimtinių aplinkybių, dėl kurių galėtų būti teikiama parama išimtinių priemonių forma, iš anksto numatyti neįmanoma, šis poveikis biudžetui negali būti kiekybiškai įvertintas. Siūlomas pakeitimas gali įsigalioti ne anksčiau kaip 2025 m. spalio 16 d. (jei iki to laiko įsigalios siūlomi pakeitimai), taigi 2026 finansiniais metais, atsižvelgiant į tai, kad lėšos iš 2025 m. rezervo jau paskirstytos nuo pavojingų meteorologinių reiškinių ir gaivalinių nelaimių nukentėjusiems sektoriams. Visos susijusios išlaidos neviršys Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) viršutinės ribos.

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas
-------------	-----------------	---------------	--------

finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	DA / NDA 35	ELPA šalių ³⁶	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių ³⁷	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
3	08.02.01 Žemės ūkio rezervas	NDA	NE	NE	NE	NE
3	08.02.02.01 Vaisių ir daržovių sektorius	NDA	NE	NE	NE	NE
3	08.02.04.01 Bazinė pajamų parama tvarumui didinti	NDA	/NE	/NE	/NE	TAIP / NE
3	08.02.04.02 Papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti	/NDA	NE	NE	NE	NE
3	08.02.04.03 Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams	NDA	NE	NE	NE	NE
3	08.02.04.04 Klimatui ir aplinkai naudingos sistemos	NDA	NE	NE	NE	NE
3	08.02.04.05 Susietoji pajamų parama	NDA	NE	NE	NE	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
3	08.02.04.07 Papildomos krizinių situacijų išmokos	NDA	NE	NE	NE	NE

³⁵ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

³⁶ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

³⁷ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidatų.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		Numeris					
GD: <AGRI>			Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP
			2024	2025	2026	2027	2021–2027
Veiklos asignavimai							
08.02.02.01 Vaisių ir daržovių sektorius	Įsipareigojimai	1a			5,750	5,750	11,500
	Mokėjimai	2a			5,750	5,750	11,500
	Įsipareigojimai	1b					0,000
	Mokėjimai	2b					0,000
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų ³⁸							
Biudžeto eilutė		3					0,000
IŠ VISO asignavimų skirtų <AGRI> GD	Įsipareigojimai	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Mokėjimai	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
			Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP
			2024	2025	2026	2027	2021–2027
IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

³⁸ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

	Mokėjimai	5	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos <3> IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

			Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	IŠ VISO DFP 2021–2027
• IŠ VISO veiklos asignavimų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Įsipareigojimai	4	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Mokėjimai	5	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)		6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–6 išlaidų kategorijas (orientacinė suma)	Įsipareigojimai	= 4 + 6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Mokėjimai	= 5 + 6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	IŠ VISO DFP 2021–2027
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos		0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
1–7 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS		0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas (decentralizuotų agentūrų atveju nepildoma)

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus			Metai 2024		Metai 2025		Metai 2026		Metai 2027		Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 skirsnį)						IŠ VISO	
	ATLIKTI DARBAI																	
	↓	Rūšis 39	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius
1 KONKRETUS TIKSLAS ⁴⁰ ...																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
– Atliktas darbas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
– Atliktas darbas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO																		

³⁹ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

⁴⁰ Apibūdinta 1.3.2 skirsnyje „Konkretus tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO 2021–2027
	2024	2025	2026	2027	
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administracinės išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					
Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Tarpinė suma, neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikūs finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto

Sąmatą surašyti etato ekvivalentais⁴¹

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)	0	0	0	0
20 01 02 03 (ES Delegacijos)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)				
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES delegacijose)	0	0	0	0

⁴¹ Po lentelės nurodykite, kiek etato ekvivalentų iš nurodyto skaičiaus jau paskirti tam veiksmui valdyti ir (arba) gali būti perskirstyti jūsų generaliniame direktorate ir kokie yra jūsų grynųjų poreikiai.

Administracinės paramos eilutė [XX.01.YY.YY]	- būstinėje	0	0	0	0
	- ES delegacijose	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 7 išlaidų kategorija		0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 7 išlaidų kategoriją		0	0	0	0
IŠ VISO		0	0	0	0

Atsižvelgiant į tai, kad bendra tiek su darbuotojais, tiek su asignavimais susijusi padėtis 7 išlaidų kategorijoje yra įtempta, žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant generalinio direktorato darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate ar kituose Komisijos GD.

Pasiūlymui įgyvendinti reikalingi darbuotojai (etato ekvivalentais):

	Bus pasitelkiami dabartiniai Komisijos tarnybų darbuotojai.	Papildomi darbuotojai išskirtinėmis aplinkybėmis*		
		bus finansuojami pagal 7 išlaidų kategoriją arba iš mokslinių tyrimų	bus finansuojami iš BA eilutės	bus finansuojami iš mokesčių
Etatų plano etatai			nėra duomenų	
Išorės darbuotojai (CA, SNE, INT)				

Vykdytinų užduočių aprašymas, kai užduotis vykdo:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
Išorės darbuotojai	

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai	Metai	Metai	Metai	IŠ VISO DFP 2021– 2027
	2024	2025	2026	2027	
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
IT išlaidos (organizacijos)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Tarpinė suma, neįtraukta į 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- ☒ Galima visiškai finansuoti persikirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.
- ☐ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.
- ☐ Reikia persvarstyti DFP.

3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027	Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą					
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų					

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - ☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁴²			
		Metai 2024	Metai 2025	Metai 2026	Metai 2027
..... straipsnis					

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁴² Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

Į pasiūlymą **skaitmeninės svarbos reikalavimai neįtraukti**, nes panaikinus metinį veiklos rezultatų patvirtinimą buvo panaikintos susijusios pareigos teikti ataskaitas, o naujų reikalavimų dėl duomenų srautų nebuvo nustatyta. Tačiau šis supaprastinimas nėra tiesioginis pareigų teikti ataskaitas supaprastinimo naudojant skaitmenines priemones rezultatas, o greičiau metinio veiklos rezultatų patvirtinimo panaikinimo pasekmė. Nors valstybės narės naudoja skaitmenines technologijas BŽŪP įgyvendinti, siūlomi pareigų teikti ataskaitas pakeitimai nėra susiję su tomis skaitmeninėmis technologijomis.

Atsižvelgiant į principą „standartiškai skaitmeninis“, pagal kurį pirmenybė teikiama skaitmeninių sprendimų naudojimui viešosioms paslaugoms teikti, į Reglamento (ES) 2021/2116 13a straipsnį įtraukiamas naujas straipsnis, kuriuo siekiama įvertinti BŽŪP įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo informacinių sistemų sąveikumo padėtį nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis. Šiuo nauju straipsniu bus toliau stiprinama viešųjų paslaugų skaitmenizacija, užtikrinant sklandų duomenų srautą ir politikos priemonių pritaikymą ateities poreikiams. Taigi pasiūlymas atitinka principą „standartiškai skaitmeninis“, kuriuo skatinama naudoti skaitmenines technologijas, kad būtų padidintas viešųjų paslaugų efektyvumas, veiksmingumas ir prieinamumas. Tai taip pat sustiprins vienkartinio duomenų pateikimo principo įgyvendinimą ateityje. Visų pirma siūlomame 13a straipsnyje pateikta nuoroda į skaitmeninio identifikavimo sistemas, naudojamas BŽŪP įgyvendinimo, stebėsenos ir vertinimo duomenų išteklių ir informacinėse sistemose, valstybių narių institucijoms nurodo, kaip sistemose, kuriose naudojamas vienas identifikatorius, duomenis rinkti vieną kartą ir naudoti kelis kartus.

4.2. Duomenys

Netaikoma.

Suderinimas su Europos duomenų strategija

Netaikoma.

Suderinimas su vienkartinio duomenų pateikimo principu

Vienkartinio duomenų pateikimo principo įgyvendinimo skatinimas yra viena iš varomųjų jėgų, kuriomis grindžiami reikalavimai pagal siūlomą Reglamento (ES) 2021/2116 13a straipsnį. Visų pirma nuoroda į skaitmeninio identifikavimo sistemas valstybių narių institucijoms suteikia konkrečias gaires, kaip sistemose, kuriose naudojami unikalūs identifikatoriai, duomenis rinkti vieną kartą ir naudoti kelis kartus.

Paaiškinkite, kaip nauji duomenys atitinka duomenų randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir pakartotinio panaudojimo principus ir aukštos kokybės standartus.

Netaikoma, nes 2 straipsnio 3 dalyje nurodyti konkrečių rūšių duomenys.

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

Netaikoma, nes reikalavimais neįpareigojama taikyti konkretaus sprendimo. Tačiau valstybės narės, atlikdamos vertinimą, atsižvelgia į suderinimą su Reglamentu (ES)

Nr. 910/2014, be kita ko, kiek tai susiję su fiziniams ir juridiniams asmenims skirta europinė skaitmeninės tapatybės dėkle.
Netaikoma, nes reikalavimais neįpareigojama taikyti konkretaus sprendimo. Tačiau savo veiksmų planuose valstybės narės turėtų įvertinti sąveikumo aspektus, įskaitant taikytiną aspektą.

4.4. *Sąveikumo*

4.5. *Skaitmeninė*